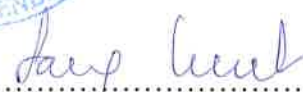

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

LEGITIMÁCIÓ

Az intézmény OM azonosítója: 034711	Készítette: igazgató
LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS	
J.E.K. Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.83. a) alapján a fenntartó/2024. (II.26.) OKIIB határozatával jóváhagyja. Budapest, 2024.02.26. Fenntartó képviselője	
A J. E. K. Pedagógiai Program módosításakor az Óvodaszék véleményezési jogát gyakorolta. Budapest, 2024. 02.06. Pablényi Hajnalka Óvodaszék elnöke	
Jelen J. E. K. Pedagógiai Program módosításakor az NNÖP a jogszabályokban meghatározott ügyekben véleményezési jogát gyakorolta, melyről a 9/2024.(I.31.) számon határozatot hozott. Budapest, 2024.01.31. Örkenyi Fanni Mária NNÖP elnöke	
A J. E. K. Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület véleményezte, 1/2024.(II.07.) határozattal elfogadta. Az óvoda nevelőtestülete nevében: Budapest, 2024.02.07. Láng Krisztina tagintézmény- igazgató	
Köznevelési dolgozók a J.E.K. Pedagógiai programot megismerték. Budapest, 2024.02.07. Köznevelési dolgozók képviselője	
A dokumentumot a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 82. § (3) bekezdése alapján, az intézmény honlapján nyilvánosságra kell hozni Megtalálható: http:// www.barossovi.hu	Hatályos: 2024. 03.01.
Iktatószám: 1200/2023	Készült: 2 db eredeti példányban

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

JÁTÉK – EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS - KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

J. E. K.

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

MOTTÓ

**„Ő azt hiszi csak játszik,
de mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy világban otthonosan mozgó,
eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”**

/Varga Domokos/

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

A költségvetési szerv neve: PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA

A költségvetési szerv rövidített neve: BAROSS NEMZETISÉGI ÓVODA

A költségvetési szerv címe: 1201 Budapest, Baross utca 79.

A költségvetési szerv tagintézménye: 1201 Budapest, Baross utca 81.

A költségvetési szerv irányító szervének megnevezése : BUDAPEST FŐVÁROS XX. KERÜLET PESTERZSÉBET ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐTESTÜLETE

A költségvetési szerv irányító szervének címe: 1201 Budapest Kossuth Lajos tér 1.

A költségvetési szerv fenntartója: BUDAPEST FŐVÁROS XX. KERÜLET PESTERZSÉBET ÖNKORMÁNYZATA

A költségvetési szerv fenntartójának címe: 1201 Budapest Kossuth Lajos tér 1.

A költségvetési szerv típusa: ÓVODA

Az óvoda OM azonosítója: 034711

Az óvoda telefonszáma: 2 833-625

2 890-390

2 833-625 fax

Email: baross@barossovi.hu

Honlap: www.barossovi.hu

Facebook: [Facebook](#)

A program kidolgozói, és a program módosításának munkatársai:

Harsányi Ildikó	Óvodapedagógus, Igazgatóhelyettes, Munkaközösség vezető
Láng Krisztina	Óvodapedagógus, Tagintézmény-igazgató
Pap Eszter	Nemzetiségi óvodapedagógus, Munkaközösség vezető,
Urbán Enikő	Nemzetiségi Óvodapedagógus, BECS Vezető
Lugosi Szandra Klaudia	Óvodapedagógus
Puskáné Zsiga Anikó	Mentor Óvodapedagógus
Nagy Hanna Viola	Nemzetiségi Óvodapedagógus BECS Tag
Uicz- Juhász Vivien	Nemzetiségi Óvodapedagógus

Tartalom

LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS.....	2
1. BEVEZETŐ	10
2. JÖVŐKÉP, KÜLDETÉSNYILATKOZAT.....	11
3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	12
3.1. GYERMEKKÉP	12
3.1.1. Nevelésünk eredményeként.....	12
3.2. ÓVODAKÉP	12
3.2.1. Hitvallásunk	12
3.2.2. Célunk	13
3.2.3. Óvodánk funkciója	13
3.2.4. Nevelési alapelveink	13
3.2.5. Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk.....	13
3.2.6. Speciális nevelési formák óvodánkban	14
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	14
4.1. AZ EGÉZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	15
4.1.1. Célja:	15
4.1.2. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi, lelki fejlődésének elősegítése:	15
4.1.3. A fejlődést elősegítő tényezők - Egészségfejlesztési program	15
4.1.4. Várható eredmények óvodáskor végére	21
4.2. AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI, ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS.....	21
4.2.1. Célunk	21
4.2.2. Feladatunk	21
4.2.3. Várható eredmények óvodáskor végére	23
4.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	23
4.3.1. Anyanyelvi nevelés, kommunikáció	23
4.3.1.1. Célunk	24
4.3.1.2. Az anyanyelv fejlesztésének területei az óvodai nevelés komplexitásában:	24
4.3.1.3. Várható eredmények az óvodáskor végére	25
4.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés.....	25
4.3.2.1. Célja	25
4.3.2.2. Feladatunk	25
4.3.2.3. Várható eredmények az óvodáskor végére	26
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	27
5.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	27
5.1.1. Óvodapedagógusi modell	27
5.1.2. Nevelőmunkában résztvevők modellje.....	28
5.1.3. Személyi feltételek alakulása	28
5.1.4. Speciális szakképzettséggel rendelkező óvodapedagógusok.....	28
5.2. TÁRGYI FELTÉTELEK	29
5.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	30
5.3.1. Tervező tevékenység	30
5.3.2. Időkeretek.....	31
5.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	33
5.4.1. Szülőkel való kapcsolattartás, együttműködés a családdal.....	34
5.4.2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, melyek meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében	35
5.4.3. Kapcsolattartás a Nemzetiségi Önkormányzatokkal, egyéb szervezetekkel	35
5.4.4. Kapcsolat a Dél-pesti Régió, valamint az együttműködési megállapodást aláíró német nemzetiségi intézményekkel	35
5.4.5. A Kárpát medence magyar nyelvű intézményei közötti nevelési- oktatási tér kialakítása.	35

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	36
6.1. JÁTÉK	36
6.1.1. Célja	36
6.1.2. Feladataink a feltételrendszer megteremtése.....	36
6.1.2.1. Óvodapedagógus játékokban betöltött szerepe.....	36
6.1.2.2. Szabad játék elsődlegességének biztosítása	36
6.1.2.3. Megfelelő játszóhelyek biztosítása.....	37
6.1.2.3. Könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás, helybiztosítás.....	37
6.1.2.3. Játékeszközök biztosítása (hozzáférhető, biztonságos elhelyezés a gyerekek számára)	37
6.1.2.6. Udvari játéktevékenységek szervezése.....	38
6.1.2.7. Óvodapedagógus további feltételteremtő, játéktámogató feladatai	38
6.1.2.8. Tartalmi elemek- különböző játékformák és kapcsolódó feladatok	38
6.1.2.9. Szülői szemléletformálás, és gyermeki nyomon követés feladatai	39
6.1.2.10. Várható eredmény óvodáskor végére	40
6.2. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	40
6.2.1. Célunk:	41
6.2.1.1. A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerekkel:	41
6.2.1.2. A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása, fejlődésének elősegítése, az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.....	41
6.2.1.3. Kiemelt feladatunk a könyv iránti vonzódás megalapozása, a könyvvel való helyes bánásmód elsajátíttatása.	42
6.2.1.4. Várható eredmények óvodáskor végére	42
6.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	43
6.3.1. Cél:	43
6.3.2. Várható eredmények óvodáskor végére	44
6.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	45
6.4.1. Célja	45
6.4.2. A kézimunka jellegű tevékenységek	45
6.4.3. Várható eredmény óvodáskor végére	46
6.5. MOZGÁS.....	47
6.5.1. A mozgás, a mozgásos játékok célja:	47
6.5.2. Feladat	47
6.5.3. A szervezett mozgás megvalósítása kétféleképpen történik óvodánkban	47
6.5.4. Várható eredmények óvodáskor végére	49
6.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	50
6.6.1. Cél:	50
6.6.2. Területei	51
6.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	55
6.7.1. Cél:	55
6.7.2. Feladataink	55
6.7.3. A feladat megvalósítása érdekében	56
6.7.4. Feltételrendszer:	56
6.7.5. A leggyakoribb munkafajták:	57
6.7.6. Várható eredmények óvodáskor végére	57
6.8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	58
6.8.1. Célja	58
6.8.2. Az óvodai nevelés feladata	58
6.8.3. A tanulás lehetséges formái az óvodában.....	58
7. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	59
8. A PROGRAM DOKUMENTÁCIÓJA	61
8.1. J. E. K. PEDAGÓGIAI PROGRAM DOKUMENTUMAI	61
8.2. A GYERMEK EGYÉNI FEJLŐDÉSÉT NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓJA.....	62
9. GYERMEKVÉDELEM	64

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

9.1. CSALÁDI NEVELÉS – SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE.....	64
9.2. GYERMEKVÉDELMI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI FELADATOK	65
9.3. A GYERMEKVÉDELEM, ESÉLYEGYENLŐSÉG BELSŐ KAPCSOLATAI	68
9.4. A GYERMEKVÉDELEM, ESÉLYEGYENLŐSÉG KÜLSŐ KAPCSOLATAI.....	68
10. NYELVI NEVELÉS - NYELVI FEJLESZTÉS A NÉMET NEMZETISÉGI KÉTNYELVŰ CSOPORTOKBAN	69
10.1. BEVEZETŐ.....	69
10.2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP	69
10.2.1. Gyermekkép	70
10.2.2. Óvodakép	70
10.2.3. Német nemzetiségi nevelés jövőképe.....	71
10.3. A KÉTNYELVŰ NEVELÉS ALAPELVEI	71
10.3.1. A nevelőmunka hatékonyságát az alábbi alapelvek érvényesítése segíti	72
10.3.2. A nemzetiségi óvodapedagógus magatartásának jellemzői.....	72
10.4. A KÉTNYELVŰ NEVELÉS FELADATAI	74
10.4.1. A nyelvi fejlesztés kiemelt feladatai.....	74
10.4.2. A nyelvi fejlesztés-tanulási formája	75
10.4.3. A nyelvi fejlesztés terve nevelési évre bontva.....	75
10.5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	77
10.5.1. Személyi feltételek	77
10.5.2. A nyelvelsajátítási folyamat tárgyi feltételei	77
10.6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	79
10.6.1. A heti rend összeállítása	80
10.6.2. Gondozás.....	80
10.7. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	80
10.7.1. A családdal való együttműködés	80
10.7.2. Az együttműködés szervezett formái	81
10.7.3. A nemzetiségi környezettel való együttműködés	81
10.8. NYELVI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	81
10.8.1. Játék	81
10.8.2. Verselés, mesélés	82
10.8.3. Ének, zene énekes játék, gyermektánc	83
10.8.4. Rajzolás, festés, mintázás kézimunka	83
10.8.5. Mozgás	83
10.8.6. A külső világ tevékeny megismerése	84
10.8.7. Munka jellegű tevékenység	84
10.9. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	85
10.9.1. A játék és tanulás közös jellemzői az alábbiak:	85
10.9.2. A nyelvi fejlesztés tanulási folyamatának jellemzői:	85
10.10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	85
11. SPRACHERZIEHUNG-FÖRDERUNG DER SPRECHFREUDIGKEIT IN DEN NATIONALITÄTEN UND ZWEISPRACHIGEN KINDERGARTEN.....	86
11.1. VORWORT	86
11.2. ZIELE UND AUFGABEN IN DER ZWEISPRACHIGEN ALTERGEMISCHTEN GRUPPE NATIONALITÄTEN KINDERGARTENS	87
11.3. ORGANISATORISCHE GESTALTUNG DER SPRACHERZIEHUNG IN DER ZWEISPRACHIGEN ALTERGEMISCHTEN GRUPPE	89
11.3.1. Die Gestaltung des Tagesablaufes.....	89
11.4. TÄTIGKEITSFORMEN IN DER SPRACHERZIEHUNG	89
11.4.1. Die Spieltätigkeiten	90
11.4.2. Märchen, Verse	91
11.4.5. Singen, Musik, Tánzen.....	92
11.4.6. Bildnerisches Gestalten	92
11.4.7. Bewegung, Turnen	93
11.4.8. Umwelt und mathematische Erziehung	93

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

11.4.9. Arbeitsweisen für Kinder	94
11.5. LERNEN UND SPRACHBILDUNG	94
11.6. ZUSAMMENARBEIT MIT DER FAMILIE	95
11.7. FESTE FEIERN	96
11.8. ANFORDERUNGEN AM ENDE DES VORSCHULALTERS IN DER ALTERGEMISCHTEN ZWEISPRACHIGEN GRUPPE	96
11.9. ANFORDERUNGEN AM ENDE DES VORSCHULALTERS IN DER ZWEISPRACHIGEN GRUPPE	97
12. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK NEVELÉSE	98
12.1. BEVEZETŐ	98
12.2. ÁLTALÁNOS ELVEK	98
12.2.1. Cél	98
12.2.2. A habitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei	98
12.2.3. A habitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai, feladatai	99
12.2.4. A habitációs és rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők	99
12.2.5. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek számára ...	99
12.2.6. Óvodánkban a többségi nevelésben megvalósuló sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése-oktatása	100
12.2.7. Az integrált nevelés feltételei óvodánkban	101
12.3. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK SÉRÜLÉS SPECIFIKUS FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI, FELADATAI AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK SORÁN	101
12.3.1. A látássérült gyermek	101
12.3.2. A hallássérült gyermek	102
12.3.3. Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek	103
12.3.4. A beszéd fogyatékos gyermek	103
12.3.5. A fejlődés egyéb pszichés zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozás) küzdő gyermek	103
12.4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉBEN A SÉRÜLÉS SPECIFIKUMOKRA FIGYELEMMEL	104
12.4.1. Az egészséges életmód alakítása	104
12.4.2. Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	105
12.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	105
12.5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	106
12.5.1. óvoda személyi feltételei, feladatkörök, kompetenciák	106
12.5.2. A gyermekek értékelése, a fejlődés mutatói	108
12.6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ESETÉBEN A SAJÁTOSSÁG SPECIFIKUMOKAT FIGYELEMBE VÉVE	109
12.6.1. Játék	109
12.6.2. Verselés, mesélés	109
12.6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	109
12.6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	110
12.6.5. A külső világ tevékeny megismerése	110
12.6.6. Munka jellegű tevékenységek	111
12.6.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	111
12.7. KAPCSOLATRENDSZERÜNK A SAJÁTOSSÁGRA TEKINETTEL	111
12.7.1. Család és óvoda	111
12.7.2. Egyéb kapcsolatok	112
12.7.2. Iskolák	112
12.7.3. Kapcsolat a fenntartóval	112
13. AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA, ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	112
13.1. INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS	112
13.2. MÉRÉSI - ÉRTÉKELÉSI TERÜLETEK	113
13.2.1. Átfogó intézményi önértékelés – 5 évente történik	113

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

TÖRVÉNYI HÁTTÉR.....	116
IRODALOM JEGYZÉK	117
ÉRVÉNYESSÉG.....	121

1. BEVEZETŐ

Óvodánk a „**Játék, Egészséges Életmód, Külső világ megismerése**” Pedagógiai Programját (rövidítve J.E.K. P.P.) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, a nemzeti sajátosságokra, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára, valamint több évtizedes gyakorlatunkra építettük figyelembe véve a pedagógia innovatív törekvéseit a társadalom elvárásait és a gyermek érdekeit.

A pedagógiai programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épít, a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.

A J. E. K. Pedagógiai Program egységes szerkezetben tartalmazza a Német Nemzetiségi kétnyelvű nevelést, mely a Nemzetiségi óvodai nevelés irányelvein alapul, valamint a Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, ami a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének óvodai irányelvét követi.

Intézményünk célkitűzéseit, - **német nemzetiségi nevelés, mozgásfejlesztés, magyar hagyományörzés** - a hagyományos magyar óvodapedagógia módszereivel kívánjuk elérni és megvalósítani, melyben a pedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülése dominál, megkötések, csak a gyermek érdekében és védelmében tartalmaz.

A célok elérését elősegíti az esélyegyenlőségi törvényben megfogalmazottak maradéktalan betartása, az óvodai nevelést végző közösség ez irányú szemléletformálása.

Pedagógiai alapelvünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítése az emberi jogok, és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben. A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illet meg. Szem előtt tartjuk a gyermek egyéni fejlődési ütemét, fejlődési sajátosságait. Fontos számunkra a szülők igénye, elvárása, a családok nevelési szokásai, kiemelve a szociális hátrányokkal küzdő családok megsegítését. Az esélyegyenlőség érvényre juttatásának alapfeltétele a családok szemléletformálása, meggyőzése.

Az óvoda valamennyi pedagógusa és nevelőmunkát segítő dolgozója megfelelő szakképzettsége, modell értékű magatartása biztosítja azokat az értékeket, amelyek nevelési programunk alapját képezi. Óvodapedagógusaink folyamatosan tájékozódnak a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználják a továbbképzési lehetőségeket. Munkájukban új módszereket, tudományos eredményeket alkalmaznak.

Elveinkre jellemző a szemléleti egység, a közös döntés alapján elfogadott értékek megvalósítása, ami záloga a program sikerének. A mai felgyorsult és rohanó világban, óvodánkban egy olyan közeget szeretnénk teremteni gyermekeinknek, ahol, érzelemben gazdag környezetben biztosítjuk fejlődésüket, s ahol a gyermekek és felnőttek egyaránt jól érzik magukat.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

2. JÖVŐKÉP, KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Az óvodánk az elkövetkezendő években is a jelenlegi szerkezetben partneri közmegegyezésre kíván működni. Értékeink határozzák meg óvodánk minőségét, jövőképünket. Működésünk sikeressége továbbra is a minőség folyamatos javításán, az elkötelezett csapatmunkán, és a környezet elégedettségén múlik.

Munkánk eredményeként:

1. Folyamatosan növekszik a nevelés - oktatás hatékonysága az intézményben
 - Óvodánk Pedagógiai Programja a J. E. K.- Játék, Egészséges életmódra nevelés Külső világ tevékeny megismerése- alapján folyik, mely az óvoda szakmai múltjára és eredményeire épít.
 - Cél a specialitásaink, a prevenciós mozgásfejlesztés, egészségfejlesztési program, a magyar hagyományörzés, a német nemzetiségi nevelés, valamint az integráció színvonalas megvalósítása.
 - Célunk a gyermekközpontú nevelés rendszerében az érzelmi biztonság megteremtése, a személyiség sokoldalú formálása, integráció (elfogadás és elfogadtatás) iskolai életre való alkalmasság elősegítése.
 - Céljaink megvalósítása érdekében minél felkészültebb, a változó körülményekhez alkalmazkodni tudó, szakképzett munkatársakkal csapatmunkában dolgozunk.
 - A célok érdekében tárgyi feltételeinket folyamatosan fejlesztjük.
 - A követelmények és elvárások arányban állnak a partneri igényekkel, elvárásokkal.
 - A pedagógus- pedagógus, pedagógus-szülő, pedagógus- gyermek viszonyt a bizalom, a felelősségérzet, és a gyermeki jogokat messze figyelembe vevő bánásmód jellemzi.
2. Érdekelté válunk abban, hogy az erőforrásokkal úgy gazdálkodjunk, hogy növekedjen eredményességünk.
3. A minőségfejlesztéssel az intézményt alkalmassá tesszük a folyamatos önértékelésre, működtetjük az intézmény valamennyi területén a folyamatszabályozást.
4. Arra törekszünk, hogy a kerület óvodái között kivívott előkelő helyünket, hírnevünket öregbítsük, és specialitásainkat eredményesen megvalósítsuk.
5. Nevelőtestületünk folyamatos fejlődéssel meg akar felelni a XXI. századi társadalmi igényeknek, óvodásainkat igyekszünk, hozzásegíteni a „változó Világ” kihívásaihoz való alkalmazkodásra.

3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

3.1. GYERMEKKÉP

Valljuk, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény.

A gyermek, mint fejlődő személyiségnek fejlődését együttesen határozzák meg a genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei a spontán, és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és életkori szakaszonként, egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A gyermeki személyiség kibontakozásában az őt körülvevő személyi, tárgyi környezet szerepe meghatározó. Figyelembe vesszük az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Az óvodapedagógus a gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk. Az egyéni és eltérő gyermeki adottságok figyelembevétele – az integráció megvalósítása - kiemelt szempont a gyermekek nevelésében. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának, figyelembe vesszük a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, ill. társadalmi háttéréből adódó sajátosságait. Alapvető, hogy gyermekeink egészséges életvitele, biztonságos, harmonikus fejlődése biztosított legyen, az egyéni és eltérő fejlődési ütemük figyelembevételével, s ennek érdekében a prevenció elsődlegesen érvényesüljön. Az óvodáskor szenzitív időszak egymás elfogadásában, ennek megélése eredményeként a felnövekvő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé válik.

3. 1. 1. Nevelésünk eredményeként

- Egészségesek, egészséges testi fejlettséggel rendelkeznek,
- Harmonikusak, kiegyensúlyozottak, boldogok,
- Jó mozgáskészséggel, jó beszédkésztséggel fejezik ki a koruknak megfelelő ismeretanyagot,
- Nyitottak, érdeklődőek, a befogadás, a tudni akarás, az önmegvalósítás jellemzi őket,
- Érzékenyen fordulnak egymás felé, elfogadják a különbözőségeket, empatikusak, szolidáris játszótársá, csoporttársá válnak,
- Az őket körülvevő környezet iránt fogékonyak, a természet szeretetére, védelmére érzékenyek,
- Egyetemes erkölcsi normákkal, helyi közösségi szokásokkal bírnak, ez természetessé válik számukra.

3.2. ÓVODAKÉP

3.2.1. Hitvallásunk

Olyan gyermekközpontú környezetet biztosítunk, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek közötti összehangolt munkában. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési

rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyéniségéhez, optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a számára legkevésbé korlátozó és legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen.

Ez a gyermek oldaláról szükséglet, a felnőttek oldaláról kötelesség. A gyermeki fejlődésbe feltétel nélkül bízunk, ezen alapul pedagógiai optimizmusunk, elfogadjuk, a különbségeket nem diszkriminálunk.

Hiszünk a gyermek fejlődésében, jelzéseire komoly figyelmet fordítunk, mögé nézünk a ki nem mondott, csak tünetekkel jelzett gyermeki segítségkérésnek.

3.2.2. Célunk

A gyermeki személyiség feltárásának és sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, kibontakoztatása elsősorban a játékon keresztül történik, a hátrányok csökkentését az életkori és egyéni sajátosságok, valamint a gyermekek eltérő fejlődési ütem figyelembevételével – ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását – valósítjuk meg. Az érzelmi biztonság rendszerében, ahol a szabad játék elsődlegessége érvényesül megfelelő módszerek alkalmazásával, megteremtődnek a gyermekben a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei (kisiskolás kor)

3.2.3. Óvodánk funkciója

Óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciót lát el, így közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszerének személyi és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

3.2.4. Nevelési alapelveink

A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi, melyhez segítő attitűd párosul, legfontosabb a gyermekek „mindenekfelett álló” érdekeinek érvényesítése, az esélyegyenlőség jegyében, az esélyegyenlőség megillet mindenkit - nem, kor, bőrszín, etnikai, nemzeti hovatartozás, vallás, családi állapotra való tekintet nélkül.

A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, differenciált fejlesztését.

Az óvodai nevelésünkben a gyermekek személyiségéhez igazítjuk a pedagógiai hatásokat, nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésben szemléljük őket, biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, különös tekintettel a tehetséggondozásra és felzárkóztatásra, melyben az egyéni fejlesztés, a differenciált pedagógiai módszerek dominálnak.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integrációt, valamint a hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és társadalmi integrálását.

3.2.5. Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk

- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a gyermeki szükségletek kielégítéséről,

- a testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak s fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékra, e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak, az emberi értékek közvetítéséről,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges teljes körű egészségfejlesztésről, a személyi és tárgyi környezetről, szorosan együttműködünk és élő szakmai kapcsolatrendszer alakítunk ki a legközvetlenebb nevelési partnereinkkel, családdal, bölcsődével, iskolával és a nevelési célt segítő partnerintézményekkel.

3.2.6. Speciális nevelési formák óvodánkban

Német nemzetiségi kétnyelvű nevelés (külön fejezetben)

Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével, elősegíteni az önazonosság megőrzését, a német nemzetiség nyelvének és kultúrájának ápolását, erősítését, átörökítését nyelvi nevelését a hagyományok megőrzését, figyelembe véve a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Elengedhetetlenül fontos a modell értékű pedagógus, aki toleráns, együttműködő, példa a felnőtteknek, gyermeknek egyaránt.

A hazájukat elhagyni kényszerülő (migráns) családok gyerekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Óvodai fejlesztő program megszervezése

Az óvoda a – törvénynek megfelelően – óvodai fejlesztőprogramot szervez a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére.

Az óvodai fejlesztőprogram keretében – a gyermek igényéhez igazodva- biztosítja az óvoda:

- a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet
- az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak
- Az óvodai fejlesztő programban részt vevő gyermek egyéni fejlesztési terv alapján történő haladását, fejlődését az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább négyhavonta értékelik.

Az értékelésre meg kell hívni a gyermek szülőjét, a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, valamint a nevelési tanácsadást végző pedagógiai szakszolgálat képviselőjét.

A **sajátos nevelési igényű** gyermekek nevelési feltételeinek megteremtése az óvoda feladata a programban foglaltaknak megfelelően. (SNI fejezet)

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése,

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása az óvodai nap egész folyamatában érvényesül, mivel ebben az életkorban a gyermek szempontjából kiemelt jelentőségű.

4.1.1.Célja:

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy minden gyermek részére biztosítsuk a testi, lelki jólétet az óvoda mindennapjaiban működő egészségfejlesztő tevékenységben. A gyermekek egészséghez, biztonságához való joga alapján olyan szükségletek kielégítése, amelyek elősegítik a gyermekek egészségi állapotának kedvező változását, növekedésüket, fejlődésüket, testi és lelki egészségük megőrzését, valamint hozzájárul az egészséges életmód kialakításához.

Segítse a gyermekeket alkalmazkodni, alapozza meg a helyes életritmus és szokások kialakítását. Gondozási feladatok (napirend, heti rend) végzése közben a gyermekek jussanak fontos ismeretekhez (testséma, testápolási eszközök, azok használata)

4.1.2. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi, lelki fejlődésének elősegítése:

- Gyermekek gondozása, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése,
- Harmonikus, összerendezett mozgás, testi képességek fejlődésének elősegítése,
- Gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, egészségmegőrzése,
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet megteremtése, mely alkalmas a helyes szokások, magatartásformák kialakítására, gyakorlására
- Egészséges életmód, testápolás, a tisztálkodás az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokássá alakítása,
- Környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása a környezettudatos magatartás megalapozása
- Megfelelő szakemberek bevonásával- a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki nevelési feladatok ellátása
- Modell értékű az óvoda valamennyi dolgozójának mentalitása, kommunikációja, bánásmódja a gyermek fejlesztése érdekében.

4.1.3. A fejlődést elősegítő tényezők - Egészségfejlesztési program

Az óvodában a teljes körű egészségfejlesztés feladatait koordináltan, nyomon követhető, módon alakítottuk ki, amelyek megjelennek a tervezésben, tevékenységekben, ezek értékelését, mérését a

pedagógiai program értékelésében meghatározottak szerint végezzük. (Gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció, csoportnapló)

Az egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermek biológiai, társadalmi életkori sajátosságait.

Kiemelt területei:

- személyi higiéné
- egészséges táplálkozás
- testi-lelki egészség fejlesztése, viselkedési függőségek, bántalmazás megelőzése
- baleset megelőzés, elsősegélynyújtás

A gyermekek biztonságos, és egészséges környezetben történő nevelésének érdekében a szükséges feltételrendszer vizsgálata, a feltételek javítása állandó feladat. Egyéb foglalkozás tartására saját óvodapedagóguson kívül csak minőségbiztosított egészség-fejlesztési prevenciós programmal rendelkező munkatárs jogosult.

Az óvoda működése során az Állami Népegészségügyi Szolgálat által meghatározott szabályokat szigorúan betartja (fertőtlenítés, takarítás, mosogatás, ételminta eltevése, egészségügyi könyv, stb.) különös tekintettel a HACCP előírásaira.

A gondozás szokásalakítása

Az óvodai élet egyik alapvető tevékenysége. A kisgyerek olyan szükségleteit elégíti ki - nyugodt, kiegyensúlyozott élettempóban, - amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához, és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. Ezzel a gyerekek testi nevelésén keresztül hat az egész személyiség alakulására. A gondozás a gyerekek fejlődése során egyre több egészségnevelési feladatot tartalmaz. Segítő együttműködéssel (óvodapedagógus, dajka, pedagógiai asszisztens), elfogadó megértéssel bátorítjuk a gyermekeket az önkiszolgálásban, egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével alakítjuk az egészségügyi szokásokat.(kezdetben velük együtt végezzük a tevékenységeket) a gyermek gondozásának alapja az óvónő és a gyerek közti meghitt, bensőséges, őszinte bizalmon alapuló viszony, emellett fontos a szülőkkel való kapcsolattartás, segítsék a gyermek érzelmi feloldódását, óvodai beilleszkedését.

Helyes életritmus kialakításának szokásalakítása

A rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra, biztonságot, kapaszkodót nyújtanak a gyermekek számára.

Ez az egyik alapfeltétele az egészséges testi, lelki, szellemi fejlődésnek.

Az óvoda nyitva tartását a szülői igények figyelembevételével alakítjuk ki (SZMSZ, Házirend), a nyitva tartás teljes ideje alatt óvodapedagógus neveli a gyermekeket. Optimális életritmust, rugalmas napirendet alakítunk ki, amely alkalmazkodik a gyermekek életkori sajátosságához és egyéni eltérő fejlődési üteméhez.

A napirendben a gyermeki szabad játék az elsődleges, rugalmasan alkalmazkodik a gyermekek igényéhez, érdeklődéséhez, és lehetőséget ad a tevékenységi formák, valamint az egyéni és

differentiált fejlesztés megvalósítására. Az egészséges életritmus kialakításához biztosítjuk a csoportszoba optimális berendezését, melynek elrendezését a gyermeki igények szolgálatába állítjuk. A csoportszoba berendezése, elrendezése igazodik a gyermekek életkorához, a játék tartalmához és a tevékenységek szervezéséhez. Az óvodában Sószoba került kialakításra annak érdekében, hogy elősegítse a gyermekek egészségének megőrzését. Ennek használata minden óvodába járó gyermeknek lehetőség.

Tisztálkodás szokásalakítása

A gyerekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat, valamint a tisztasági igényük kialakítását szolgálja. Mosakodás, törölközés, fogápolás, fésülködés, helyes orrfújás - zsebkendőhasználat. Ezekhez biztosítani kell a feltételeket (szappan, törölköző, fogkefe, fogkrém, fésű, papír zsebkendő stb.). Fontos az eszközök tisztántartása, és a környezet rendben tartása, a technikák elsajátítása a gyerekek számára. Járványok esetén fokozott figyelem: fertőtlenítővel való kézmosás, napközben többszöri kézmosás, törölközők gyakori cseréje. (Példa az óvónő személyes gondozottsága)

WC használat szokásalakítása

Az intimitás tiszteletben tartásával (függönyök a WC-k előtt) az életkornak megfelelően, önállóan történik. A WC papír rendszeres és megfelelő használatára szoktatás, a WC használatának higiéniai szabályainak kialakítása folyamatos feladat az óvodai nevelőmunkában.

Higiéniai szokások alakítása

Önálló testápolási szokásalakítására neveljük a gyermekeket. Egyes tevékenységek végzése után kiemelt figyelmet fordítunk a tisztálkodás szoktatásának megvalósítására. (festés, mintázás, homokozás, mozgásformák, udvari játék stb.) A szokások kialakítása az intimitás tiszteletben tartásával történik, mely a gyermekek egészségének védelmét szolgálja. Minden gyermek saját, jellel ellátott személyes eszközt használ.

(törölköző, fogkefe, fogmosó pohár, ivópohár, kulacs, fésű, ágynemű, hálóruga, tornafelszerelés)

Táplálkozás, étkezés szokásalakítása

Az óvodában háromszor étkeznek a gyermekek:

Folyamatos reggeli (8.00 – 9.00)

Ebéd (12.00 – 13.00)

Folyamatos uzsonna (15.30 – 16.00)

A gyermekek napi háromszori táplálkozásának megszervezése az óvoda feladata, mely a HACCP előírása szerint zárt élelmiszerlánc által valósul meg. A diétás étkezés is rendelhető a gyermek részére, ha a jogszabályokban rögzített érvényes igazolással rendelkezik.

Az étkező asztal helye állandó, a játszóhelytől elkülönítetten kerül elhelyezésre. Esztétikus terítéssel, megfelelő minőségű edényekkel, evőeszközökkel biztosítjuk az étkezési kultúra kialakítását. Az önkiszolgálás gyakorlás útján történik a gyermekek egyéni képességének figyelembevételével. (egyéni szükségletek kielégítése, étkezés után a környezet rendbe tétele)

A kulturált étkezési szokások kialakításával (csendes viselkedés, halk beszéd) egy időben ösztönözzük a gyermekeket az étel megkóstolására, elfogyasztására. A gyermekek megtanulják az evőeszközök használatát, felismerik az ételek változatosságát, kialakul a helyes testtartással való ülést evés közben, és a szalvéta használatának igényét rögzítik a gyakorlások során. A szülőket is tájékoztatjuk a kiegészítő étrendről, mely a magas cukor tartalmú ételek és italok, valamint a magas só és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére ösztönöznek, ezzel modellt nyújtunk a családoknak egy korszerűbb, egészségesebb táplálkozási szokás kialakítására, ahol a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek élveznek előnyt.

Napközbeni folyadékszükséglet - Az étkezések során, és a nap bármely szakában biztosítjuk a folyadékbevitel lehetőségét, rendszerét és eszközeit, ennek kialakítása az óvodapedagógus feladata.

Vitaminfogyasztás – az óvodai étrendben, a HACCP rendszerén belül – napi rendszerességgel fogyasztunk gyümölcsöt, zöldséget, ennek szokásalakítását a dajka közreműködésével valósítjuk meg.

Pihenés, alvás szokásalakítása

A gyerek alvásszükséglet kielégítésének egy része az óvodára hárul. Ez az egészséges fejlődés fontos eleme, hiszen a gyermek idegrendszere is elfárad, szükséges számára a nyugalom a csend, a testi, lelki megnyugvás.

Az óvónő a csoportszobát fektetés előtt jól szellőztesse ki, és teremtsen meghitt, ideális feltételeket a kellemes pihenésre. A pihenés, alvás alatti nyugalmat tartsa fenn, de ne erőszakolja a mozdulatlanságot, az alvást. A nyugodt pihenés, alvás egyik feltétele a belső és külső ingerek megszüntetése. A gyerekeknek egyénenként más az alvásszükséglete. A pihenéshez, alváshoz biztosítunk megfelelő nagyságú, egyenes fektető ágyat, váltóruhát és tiszta ágyneműt. Folyamatos felkelés lehetőségének biztosításával alkalmazkodunk a gyermekek eltérő fejlődéséhez, ennek feltételrendszerét az óvodapedagógus a nevelést segítő kollegákkal közösen alakítja ki.

Öltözködés szokásalakítása

Megismertetjük a gyermekeket a megfelelő öltözködési szokásokkal, ruházatok fajtájának elsajátítására törekszünk. Az öltözködés sorrendiségének tudatosítása, az önállóság, valamint a megfelelő tempó kialakítása ezen a területen fontos feladat.

A ruházat védi a testet az időjárás változásai ellen, és fejleszti a gyerek ízlését, esztétikai érzékét. Kialakítjuk az évszaknak megfelelő, valamint saját hőérzetükhöz alkalmazkodó öltözködési szokásokat. (tartalék fehérnemű, nadrág, pulóver, sapka, váltócipő stb.)

Mozgás szokásalakítása

A gyermeki személyiség fejlesztése testileg, lelkileg, érzelmileg, értelmileg, pszichológiailag, biztosítja a megfelelő állóképességet, mely alkalmassá teszi a gyermeket a későbbi iskolai tanulmányok befogadására. A mozgás szokásalakításával az értelmi struktúrák és a szociális képességek is fejlődnek.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

A gyermekek természetes mozgáskedvére építünk, a mozgás szeretetére neveljük őket. A természetes nagymozgásokat, valamint a különböző mozgáselemeket a sokféle eszköz segítségével valósítjuk meg.

Minden nap biztosítjuk a szabad levegőn való tartózkodást, mozgást, mely elősegíti az ellenálló képességük fokozását. Szervezett mozgásos tevékenységekkel fejlesztjük a gyermekek mozgáskoordinációját, mozgástapasztalatok sokszínűségével segítjük elő. (részletesen 5.5 Mozgás fejezet)

Prevenációs korrekciós testi nevelés

A mozgás foglalkozás keretében a prevenció érdekében tartásjavítást elősegítő gyakorlatokat építünk be a foglalkozás anyagába. Ezzel segítjük elő a speciális mozgásfejlesztést. A mozgásos irányított tevékenységet az óvónő együtt végzi a gyermekekkel, mert a szakszerűen bemutatott gyakorlat segíti a megfelelő elsajátítást.

A szabályos mozgásforma végleges elsajátításáig, rögzítéséig alkalmazzuk a hibajavítás módszerét. Lehetőséget biztosítunk a természetes mozgásokra a futásokra, fejlesztve a gyermekek állóképességét.

Óvodánkban szakember bevonásával a szülővel egyetértésben tartásjavító preventív tornát alkalmazunk. Mozgásszervi vizsgálatot az óvoda gyógytestnevelője végzi, és orvosi beutalás után kerülnek a gyermekek az óvoda korrekciós mozgás foglalkozásaira. A lelki prevenciót, korrekciót pszichológus segíti szükség esetén.

Egészségmegőrzés, betegségmegelőzés szokásalakítása

Minden nap biztosított a szabad levegőn való tartózkodás. Az ismeretszerzéshez kapcsolódó séták, kirándulások is az edzettséget és az egészségmegőrzést segítik elő. Heti rendszerességgel biztosított a kerékpározás, rollerezés, kisautózás a KRESZ parkban. Télen korcsolyázásra, hógolyózásra, szánkózásra, míg nyáron a melegben napfürdőzésre, frissítő zuhanyozásra, homokban való sárazásra, mezítlás játékokra van lehetőség. Megbetegedett gyermeket elkülönítve ápoljuk a szülő megérkezéséig. Óvodánkba előírásoknak megfelelően látogat el az orvos és védőnő, hogy figyelemmel kísérje a gyermekek fejlődését. A fogorvos a fogbetegségek időben történő kiküszöbölése érdekében nyújt segítséget. Fertőző betegség esetén külön intézkedéseket foganatosítunk az ÁNTSZ –szel összhangban.

Testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, magatartási függőség, bántalmazás megelőzése

A lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezethez való alkalmazkodását, és felkészítse a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket és pozitív hatást gyakoroljon a személyiségét érő változásokra. Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek bántalmazását, vagy deviáns viselkedésformát észlel az adott gyermekcsoport nevelésében, a nevelést végzők bevonásával esettanulmányt kezdeményez, majd a pedagógusok bevonásával feltárja azokat a lehetséges okokat melyek a viselkedés sajátos formájához vezetnek. A konfliktusban érintett gyermeket a pszichológus kiemelt segítségével kell részesíteni. Amennyiben a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az óvoda igazgatója értesíti az óvodapszichológust. (Részletesen a Gyermekvédelmi fejezetben)

Balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás

Az óvodában kiemelt feladat olyan környezet megteremtése, mely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, fejleszteni kell a biztonságra törekvő viselkedést. Az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermek egészségének, testi épségének megőrzéséhez szükséges ismereteket – a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve – átadja, és ezt a naplóban dokumentálja. Ha a gyermeket baleset éri, a vele foglalkozó pedagógus kötelessége az elsősegélynyújtás és a szükséges intézkedések megtétele.

Környezet védelmének és megóvásának szokásalakítása

A gyermekek fejlődéséhez – a helyi adottságok figyelembevételével – egészséges és biztonságos környezetet alakítunk ki. Az óvoda belső és külső környezete esztétikus, balesetvédelmi, egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő.

A csoportszobák többféle lehetőséget biztosítanak a közös tevékenységekre, valamint az elkülönülni vágyó gyermekek játékára, biztosítják az egyes játéktartalomhoz kapcsolódó tevékenységekhez szükséges helyet és változatos eszközöket.

Az óvoda udvara a fejlesztés másik fontos színtere. Az udvar környezeti feltételeinek értékét szépségét növeli a gondozott virágos- és zöldségeskert, valamint a kerti tó.

A gyermekeket a csoportszobában és az udvaron a helyes viselkedési szokásokra neveljük. A kialakított rendnek megfelelően (sorakozás, séta, beszélgetés) használjuk a környezetünk értékeit és megóvjuk azokat. A közös tevékenység (munka) elősegíti az értékek megbecsülésére nevelését. (Részletesen 5.6. Külső világ tevékeny megismerése fejezet)

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek környezetében megjelennek a német nemzetiséghez kapcsolódó tárgyi eszközök, programok tekintetében jelen vannak a hagyományokhoz köthető kitekintések, egyéni és közös, szülőkkel és óvodában átélt élmények, melyek a fejlesztést szolgálják. A német nemzetiségi kétnyelvű neveléssel talán a legszorosabb kapcsolatban a környezeti nevelés áll. Az alapszókincs elsajátítása összefügg a gyermeki környezet megismerésével, a német nemzetiségi hagyományok kultúra értékeivel. Miközben a gyermek alapvető tapasztalatokat szerez, felkutatja, felfedezi környezetét, találkozik tárgyakkal, dolgokkal, jelenségekkel német nyelvű megfelelőivel. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek bevonásával nevelünk. Különösen fontos, hogy a gyermekek minél több közvetlen és közvetett élményben részesüljenek. Lehetőségeihez mérten ismerje meg a szülőföldön az ott élő emberek a hazai táj a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

4.1.4. Várható eredmények óvodáskor végére

- Igényévé válik a tisztálkodás szükségessége
- Önállóan tisztálkodik fogat mos, fésülködik, használja a WC-t
- Tisztálkodási eszközök használatában, tisztításában jártas, tudja azok helyét
- Zsebkendőt önállóan használja
- Az asztalt önállóan teríti, esztétikusan helyezi el az edényeket
- Kulturált étkezési szokásokat ismeri, csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére
- Ügyel a tisztaságára, csendesen beszélget
- Természetes ülő testtartással tud ülni az asztalnál
- Megfelelően használja az evőeszközöket (kanál, villa, kés)
- Önállóan szed a tálból igénye szerint, folyadékot önállóan önt
- Öltözködésben önálló, képes megválasztani a helyes sorrendet és adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházatot
- Ruházatára vigyáz, tisztán tartja, összehajtva helyére teszi
- Tud cipőt fűzni és kötni, gombolni és hajtogatni (ruházat, takaró, terítő, szalvéta)
- Segít a kisebbeknek, társainak a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben
- Ügyel az őt körülvevő környezet rendjére, óvja, védi a természetet
- Tiszteletben tartja társai szokásait, a különbözőségeket elfogadja
- Ismeri az időjárás, öltözködés, a táplálkozás és az egészségvédelem elemi összefüggéseit, a kapcsolódó szavakat, fogalmakat
- Megfelelő teherbírással és állóképességgel rendelkezik.

4.2. AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI, ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

4.2.1. Célunk

Kiegyensúlyozott, nyugodt csoportlégtérben alakítjuk a gyermekek érzelmi kötődését, a bizalom kialakulását, társaikhoz, felnőttekhez egyaránt. Ez a gyermekközpontú, befogadó nevelés a gyermek számára cselekvésre, játékra ösztönző. Az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek pedagógiai asszisztens – gyermek kapcsolatot, pozitív attitűd jellemezze, ez segíti a gyermek szociális érzékenységeinek fejlődését. Teremtünk lehetőséget, hogy a gyermek kielégíthesse természetes és társas szükségleteit, neveljük a gyermeket a különbözőségek tiszteletére, elfogadására. Az ilyen gyermeki attitűd kialakításával közvetetten segítjük elő az iskolai beilleszkedést.

4.2.2. Feladatunk

1. Az óvoda korú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, harmónia, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes légkör vegye körül. Óvodánkban ennek érdekében:

- A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik

- Az óvoda alkalmazottjai és a gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze
- Az óvoda egyszerre segíti a gyermek erkölcsi-szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását és teret enged önkifejező törekvéseinek.
- Az óvoda arra neveli a gyermeket, hogy elfogadja, megértse, az emberek különböznek egymástól, így egymás elfogadása, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartása a gyermek életének szerves része. Az óvodapedagógus konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.
- Mozgásukba, tevékenységükbe ne építsünk be korlátokat, tevékenységükben felesleges szabályokat!

2. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű az óvodánk hagyományaihoz kapcsolódó közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szokás és normarendszer megalapozását. Az óvodapedagógus együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremt, módszereket alkalmaz az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, fejlessze döntési képességét a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában. A gyermekközösségben tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.

A nemi identitás formálása érdekében a tradicionális nemi szerepek határainak tágítására, előítélet mentes elvekkel nevelünk.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek esetében fontos az óvodai nevelésben biztosítani az önazonosság megőrzését, ápolását, társadalmi integrálását.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából fontos az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése, amely modell értékű szerepet tölt be. Az óvodai nevelésünket a gyermekek személyiségéhez igazítjuk, a pedagógiai hatásokban működ-tetjük az intervenciók gyakorlatot, a családdal illesztett segítségnyújtást.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell a nyelvi nevelést és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A német nemzetiségi nevelésben részesülő gyermekek esetében kiemelt a nyelvet beszélő óvodapedagógussal való állandó kapcsolat, a nyelvi környezet biztosítása, a megfelelő életritmus, valamint a családokban fellelhető nemzetiségi hagyományok közös ápolása. Az óvodapedagógus modellnyújtó magatartásának legfőbb jellemzője a gyermeket elfogadó magatartás mellett a

mintaszerű beszéd, a jó kiejtés, a nyelv biztonsággal való alkalmazása. Minden partnerrel a kölcsönösség és konstruktivitás jellemezze kommunikációját. Beszélő környezetet teremt, mely biztonságérzetet kiegyensúlyozottságot biztosít a nyelvi fejlesztéshez. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek bevonásával nevelünk. Megértő, szeretetteljes légkörben az óvodapedagógus és az óvoda dolgozóinak kommunikációjával, bánásmódjával, empátikus magatartásával a szociális kapcsolatok aktív, tudatos bővítésére kell törekedni. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

4.2.3. Várható eredmények óvodáskor végére

- a gyermekek szívesen, örömmel jönnek óvodába
- önállóság a kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás területein (kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszadás, megszólítás)
- önállóan nyilvánít véleményt, önállóan dönt választási helyzetekben
- viselkedése tisztelettudó, igazmondásra törekszik, rendelkezik az alapvető erkölcsi tulajdonságokkal
- ismeri és érti az óvodapedagógus metakommunikatív jelzéseit
- képes a belátásra, együttműködik a közös cél érdekében, örül a csoport közös sikereinek,
- érdeklődik a társai és a felnőttek iránt
- képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni
- legalább egy, társas-baráti kapcsolattal rendelkezzen a csoportban
- igyekszik a szituációtól függően elfogadni az alá, fölé és mellérendeltségi helyzeteket, természetes számára a különbözőség jelenléte
- a megkezdett munkát befejezi, észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket
- felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyermek társainak, ha ennek szükségét látja
- érdeklődővé, nyitottá válik az őt körülvevő világ iránt, melybe be tudja helyezni önmagát
- egészséges én tudattal rendelkezik, melyben jelen van az identitás a hovatartozás (magyar-ság, lokálpatriotizmus, szülőföld, nemzetiségi hovatartozás, keresztény kulturális értékek, hazaszeretet, nemzeti színek, jelképek)

4.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

4.3.1. Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

Az anyanyelvi nevelés szerves részét képezi óvodai nevelőmunkánknak, jelen van az óvodai élet mindennapjaiban a gyerekek tevékenységein keresztül, valamint a társakkal, óvónőkkel való kapcsolatteremtésben.

4.3.1.1. Célunk

Az anyanyelv ismeretére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése, a nevelőtevékenység egészében.

A kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze, a szocializáció folyamatában. A beszélő környezet megteremtésével, a helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (nem javítgatással) a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartására és a gyermeki kérdések támogatására törekszünk. Az óvodapedagógus munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál. Az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekekkel.

A gyermeki kérdések támogatásával és a válaszok igénylésével elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, fejlesztjük döntési képességét a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában. A megfelelő fejlesztés érdekében modell értékű az óvoda valamennyi dolgozójának együttműködése, kommunikációja, gyermekekkel való bánásmódja. Az óvodapedagógus pedagógiai kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi, azt tudatosan fejleszti.

Az óvodapedagógus fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.

Működtetjük nyelvi nevelésben az intervenciós gyakorlatot, a családhoz illesztett segítségnyújtással, szakemberek bevonásával.

4.3.1.2. Az anyanyelv fejlesztésének területei az óvodai nevelés komplexitásában:

- Beszédeszlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése
- Szókincsbővítés, szófaji gazdagság megalapozása
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása
- Nyelvi készség fejlesztése, verbális, nem verbális jelzések felismerésének, használatának gyakorlása,
- Anyanyelvi játékok

Az óvodai tevékenységek közötti komplexitás, a közös élmények, valamint a folyamatos napirend lehetővé teszi, hogy a gyermekek a nap folyamán bármikor bátran, szívesen kezdeményezzenek beszélgetést, spontán élményekről vagy egy adott témáról. Ebből következik, hogy az anyanyelvi nevelés elengedhetetlen feltétele a kiegyensúlyozott, szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó légkör, amelyben a beszéd és a gondolkodás egymást szorosan átölelve mindig jelen van. A gyermeket körülvevő környezetben az óvodapedagógus, a dajka, valamint a pedagógiai asszisztens mintaadása, összehangolt munkája elengedhetetlen a megfelelő fejlődéshez.

Az óvónő által kezdeményezett anyanyelvi játékok adnak teret az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez, pl.: hangutánzó, szinonimakereső, légzéstechnikát segítő, fonémahallás-fejlesztő játékok.

A gyermekek beszédfejlesztését a logopédus tevékenysége segíti elő együttműködve a családdal, a szociokulturális háttért figyelembe véve differenciált készség és képességfejlesztést valósítunk meg.

Az eredményes megvalósítás hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához, elősegíti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózásának lehetőségét.

Nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó, valamint a migráns gyermekek esetében differenciált bánásmóddal segítjük a magyar nyelv elsajátítását.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részt vevő gyermekek, az anyanyelv elsajátítása mellett, a nemzetiségi nyelv fejlesztésében is részesülnek. Az óvodai élet mindennapjait jellemezze a pozitív visszajelzésekre épülő, a nyelv használatára ösztönző légkör, melyet a nemzetiségi óvoda-pedagógus tudatosan alakítson ki. A német nyelv minél több helyzetben – napirendben rendszeresen visszatérően - való alkalmazásával, a két nyelv egyértelmű elválasztásával, fordítások mellőzésével valósuljon meg. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek bevonásával nevelünk. A sajátos nevelési igényű gyermekek kommunikációjának fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. (SNI fejezet)

4.3.1.3. Várható eredmények az óvodáskor végére

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- Minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtaikat alkot
- Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő, nagy egyéni eltérések lehetségesek)
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét

4.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés

4.3.2.1. Célja

Olyan változatos tevékenységeket, élethelyzeteket biztosítunk a gyermekek számára, melyben az óvodapedagógus képes építeni a gyerekek meglévő és más forrásból szerzett tudására is. Így biztosíthatja az általuk kezdeményezett témák megvalósíthatóságát, ezeken keresztül újabb tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

A gyermeki kíváncsiság, tapasztalás és spontaneitás mellett a korszerű pedagógiai módszerek tudatos alkalmazása, melyben meghatározó a gyermeki tapasztalatszerzésen alapuló módszerek előtérbe helyezése, mely a kompetenciafejlesztést támogatják.

A gyermek jusson el a szemléletes cselekvő szintről a logikus gondolkodás szintjéig, alakuljon fogalmi gondolkodása és képessé váljon az ismeretek gyakorlatban történő alkalmazására.

4.3.2.2. Feladatunk

Az értelmi fejlesztés során, az életkori sajátosságokat figyelembe véve, a gyermeki érdeklődésre, a gyermek meglévő ismereteire alapozunk. A sokoldalú, több érzékszervre ható tapasztalatszerzés, a kognitív képességek: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, a gondolkodás, alkotóképesség, kreativitás fejlesztése a feladatunk nevelési környezet lehetőségeit figyelembe véve.

A kooperatív technikák gyakori alkalmazása, a differenciálás, valamint a gyermeki önkifejezést elősegítő mozgás, zene felhasználása napi rendszerességgel jelen van a fejlesztésben.

Az értelmi képességek fejlesztése érdekében biztosítjuk a megfelelő feltételeket, (hely, idő, eszköz, élmény, légkör) melyben az óvodapedagógus és a gyermek közös, alkotó együttműködése eredményezi gondolkodása fejlődését. Ennek érdekében céljainak megfelelően használja az IKT-eszközöket és a rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket.

Fontos szempont a kollegákkal, szülőkkel való tudatos, kezdeményező, partneri együttműködés, a folyamatos jelzés az értelmi nevelés folyamatában, (intervenciós gyakorlat, a családhoz illesztett segítségnyújtás) az esetleges lemaradások kiküszöbölésére a hátrányok enyhítésére, kompenzálására. (szakember bevonása).

A kapcsolattartás és az együttműködés során az óvodapedagógus használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat.

Az óvodapedagógus felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, szükség esetén megfelelő segítséget kínál számukra.

A gyermekcsoportoknak, valamint a kiemelt figyelmet, ill. különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében változatos módszereket alkalmaz, hosszabb távú fejlesztési terveket dolgoz ki és ezeket hatékonyan valósítja meg. A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakoroltatása is kiemelt feladata az óvodapedagógusnak. Az optimális fejlesztés érdekében speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek bevonásával nevelünk.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek kognitív területen való fejlesztése a német nyelvű tevékenységekbe ágyazva hangsúlyozottan szerepel. Az év kezdetén szükséges a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotának felmérése, hatékony gyermek megismerési technikák alkalmazásával.

A gyermeki tapasztalatszerzésen alapuló pedagógiai módszereket helyezzük előtérbe, melyek a kompetencia fejlesztést támogatják. (Német fejezet)

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

4.3.2.3. Várható eredmények az óvodáskor végére

- A gyermekek érdeklődőek, nyitottak minden új iránt
- Töreksenek a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére
- Rendelkeznek problémamegoldó, problémafelismerő képességgel
- Aktívan részt vesznek a különböző tevékenységekben, kifejezik magukat szóban és rajzban egyaránt
- A cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

5.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész folyamatában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.

Az óvodapedagógus elfogadó, támogató, attitűdje mintát jelent a gyermekek számára.

5.1.1. Óvodapedagógusi modell

Kiegyensúlyozott, pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört teremt maga körül, szeretettel fordul a gyermekek felé, tiszteletben tartja, toleranciával fogadja a gyermekek adottságából eredő különbözőségeket, ahol természetes, hogy minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra. A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli.

A gyermekek személyiségének komplex fejlesztésére, autonómiájuk kibontakoztatására törekszik. Hangsúlyt fektet a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozásra. (fejlesztés, tehetséggondozás)

Egyéni, differenciált fejlesztéssel gondoskodik a meglévő képességek fejlesztéséről, a sajátos nevelési igényű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek speciális személyiségfejlődéséről. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez speciálisan szakember közreműködését igényli, vele partnerként együttműködik.

Felméri a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Gyermekek fejlődését figyelemmel kíséri, hatékony gyermek-megismerési technikákat alkalmaz.

A módszereket, az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazza. Az elméleti ismeretek mellett, tapasztalatszerzési lehetőségekkel teszi lehetővé a tanultak gyakorlati alkalmazását.

Saját felekezeti és világnézeti beállítottságát nem vetíti ki a gyermek és felnőtt közösségre. Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Együttműködés, altruizmus, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása jellemzi. A migráns gyermekek esetében lehetőséget teremt, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Tiszteletben tartja a gyermeki jogokat. A vele kapcsolatba kerülő személyekkel tisztelettudó, probléma és feladat érzékeny, titoktartó.

Tisztában van saját szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. Az óvodapedagógusok módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére, megosztják egymással ez irányú módszertani tudásukat. Az óvodapedagógus önmaga tovább fejlesztésének igénye minden területen megnyilvánul. Az óvoda igazgatója ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére.

Alkalmat ad az óvodapedagógusoknak személyes és szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít. Az óvodapedagógus nyitott a szülő, a gyermek, az igazgató, a kollegák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében. A szakmai munkaközösség munkájában az óvodapedagógus kezdeményezően és aktívan részt vállal. A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

Együttműködik pedagógustársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. témanap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában. Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban,

kutatásban. A továbbképzések tapasztalatait megosztják egymással, belső továbbképzési konzultációs programokat szerveznek.

Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására. Aktív résztvevője az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részt vevő gyermekek nevelését a - nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzése alapján - szakképzett német nemzetiségi óvodapedagógusok valósítják meg.

5.1.2. Nevelőmunkában résztvevők modellje

A dajka, pedagógiai asszisztens szeretettel fordul a különböző szocio kultúrából érkező gyermekek felé, tiszteletben tartja, toleranciával fogadja a gyermekek adottságából eredő különbözőséget. Gyermekekkel való kapcsolatát az egész nevelés folyamatában pozitív attitűd jellemezi. Közös partneri együttműködést valósít meg az óvodapedagógusokkal, pedagógiai asszisztenssel és a közvetlen dajka kollégával. Megjelenésében, hanghordozásában, alkalmazkodik az óvoda értékrendjéhez, az óvodapedagógus mintaadását magára nézve elfogadja. Saját feladataiban, precíz munkavégzésével elősegíti a gyermekek megfelelő fejlődését.

Az óvoda minden alkalmazottja összehangolt munkát folytat, modell értékű gyermeki bánásmóddal és kommunikációval hozzájárul az óvodában folyó inkluzív nevelés eredményességéhez. Ennek eredményeként a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és a felnőtt dolgozók közötti kapcsolatok megfelelően alakulnak. Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátására együttműködünk a megfelelő szakemberekkel.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködésével valósul meg.

A nevelőmunka hatékonyságát meghatározza, hogy a pedagógusok közül többen speciális képzettséggel rendelkeznek a J. E. K. Pedagógiai Program koncepcionális hangsúlyait tekintve (gyógytestnevelés, fejlesztőpedagógus, gyermekvédelmi felelős)

Feladatunk, hogy lehetőséget teremtsünk a migráns gyermekek számára megismerni egymás kultúráját, anyanyelvét.

A csoportok szervezésénél figyelembe vesszük a szülői igényeket, és az óvodában maradó gyermekek létszámát. A csoportalakítást homogén és vegyes szerkezetben valósítjuk meg.

5.1.3. Személyi feltételek alakulása

Az óvoda dolgozói a törvénynek megfelelő képesítéssel és létszámban kerülnek alkalmazásra.

A nemzetiségi csoportokban német nemzetiségi felsőfokú végzettségű óvodapedagógusok végzik a nevelő-fejlesztő tevékenységet. A magyar csoportokban felsőfokú végzettségű óvodapedagógusok látják el a nevelő-oktató munkát. A pedagógiai asszisztensek segítik a gyermekek nevelését, a szakképzett dajkák pedig a gondozási tevékenységet. Az óvoda működést biztosítják az óvodatitkár, a konyhai dolgozó és a kertész-karbantartó.

5.1.4. Speciális szakképzettséggel rendelkező óvodapedagógusok

- Közoktatási vezető szakvizsga

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Köznevelési szakértő
- Gyógytestnevelő szakvizsga
- Német nemzetiségi óvodapedagógus
- Mentor óvodapedagógus szakvizsga

A nevelőtestület és alkalmazotti kör együttműködését, a közös gondolkodást a gyermeknevelés hatékonyságának fokozása érdekében a bevált és új korszerű formákkal működtetjük:

- tapasztalatcserék, esetmegbeszélések,
- jó gyakorlatok megfigyelése, hospitálás
- egyéni fejlesztési tervek készítése, elemzése
- BECS működtetése
- szakmai napok szervezése, szakmai továbbképzés szervezése
- továbbképzéseken, tanfolyamokon szerzett ismeretek átadása
- nevelésnküli munkanapok: nevelési értekezletek
- dajkák, pedagógiai asszisztensek továbbképzése, tájékoztatása aktuális nevelési
- feladatokról
- gyakornok, pályakezdő, újonnan belépő kollega segítése, mentorálás,
- Team munka, műhelymunka szervezése

5.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk két óvodából áll:

Baross 79 székhely	3 gyermekcsoport (Német nemzetiségi nevelés)
Baross 81 tagóvoda	4 gyermekcsoport (Magyar óvodai nevelés)

Az intézmény infrastrukturális környezete, pedagógiai programja és alaptevékenysége ennek megfelelően kerül kialakításra, fejlesztése folyamatos.

Megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkezünk a JEK Pedagógiai program megvalósításához.

(melléklet – kötelező eszközkészlet) a gyerekek kényelmét biztonságosan kialakított tágas termek, kényelmes kiszolgáló helyiségek - külön kialakított öltözők, mosdók biztosítják. Az óvoda épületében és udvarán a gyermekek a biztonsági előírásoknak megfelelő eszközöket használhatják.

Mind a hét csoport változatos mozgásfejlesztő játékeszközökkel, homokozóval rendelkezik az udvaron. A növényvilág megfelelő, fák, bokrok biztosítják a tiszta levegőt. A KRESZ park segíti a mozgásformák változatosságát és a balesetmentes közlekedésre nevelést. A kerti tó esztétikai élmény és a tudásfejlesztés színhelye.

Mindkét tagóvodában jól felszerelt tornaterem segíti az eredményes mozgásfejlesztést.

Dolgozóink számára szakmai könyvtárat alakítottunk ki, mely nevelői szobaként funkcionál, itt biztosított a hely a szülők egyéni fogadására.

Mindkét óvoda rendelkezik logopédiai és orvosi szobával, szertárral, a 81 óvodában fejlesztő szoba, tehetséggondozó műhely és természet szoba (zöld kuckó) segíti a nevelőmunkát. A gyermekek egészségét a só szoba támogatja.

A dolgozók számára mindkét épületben öltözők, mellékhelyiségek és zuhanyzók állnak rendelkezésre. A tálalókonyhák megfelelnek a HACCP követelményeinek. A mosókonyhák gépesítettek, jól felszereltek.

A pedagógiai program eszköz és felszerelési jegyzéke a program mellékletét képezi. (kötelező, és nem kötelező)

5.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

5.3.1. Tervező tevékenység

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében az óvodai nevelés az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével valósul meg.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napi-rend és a heti rend biztosítja az időkereteket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú, csoportos tevékenységek szervezésével valósulnak meg. Ennek érdekében az óvodapedagógus többféle módszertani megoldásban gondolkodik, az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit. Kihasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.

A csoport napirendjét és heti rendjét az óvodapedagógus alakítja ki a gyermek életkori sajátosságainak figyelembevételével, fejlettségi szintjének megismerése után a fokozatosság és tervszerűség elveit szem előtt tartva, ez alapján választja meg a tevékenységek során alkalmazott módszereket.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermekek egyéni szükségleteihez, figyelembe veszi a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. A jó napirendet a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása (tevékenység tempója, időtartama) szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Ennek megfelelően az óvodapedagógus a tevékenységet, a foglalkozásokat a céloknak megfelelően, logikusan építi fel.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

A nevelés tervezését szervezőmunka követi, mely mindig az adott tervidőszakhoz kötődik feladat és felelős megjelöléssel. A tevékenység tervezésénél fontos szempont hogy a pedagógiai tudatosság, pedagógiai alapelvekre épüljön és vegye figyelembe a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, az alkalmazott módszerek segítsék a tanítás-tanulás eredményességét.

A teljes pedagógiai folyamat követhető az éves tematikus tervekben, nevelési, tevékenységi tervekben, a csoportnaplókban, valamint a gyermeki produktumokban. A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, esetleges eltéréseket csak megfelelő indokkal alkalmazhat az óvodapedagógus.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

5.3.2. Időkeretek

Az óvodapedagógus a pedagógiai munkáját az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva tanulási-tanítási egységekre bontva tervezi meg. A nevelési feladatok tervezése, két szervezeti időkeretre oszlik:

Szeptember 1-től, május 31-ig. – éves nevelési terv

Június 1-től augusztus 31-ig – nyári élet tervezése

Szeptember 1-től, május 31-ig.

Az óvodai élet tevékenységi formái:

- játék
- verselés-mesélés,
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka,
- mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése
- munka jellegű tevékenységek
- tevékenységekben megvalósuló tanulás

A kezdeményezett tevékenységi formák jelen vannak az óvodai élet mindennapjaiban. Az óvodapedagógus tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket. A kezdeményezett tevékenységi formát meghatározza az aktuális projekt és a gyermekek életkora. Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényében felülvizsgálja, értékeli.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
 Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
 Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
 OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

H E T I R E N D

Kötött tevékenység			Szabadon választható tevékenység	
Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje		Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje
Prevenációs, korrekciós torna	A hét mindig meghatározott napján	Heti két alkalom	- Játék - Verselés, mesélés - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Napi rendszerességgel
Testnevelés				
Mozgás	Minden nap	A délelőtti folyamán	- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - Környező világ tevékeny megismerés - Munka jellegű tevékenységek - Tevékenységekben megvalósuló tanulás	A gyermek spontán érdeklődése alapján óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formák a nap folyamán, a hét meghatározott napján

N A P I R E N D

A napirendünk három fő részből áll	
6,00-11,45	Játék, egyéni fejlesztés Kezdeményezett tevékenységi formák, egyéni fejlesztés, mozgás Folyamatos tízórai Mozgás, testnevelés foglalkozás, kiegészítő mozgástevékenység Prevenációs, korrekciós torna (heti két alkalommal) Logopédia, fejlesztő foglalkozás Levegőzés az udvaron Udvari játék, kerti munkák Séták, kirándulások
11,45 – 13,00	Készülődés az ebédhez Naposság, önkiszolgálás Ebéd Készülődés a pihenéshez, tisztálkodás, fogápolás
13,00 – 17,30	Pihenés Folyamatos ébredés, folyamatos tisztálkodás Folyamatos uzsonna Játék, egyéni fejlesztés Levegőzés

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlődését és fejlesztését a különböző kötelező dokumentumok továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések (nem kötelező dokumentumok) dokumentumok is szolgálják. (lásd. 7. fejezet)

Az óvodai nevelés csak az igazgató által jóváhagyott pedagógiai program alapján történik. A gyermek nevelése a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Nevelési időkeretben szervezett egyéb foglalkozások, formái:

- Egyéni fejlesztés
- Logopédiai, gyógypedagógiai, fejlesztőpedagógiai,
- Nemzetiségi rendezvények
- Kiegészítő mozgástevékenységek (úszás, korcsolya)
- Hitoktatás

Lehetőség van ingyenes fakultatív hit és vallásoktatásra, mely a szülői igények figyelembevételével, ökomenikus formában szerveződik a hitoktatók irányításával.

Június 1-től augusztus 31-ig

Nyári élet

A nyári élet tervezésénél figyelembe vesszük a csoportok összetételét, a helyi szokásokat és a gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítését.

Folyamatos, rugalmas napirendet biztosítunk, melyben a szabad játék elve érvényesül. A gyermekek egyéni készségeit, képességeit figyelembe véve készítünk egyéni tervet számukra.

NYÁRI HETI REND

Június 1-től - augusztus 31-ig			
Kötött tevékenység		Szabadon választható tevékenység	
Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje	Tevékenység megnevezése	Tevékenység ideje
Mozgás	Hét minden napján	Játék Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés mintázás kézimunka Külső világ tevékeny megismerése Munka jellegű tevékenységek	Spontán érdeklődés alapján gyermek, vagy óvodapedagógus által tervezett tevékenységi formák a nap folyamán

5.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Alapelvünk a gyerekközpontú, befogadó nevelés, a személyes kapcsolat alakítása minden szülővel, melyben a kölcsönös tisztelet, elfogadás dominál a gyermekek jobb megismerése, fejlesztése érdekében. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Intézményünk által kidolgozott stratégiai, cselekvési tervet alkalmazunk.

A komplex intervenciós gyakorlat eredményes megvalósítása közvetetten elősegíti a gyermek iskolai beilleszkedését. Az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl hangsúlyt helyezünk a szokás és normarendszer alakítására.

5.4.1. Szülőkel való kapcsolattartás, együttműködés a családdal

- Célunk az őszinte bizalom kialakítása a családdal a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek érvényesítése érdekében.
- Nyílt nap keretében lehetőséget nyújtunk, hogy a szülő lássa, gyermeke jól érzi magát a közösségbe, elsajátította az életkorának megfelelő viselkedési formákat a játék és a tevékenységek terén (környezettudatos magatartás, szabad játék hangsúlya)
- A család felé is erősítjük annak fontosságát, hogy a gyermek ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, mely alapjául szolgál a szülőföldhöz való kötődésének, az identitás erősítésének a hovatartozásának.
- Számunkra fontos a különbözőségek elfogadása, integráció – vallási, világnézeti vagy nemzetiségi, migráns gyermek esetében, más meggyőződés, hovatartozás – tiszteletben tartása. A gyermeket az óvodában hátrányos megkülönböztetés nem érheti!
- Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki nevelési feladatok ellátásán túl, a családdal tapintatos és mindenkor segítőkész együttműködéssel, HHH-s gyermekeket speciális (szakemberek bevonásával szülői egyetértéssel, óvodapedagógussal) fejlesztjük.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítése érdekében a digitális eszközök funkcionális használata terén, fogadóórát, fórumokat, értekezlet biztosítunk a szülők számára (nevelési elvek egyeztetése, értékrendek kialakítása, nemi sztereotípiák átértékelése).
- Rendszeres tájékoztatást nyújtunk - fogadó óra keretében - a gyermekek fejlődéséről, és gyermeki fejlődés nyomon követő dokumentumaikról.
- Hangsúlyt fektetünk a szülői közösségek alakítására, rendezvények, családi programok szervezésére.
- SZMK, Óvodaszék működése

Kapcsolattartás formái:

- Beiratkozás
- Környezettanulmány
- Szülői értekezlet
- Családlátogatás
- Nyílt napok
- Fogadó órák

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Szülők fóruma
- Ünnepek, Kirándulások
- Délelőtti, délutáni találkozások

5.4.2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, melyek meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében

- Az óvodai élet előtt, (bölcsőde, egyéb szociális intézmények)
- Az óvodai élet során (Pedagógiai Szakszolgálat, PHSZI Intézményei – Gyermejjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat, Gyermekegészségügyi Központ, Anyaotthon, Anyaotthon – Egészségügyi és Közművelődési intézmények)
- Az óvodai élet után (Iskolák)

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és szükségletekhez.

A kapcsolat részletes leírása az SZMSZ -ben található.

5.4.3. Kapcsolattartás a Nemzetiségi Önkormányzatokkal, egyéb szervezetekkel

A német nemzetiségi nevelés megvalósítása érdekében élő kapcsolatot tartunk, fel a Német Nemzetiségi Önkormányzat Pesterzsébet- tel, a Fővárosi Német Önkormányzattal, a Német Óvoda Iskola egyesülettel, valamint a Német Hagyományokat Ápolók Szövetsége Egyesülettel.

Kapcsolatot ápolunk a Helyi Roma Önkormányzattal.

5.4.4. Kapcsolat a Dél-pesti Régió, valamint az együttműködési megállapodást aláíró német nemzetiségi intézményekkel

A német nemzetiségi nevelés megvalósításában szakmai együttműködést tartunk fel és koordinálunk a régiós partnereinkkel.

Cél: Közvetlen kapcsolat kialakítása, a partnerközpontú működés.

Szülői, partneri elégedettségmérést végzünk, a kapcsolódási lehetőségeket folyamatosan felülvizsgáljuk, visszacsatolunk és fejlesztjük.

A partnerek tájékoztatását megvalósítjuk, és véleményezési lehetőséget biztosítunk.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

5.4.5. A Kárpát medence magyar nyelvű intézményei közötti nevelési- oktatási tér kialakítása.

Ennek érdekében a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszünk és lehetőségeink szerint szakmai kapcsolatot tartunk fent. A magyar csoportok részére kialakított külföldi partnerkapcsolat erősíti a magyarságtudat keresztény kulturális értékeinek beágyazódását, elősegítve az egy nemzethez tartozás érzését, és a szülőföldhöz való kötődés megalapozását.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1. JÁTÉK

6.1.1. Célja

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A 3-6-7 (8) éves gyermek számára a játék elsődleges, a legfőbb élményforrás, személyiségfejlesztés színtere, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi, pszichikus szüksége. A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási műveleteinek első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzélemvilága, erősödik akarata, önkifejező, önértékesítő törekvései, kitartása, alakul szabálytudata. Önálló véleményalkotásra, döntési képességre tesz szert, mely elősegíti kortárskapcsolatainak és környezetének alakítását. A játék és más élmény gazdag tevékenység során az óvónő tudatosan alkalmazza a képességfejlesztés változatos módszereit, ezáltal a gyermek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztésén túl a szokás és normarendszere is megalapozódik. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait valósítja meg játékában. Így válik a játék az egész személyiséget, kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. Fejlesztőhatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is. A játék folyamataiban az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakoztatását, jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását. Mindezt feltételteremtő tevékenysége mellett, a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvodapedagógus feladata, hogy kiegyensúlyozott csoportléggé, helyet, időt, eszközt és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz. Szükség van a gyermeki játékot kísérő párbeszédre támogatására nyugodt kommunikációs tér, verbális ismeretek, fogalomalkotás segítségével. Beszédalkalmakkal lehetőséget teremtünk az új szavak, szófajok, ragozás tanulására, elsajátítására, magyaros mondatalkotásra és a kontextusos beszéd szóbeli kapcsolattartás segítésére. Az óvodánkban előtérbe helyezzük a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. Ebből adódóan célunk a szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása. Pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatás indirekt módszerekkel a 3-7 (8) éves korú gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.

6.1.2. Feladataink a feltételrendszer megteremtése

6.1.2.1. Óvodapedagógus játékban betöltött szerepe

Az óvodapedagógus a szülő mellett a kisgyermek első valódi játszótársa. Utánzó mintát ad a játéktevékenységekre, segítővé, kezdeményezővé lesz a gyermek számára, ha a játék folyamata elakad. Személyiségét pedagógiai optimizmus jellemezze, megfelelően nyitott legyen a gyermeki érdeklődésre.

6.1.2.2. Szabad játék elsődlegességének biztosítása

Elsődleges cél a minta értékű kommunikáció és pozitív visszajelzések az éppen aktuális csoportra és egyénre szabottan formálандó szokások, normák hangsúlyozása, a kiegyensúlyozott

csoportlétkör biztosítása, befogadó, elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, szemlélettel.

A közösségi élet a játék szabályain, normáin keresztül történik. A gyermeki véleménynyilvánítás, és döntésképeség erősítése, a konfliktushelyzetek megoldási lehetőségén keresztül valósul meg.

6.1.2.3. Megfelelő játszóhelyek biztosítása

Csoportszobáinkban a játszóterek és egyéb terek kialakítását az egyéb adottságok figyelembevételével biztosítjuk.

A mozgásos játék tere elsősorban a csoportszoba, de nagy hangsúlyt fektetünk a szabad levegőn való lét kihasználásán is.

6.1.2.3. Könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás, helybiztosítás

- Családi játékok tere (konyhai, szobai kellékekkel, imitációs lehetőségekkel)
- Mese sarok (nyugalmas hely, könyvekkel, bábokkal, dramatizáló eszközökkel, jelmezekkel, párnákkal, szőnyegekkel)
- Építő, közlekedő játékok tere (különböző kockákkal, kirakó és összerakó játékkal, közlekedési eszközökkel, terepasztalokkal, átlakkal, a természetes környezet felépítését inspiráló eszközökkel)
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, barkácsolás helye, megfelelő eszközökkel, szerszámokkal, változatos anyagokkal
- Zöld kuckó -Kísérletező hely (természetes anyagokkal, felszerelésekkel, gyermekenciklopédiákkal, földgömbbel, nagyítóval, mágnessel, táblával)
- Ének, zene énekes játék, gyermektáncok tere (ritmushangszerek, a népi játékok kellékei)
- Kincses láda (különböző érdekes tárgyak az éppen aktuális játékhoz tartozó szép anyagok, eszközök gyűjtő helye)
- Különböző egyéb foglalkozások eljátszásához szükséges eszközök (orvos, szerelő, postás, fodrász, tanító, rendőr, tűzoltó, fotós, mentős, építőmunkás, számítógépes stb.)

6.1.2.3. Játékeszközök biztosítása (hozzáférhető, biztonságos elhelyezés a gyerek számára)

- Készen vásárolt játékeszközök
- Közösén készített eszközök
- Sokféleképpen felhasználható anyagok, eszközök
- Családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak
- Magyar hagyományörző eszközök, Nemzetiségi kultúrák eszközei
- Megismert egyéni, csoportos élményhez kapcsolódó eszközök

Ezek a többleteszközök napjainkban különösen nagy jelentőségűek, mert nevelőértéke indirekten hat a fogyasztói társadalom torz hatásai ellen. Megerősíti a felnőtt minta alapján a gyermeki kreativitás, önkifejezés, alkotókedv, közös tervezés, együttműködés interakció kultúra kibontakozását.

6.1.2.6. Udvari játéktevékenységek szervezése

Évszakok által nyújtott udvari játékok lehetőségeit biztosítjuk, ahol akár szerepet kaphat a benti játék kint történő folytatása.

Kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazását kínáljuk.

6.1.2.7. Óvodapedagógus további feltételteremtő, játéktámogató feladatai

Megfelelő játékidő, hely biztosítása és tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása.

6.1.2.8. Tartalmi elemek- különböző játékformák és kapcsolódó feladatok

Gyakorló játék

Az óvodapedagógus biztosítja a csoportszobai és udvari a gyakorló játékhöz szükséges eszközöket, adjon mintát a játékok helyes használatához. Legyen lehetőségük a gyermekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, alapot adva a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely ritmikusan jelentkezik.

Építő, konstruáló játék

A gyermek konstruáló, barkácsoló és építő játékára jellemző a formagazdagság. A gyermek átéli az alkotás örömét, ezáltal fejlődik kreativitása, a társas együttműködése, a norma és szabálykövetése.

Szimbolikus – Szerepjáték (színlelő-, szerep-, fantázia játék)

A szimbolikus játék megelőzi a szerepjáték kialakulását. A gyermek saját cselekvését, viselkedését úgy utánozza, hogy mással végezteti el azt, majd a másoknál megfigyelt cselekvést utánozza.

A gyermekek szerepjátékában tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözik. Szerepjátékban a gyerekek a valóságos közösségi életüket élik, benne és általa alakul maga a gyerekközösség.

Az óvónő minta a gyermek számára, játékában megjeleníti az érzelmileg hozzá közel álló felnőttek kapcsolatait, gesztusait, viselkedését, kommunikációját. Ezáltal különböző társas kapcsolatokat, együttműködési formákat, alá- és fölérendeltségi viszonyokat, magatartási formákat sajátítanak el. Az óvónő biztosítson lehetőséget, hogy a gyermekek élményeiket, tapasztalataikat a játék során eljátszhassák, feldolgozhassák, ezáltal fejlődik kreativitásuk és tartalmassá válik játékuk.

Bábozás, dramatikus játék

A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, gondolatait, ezáltal fejlődik személyisége. Azért olyan hatásos, mert dramatikus, mozgásra épül, a cselekménye a gyermeknek segítheti a belső feszültségek levezetését, a feloldódást, megnyugvást. A különböző játékhelyzetek lehetőséget biztosítanak a beszédkedv fokozására, az önálló mese és versmondásra. Az óvónő tegye lehetővé a bábozás és a dramatikus játék során, hogy a gyermekek szabadon beleéljék magukat az általuk megformált szerepbe, saját szavaikkal és önkifejezésükkel éljék meg újra az átélt élményeket, melyek örömforrást jelentenek számukra.

Szabályjáték

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok betartása vagy megszegése különböző érzelmeket vált ki a játék résztvevőiből, ez befolyásolja a gyerekek magatartását, egymáshoz, csoporthoz való viszonyát. Mindeközben fejlődik kudarcűrészük. Az óvónő a szabályjáték tudatos tervezésénél vegye figyelembe a csoport összetételét, fejlettségi szintjét, a játék előzményeit, és segítse, a gyerekeket a szabályok betartásában, megteremtve a lehetőségét annak, hogy a gyerekek önmaguk is hoznak, létre szabályokat, melyeket betartanak.

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, párbeszéd kialakítására. A feladatok megoldása közben jelentkezik először a gyereknél az önértékelés mozzanata.

Mozgásos játék - Népi játék, gyermektánc

Domináns eleme az aktív mozgás, közösen kölcsönös együttműködéssel vesznek részt a gyerekek.

Ez a játékfajta felöleli a gyermek természetes mozgásának minden formáját és ezek kombinációját.

A gyermek általános fizikai fejlődéséhez szükséges mozgásingerek megvalósítását szolgálják.

A gyerekek rendszerint közösen, kölcsönös együttműködéssel vesznek részt a játékban.

Különböző eszközökkel vagy társakkal végzett játékok, elsősorban a gyermek mozgásfejlődését, a téri tájékozódást segítik.

Tartalma, formája rendkívül sokrétű, visszatükrözi az adott nép életmódját, gondolat és érzésvilágát. A népi motívumok megismerése erősíti identitását, a szülőföldhöz való kötődését, a magyar hagyományok őrzését, átörökítését.

Fő típusai: énekes, táncos játékok, mondókák, dramatizáló játékok, társas- és vetélkedő játékok, mozgásos játékok.

Népi játékok az óvodai élet különböző tevékenység formáiban is jelen vannak.

A mozgásos és népi játékok megvalósítására az udvar és a tornaterem adta lehetőségek kihasználása rendszeresen nagy örömforrás a gyermekek számára.

6.1.2.9. Szülői szemléletformálás, és gyermeki nyomon követés feladatai

A beilleszkedési időszakban a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás, megkezdése. A modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására. a játék elsődlegességének tudatosítására is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék fontosságára építő óvodai nevelésünk. Óvodás korban a játék a személyiségfejlesztés leghatékonyabb eszköze következik, hogy a gyermeki fejlődést is célszerű egy jól felépített a játékban való megfigyelés alapján értékelni.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek játékának minden fajtája hozzájárul a nyelvi nevelési célok és feladatok eredményes megvalósításához. A német nyelv elsajátítása játék közben a spontaneitáson és utánzáson alapul. A spontán szabad játék mellett a nyelvi nevelés eredményessége érdekében naponta kell a nemzetiségi óvodapedagógusnak „irányított” játéklehetőséget szervezni. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a legfontosabb a szabad játék túlsúlyának érvényesülése, a megfelelő hely, és idő biztosításával. A pedagógus tudatos jelenlétét fokozottan

biztosítva a játéktevékenységeken keresztül, a játék tartalmának gazdagításával törekszik a külvilág megismertetésére, a sokirányú tapasztalatszerzésre a gyermek fejlődése érdekében. Óvodánkban az ez irányú fejlesztést a megfelelő szakemberek bevonásával végezzük. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

6.1.2.10. Várható eredmény óvodáskor végére

- Szükségletének és életkorának megfelelő játékot választ
- Bekapcsolódik közös játékokba
- Kezdeményezően, önállóan nyilvánul meg
- Pozitív érzelmeket közvetít társai iránt
- Aktívan részt vesz az ügyességi játékokban
- Képes a játékszabályok megtanulására
- Követi és betartja a megismert szabályokat és elviseli a veszített helyzetet
- Elviseli a veszített helyzetet
- Az adott tevékenységhez anyagot, eszközt helyesen választ
- Játékához képes alakítani környezetét
- Egyszerű modelleket, maketteket hoz létre
- Képes saját élményeinek eljátszására
- Kedvelt meséket eszközök használatával valósít meg, önállóan bábozik, dramatizál
- Elfogadja társai ötleteit, javaslatait
- Képes megosztani szerepeken, vállalja az alá, fölérendeltségi viszonyt, a negatív szerepeket is elvállalja
- A csoport által kialakított társas viselkedési szabályokhoz alkalmazkodik, betartja azokat
- Megismer alapvető motívumokat, ami a magyar és más népi jelleget tükröz.

6.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

Az érzelmi biztonság átélésének és az anyanyelvi nevelésének egyaránt fontos eszközei, többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. Ezek ritmusukkal a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki- érzelmi élményeket adnak.

A magyar gyermekköltészet a népi dajkai hagyományok gazdag tárháza jó alapot és sok alkalmat biztosítanak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítőtje. Az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl segíti a szokás és normarendszer megalapozását. A mese képi és konkrét formában – esetlegesen a bábozás, és a dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának, és világgépének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló a szigorú ok-okozati kapcsolatokat

feloldó mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermekeket a versek ritmusa, zeneisége ragadja meg, majd később a vers hangulati színezete is hatást gyakorol rájuk.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi – a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Más kultúrából érkező gyermek esetén a multikulturális nevelés elvei előtérbe helyeződnek az eredményesség érdekében, ismerkedünk más népi kultúra irodalmával.

A csodák világa közel áll a gyerek felfogásmódjához, óvodáskor végére tudatosul benne, hogy ez nem valóság.

A tevékenységformákban az anyanyelv gazdagságának megismertetése a beszédészlelés/megértés/reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók) valósul meg.

6.2.1. Célunk:

6.2.1.1. A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerekkel:

- Mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bábozással
- Ismert mese befejezése
- Mozgásos átváltozás, utánzás, mimetizálás
- Felnőtt által megkezdett mese befejezése
- Mese kiegészítés, átalakítás, fantázia játékok
- Gyermekek meséje egy-egy ismert mesehősről
- Mese szerkesztése megadott címről
- Ismert mese feldolgozása kérdések alapján
- Képolvasás, közös, vagy egyéni beszélgetés
- Mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva ismert mese követésével

6.2.1.2. A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása, fejlődésének elősegítése, az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.

- Mesebefejezés rajzzal
- Tematikus ábrázolás ismert meséről

- Saját mesekönyv, meseillusztráció készítése kedvenc meséhez

6.2.1.3. Kiemelt feladatunk a könyv iránti vonzódás megalapozása, a könyvvel való helyes bánásmód elsajátíttatása.

Az óvodapedagógusnak számtalan lehetősége adódik arra, hogy a gyermekekkel mesét mondjanak, képeskönyvet nézessenek, verseljenek.

A mese-vers tartalmát tekintve szorosan kapcsolódjon a környezet jelenségeihez, a természethez és a társadalomhoz. Mindennap eseményei átfogják azokat a helyi körülményeket, amelyek tükrözik a népi hagyományokat és a hétköznapiakat ünnepivé varázsolják, hagyománnyá, szokássá alakítják.

Az óvodapedagógus a mese, vers kezdeményezett tevékenységi formát kapcsolja változatos eszközökkel (bábfigurákkal) és egyéb sokszínű kellékekkel, játéksituációkba ágyazva a gyermekek szükségleteinek kielégítése és fejlesztése érdekében. Eljátsszák a hallottakat, megszemélyesítik, a mese szereplőit mely eredményeként fejlődik a gyermekek kreatív gondolkodására, önkifejező, önmegvalósítási törekvése, erősödik önbizalma.

A gyermekek által használt tárgyi eszközöket, hozzáférhetően és biztonságosan helyezzük el.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek számára az irodalom örömforrás, játék a beszéddel. A német népi mondókák, a gyermekversek a népmesék a képeskönyvek történetei hozzájárulnak az aktív szókincs és a beszédértés fejlődéséhez, nélkülözhetetlen elemei a nemzetiségi nyelv megszerettetésének. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével érhetjük el a megfelelő fejlettségi szintet. Kiemelten fontosnak tartjuk a gyermekversek, mesék, történetek mindennaposságát, az előadásmód személyes varázsát. Az óvónő feladata a feltételek, szituációk megszervezése, és olyan helyzetek megteremtése, melyben a hatások érvényesülnek. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

6.2.1.4. Várható eredmények óvodáskor végére

- Szívesen mondjon spontán mondókát, verset, mesét, hozzájuk tartozó játékok szövegeit, és ismerje mozgásait
- Tudjon kiegészíteni szóban ismert meserészletet, jegyezze meg a mese legfontosabb elemeit (szereplők, események) legyen képes a képi megjelenítésére
- Tudjon könyvben, kép alapján tájékozódni, óvja a könyvet
- Vegyen részt dramatikus és mimetikus játékokban, közös műsorkészítésben
- Kapcsoljon ismert irodalmi szöveget adott irodalmi alkalomhoz
- Szívesen, örömmel hallgasson mesét, legyen igénye a hallott irodalmi művek hallgatására
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvodapedagógust, társait
- Képes legyen korának megfelelő színházi előadás cselekményének követésére

6.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

6.3.1. Cél:

Fontos, hogy a zenei nevelés minél korábban kezdődjön. A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkelti zenei érdeklődését, formálja a zenei ízlést, esztétikai fogékonyságát.

Az élményt nyújtó közös ének, zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését tovább élését segítik.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza és elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A gyermeki személyiség kibontakoztatásának egyik fontos eszköze, mely elősegíti az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvések érvényre juttatását. Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel. Beszéd és zenei hallás fejlesztése.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az ének-zenei nevelés igényesen válogatott anyagát az énekes magyar népi mondókák, játékok és dalok mellett más népek dalai, valamint a kortárs művészeti alkotások alkotják.

A zenei anyanyelv az óvodáskorú gyermekek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megnyilvánulási lehetősége.

Az óvónő feladata a zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése.

A gyermekek számára alkalmas mondókák, dalos játékok, eltáncolt dallamok és zenehallgatásra szánt dalok, átszövik a teljes nevelési folyamatot. Az óvodapedagógus minden körülmények között törekedjen arra, hogy az általa bemutatott ének hangzása tiszta legyen, így követendő mintát nyújt a gyermekek számára.

Ehhez kapcsolódik a természetes mozgás, amely a gyermekek mondókáit, dalait kíséri. A mondókázás, éneklés, zenélés nem kötődik konkrét időpontokhoz és mozgásformákhoz, a játéktevékenységben akkor jelenik meg, amikor a gyermekeket belső motiváció készteti.

A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlását, beszédtechnika fejlesztését, fogalomalkotást, szókincsbővítést, beszédhibák javulását segíti elő. A felelgetős játékok az egyéni megszólalás bátorítására természetes játékhelyzetekben adnak lehetőséget.

A dalos játékok, mondókák játékanak spontán alakítása a gyermek érzésvilága szerint alakul, a társak érintése, az egymásra figyelés, a közös tapsolás az összetartozás érzését erősítik.

A hallásfigyelem és hallásemlékezet a ritmus, a dallamvisszhanggal, dallambújtatással, különböző mozgások megfigyelésével, utánzásával fejlődik.

A zenei önkifejezés eszközei már óvodás korban nagy hatással vannak a gyermekekre. Különösen az általuk készített, hangszerek nyújtanak igazi zenei sikerélményt. Így célunk, a természet adta anyagok és a gyermeki fantázia felhasználásával minél érdekesebb „hangszerek” készítése,

használata. A hagyományos zenei eszközök napi rendszerességgel segítsék elő a fejlesztést. A gyermekek által használt tárgyi eszközöket, hozzáférhetően és biztonságosan helyezzük el.

A zenehallgatás során találkozhatnak a gyermekek a magyar népdalokkal, valamint néhány klasszikus és értékes modern zenei alkotás mellett a nemzetiség gyermekdalaival is. A zenehallgatás anyagának kiválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi és gyermekek hovatartozását.

A felnőtt minta spontán utánzásával éneklés, zenélés, részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek zenei nevelésében a körjátékokat, a gyermekjátékokat, mondókákat, zenei hangszereket a német nemzetiség népi kultúrájából meríti az óvodapedagógus, a választott játékok, dalok a hagyományápolást szolgálják. (Német fejezet.)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetében a pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével érhetjük el a megfelelő fejlettségi szintet.

A közös éneklés örömszerző hatása miatt a sajátos nevelési igényű gyermekek bevonása elengedhetetlen feladata az óvodapedagógusnak. A megfelelő hatás eléréséhez speciális segítőtársak igénybevételére van lehetőség – speciális szakember, pedagógiai asszisztens, dajka. (SNI fejezet)

6.3.2. Várható eredmények óvodáskor végére

- Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani
- Különböztesse meg és reprodukálja a halk –hangos, magas-mély, gyors- lassú fogalom-párokat a dallamban, ritmusban
- Énekeljen vissza dallamot
- Önállóan, szívesen élvezettel vegyen részt, majd később kezdeményezzen önállóan is énekes játékokat
- Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést
- Tudjon egyszerű táncos mozdulatokat, mozgásokat végezni helyes testtartással
- Törekedjen a tiszta éneklésre
- Hallgassa figyelmesen a bemutatott zenét, kortárszenét, dalt
- Énekeljen alkalmi dalokat ünnepélyekhez kapcsolódóan
- Magyar népi, és más nemzetiségi dallamokat, hangszereket, táncos motívumokat ismerjen
- Ismerje fel dallammotívum alapján a hallott dalt, néhány természetbeli hangot, hangszereket
- Ismerjen néhány térforma alakítási lehetőséget, kör, csigavonal, hullámvonal stb.

Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot, tudjon ritmus, mozgást, dallamot rögtönözni.

6.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

A rajzolás – festés – kézimunka, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka – mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

6.4.1. Célja

A gyermekek szabad önkifejezésének biztosítása, élmény és fantáziavilág gazdagítása, tér – forma - színeképzetének fejlesztése, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, gondolkodási műveletek fejlesztése a tevékenységek, illetve az ehhez kapcsolódó beszélgetések során.

Az ábrázoló tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva fejlesztik a gyermekek képi, plasztikai kifejezőképességét komponáló, rendező, térbeli tájékozódó képességét, élmény, és fantáziavilág gazdagodását, képi formában történő kifejezését, tér - forma és színeképzetének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük, fogékonyságuk alakítását.

A tevékenység irányításában érvényesülnie kell, az egyéni bánásmódnak, a differenciálásnak, a fokozatosságnak, a komplexitásnak, a szabadon választhatóságnak, ahol teret adunk a gyermeki önkifejező, és önérvényesítő törekvéseknek. A megvalósításában az óvodapedagógusnak a tervezésnél, szervezésnél törekedni kell arra, hogy (különböző technikai megoldásokkal), az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret és változatos eszközöket. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus feladata, megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival, figyelembe véve a magyar népi motívumokkal, valamint más népi kultúrából érkező gyermekekhez közel álló egyedi technikai megoldásokat, sajátos eszközöket.

Gyakorlás közben fejlődik a gyermekek finom motorikus mozgása, a megfigyelő, problémamegoldó képessége, rész-egész viszonyának megértése, a térbeli tájékozódás, a háromdimenziós látásmód alakulása. A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése is megvalósul.

(megszólítás, szándék nyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megfogalmazása)

6.4.2. A kézimunka jellegű tevékenységek

Agyagozás, gyurmázás, tépés, vágás, ragasztás, varrás, nemezelés, fonás, szövés, hímzés, térplasztika, építés.

A színes formák vágása, tépése is eszközei a kézügyesség, a forma és szín ismeret fejlesztésének, a különféle formák, alakzatok és színek közötti tájékozódás.

Az egyszerű népművészeti motívumok, technikák alkalmazásával a sajátos szín és formavilágot ismertetik meg a gyermekekkel. A hagyományápolás, a szülőföldhöz való kötődés az ábrázolás anyagaival, eszközeivel elmélyítésre kerül.

A változatos tárgyakból, eszközökből a gyerekek különféle építményt hoz létre, melyben a tárgyak és részeik közötti összefüggéseket, külön-külön használhatókból egy új keletkezésének a lehetőségét és mindezek megértését valósítják meg.

Ehhez szükségesek, az élmények, a fantázia fejlesztése, a hely biztosítása, az idő, a mindennapi tevékenység során a jó minőségű eszközök, valamint azok célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használata. Az egyes tevékenységekhez kapcsolódó munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, a gyakorlásra kiemelt feladat. A gyermekek által használt tárgyi eszközöket, hozzáférhetően és biztonságosan helyezzük el.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek ábrázoló tevékenysége a német nyelv elsajátításának fontos eszköze, mivel a kommunikáció egyik formája. A vizuális tevékenységek során a hagyományokra, szokásokra alapozva a német nemzetiség színeit, díszítőelemeit alkalmazzuk. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. A pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével érhetjük el a megfelelő fejlettségi szintet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

6.4.3. Várható eredmény óvodáskor végére

- Alkosson képet élmény, emlékezet alapján (tér, forma, arány összhangja)
- Tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat, kiemelten a magyar néphagyomány motívumait, technikai eljárásait (szövés, fonás, nemezelés stb.)
- Használja a képi kifejezés eszközeit
- Hangsúlyozza alkotásaiban a jellemző jegyeket, formákat
- Emberábrázolásában jelenjen meg a részforma, esetleg egyszerű mozgások
- Nevezze meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait
- Megfigyelés után tudjon formát mintázni
- Készítsen önállóan vagy társaival közösen modellt, makettet
- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései alapján
- Ismerje a magyarság, és más népek színeit, alap népi motívumait,
- Vegyen részt a tér rendezésében, ötletesen építsen figyelembe véve az alapvető téri viszonyokat
- Legyen véleménye saját és társai műveiről, alkotásairól

- Önállóan javítsa a megbeszélte módon hibáit,
- Rendelkezzék koordinált szem és kézmozgással.

6.5. MOZGÁS

Az óvodáskorú gyermekek lételeme a mozgás.

6.5.1. A mozgás, a mozgásos játékok célja:

A rendszeres, egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodás kor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finom motoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

A mozgásos játékok tevékenységek feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására a szabad levegő kihasználására.

6.5.2. Feladat

Szokások, szabályok kialakítása a mozgásos feladatok végzéséhez (udvar, csoportszoba, tornaterem) a balesetveszély kiküszöbölése érdekében.

A heti rend és a napirend alakítása alapján, biztosítjuk a mozgáshoz szükséges megfelelő helyet, időt, eszközt. Szem előtt kell tartani, hogy az időjárás függvényében a foglalkozások, mozgásformák nagy része a szabadban szerveződjön, és kiemelt hangsúlyt kapjon a mozgásos játék, valamint a mobil mozgásfejlesztő eszközök rendszeres használata. (teremben, udvaron, tornateremben) A gyermekek által használt tárgyi eszközöket, hozzáférhetően és biztonságosan helyezzük el.

A tartó és mozgatórendszer esetleges eltérés esetén kérjük szakember segítségét, a szülőkkel együttműködve.

6.5.3. A szervezett mozgás megvalósítása kétféleképpen történik óvodánkban

A heti kétszeri kötött mozgás foglalkozás. Mindennapi frissítő - fejlesztő mozgás.

A mozgás tevékenység feladata

A gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése, a kondicionális képességek közül különösen az erő és állóképesség fejlesztése, és a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása, a nagy mozgásigény sok játékkal és egyéb természetes mozgással történő kielégítése.

A mindennapi frissítő mozgás feladata

A szervezet felfrissítése, megmozgatása. Anyaga lehet a már megismert mozgásformák, gyakorlatok, a mozgáskoordinációt fejlesztő utánzó gyakorlatok, játékok, kettő kombinációja. A frissítő mozgás megvalósításában kiemelt szerepet kapjanak a kézi szerek is.

Prevenció, tartásjavítás

A mozgásfejlesztésnek nagyon fontos része a megelőzés és a kezdődő mozgásszervi elváltozások korrekciója. Ismerni kell az ellenjavallt gyakorlatokat, és tudatosan foglalkozunk a tartásjavítással, ahhoz, hogy eredményesek legyünk.

A megelőzés lényege a kezdődő mozgásszervi elváltozások kialakulásának megakadályozása, helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása, az elváltozások minél korábbi kiszűrése, valamint azok időben megkezdett korrekciója.

A preventív szemléletű mozgástevékenység, valamint ezen elváltozások korai kiszűrése után a megfelelő korrekciós gyakorlatokat alkalmazó mozgás az egyedüli lehetséges módszer arra, hogy ezek az elváltozások ne rögzüljenek, és ne alakuljanak át a csontrendszert is érintő deformitássá.

A prevenció kulcsfontosságú elemei:

- a helyes testtartás megtanítása
- hátizmok erősítése
- hasizom erősítés
- mobilizálás (gerincoszlop átmozgatása)
- mellkas fejlesztő, mellkas tágító gyakorlatok alkalmazása
- légzésfejlesztés és keringés fokozása

A tartásjavítást játékosan és változatosan, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva és egyéni fejlődési ütemének megfelelően valósítsuk meg. A gyakorlatok összeállításánál lényeg, hogy az egyszerű gyakorlatokat helyesen végezzék a gyerekek. A hibajavítás jelentősége ezért megnő.

A mozgás terén végzett munkánk eredményességét rendszeresen mérjük az egészségnevelő munkaközösség által kidolgozott kondicionális és koordinációs képességeket mérő teszt alapján. (gyakorlatsor) A mérésben a középső-és nagycsoportosok vesznek részt.

Korrekciós mozgás foglalkozás

Mindennapi fejlesztőmunkánkban a testnevelés területén szükség van szemléletváltásra, a gyógytestnevelés mozgásanyagára, melyeket nemcsak a gyógytestnevelés foglalkozások keretein belül, hanem a mindennapi és a mozgás foglalkozás gyakorlataiba is alkalmazunk. Fontos, hogy minden óvónő tisztában legyen azzal, hogy milyen gyakorlatokkal tudja megéreztetni a helyes testtartást, hogy melyek az ellenjavallt gyakorlatok, hogy melyek azok a gyakorlatok, amelyeket nem használunk már a mozgásfejlesztés során. Természetesen nagyon sok múlik az óvodában dolgozó gyógytestnevelőn és azon, hogy milyen segítséget ad a kollegáknak. Feladata a korai felismerés,

speciális megelőzés, a kezdődő mozgásszervi elváltozások tüneteinek észlelése, valamint mozgásfejlődésben elmaradt gyermekekkel való foglalkozás. (orvos és szülő közreműködésével)

Kiegészítő mozgástevékenység

A családdal való együttnevelés során figyelembe véve a gyermek testi fejlődését, különböző mozgástevékenység igénye merül fel, a gyermekek fejlesztése érdekében, amit a pedagógus szakmai irányításával, közreműködésével végzünk.

A kiegészítő mozgás megvalósításánál törekedni kell arra, hogy a gyermek mindvégig játékként élje meg a tevékenységet.

A Fenntartó által a nagycsoportos óvodások számára biztosított mozgástevékenységek – úszás, korcsolya – a nevelési időbe beépítve valósulnak meg, melyben az óvodapedagógus kísérő szerepet tölt be. A gyermekekkel való foglalkozást a szakadók végzik. (ennek finanszírozását a fenntartó éves költségvetési lehetőségei biztosítják)

A szülők általi igények figyelembevételével kiegészítő mozgásformák vannak jelen óvodánkban nevelési időn kívül, (tanfolyam jelleggel megfelelő felkészültségű szakemberek szervezésével) melyek mozgásanyaga a pedagógiai programban megfogalmazott egészségnevelés, mozgásfejlesztés értékeit erősítik.

A kiegészítő mozgással a gyermekek más irányú, önálló tapasztalatszerző lehetőséget kapnak. A tevékenység gyakorlása során jártasak lesznek az adott mozgásforma terén.

Idegen környezetben is meg tanulnak mozogni, tájékozódni megfelelően viselkedni, kapcsolatot teremteni, kommunikálni.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekeknek rendszeresen szervezett testmozgás hozzájárul ahhoz, hogy a nyelvelsajátítási folyamat természetesen, változatosan, érdekesebb és sokoldalúbb legyen. A szervezett mozgás foglalkozást és a mindennapos frissítő mozgást a német nemzetiség nyelvén szervezi az óvodapedagógus. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében sokkal több időre és megfelelő segítségre van szükség ahhoz, hogy ők is képesek legyenek elsajátítani azokat a mozgásos feladatokat, melyekre minden gyermeknek egészséges fejlődéséhez szüksége van. A pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével érhetjük el a megfelelő fejlettségi szintet. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

6.5.4. Várható eredmények óvodáskor végére

- Legyen fejlett téri észlelése, téri tájékozottsága, térbeli mozgásfejlettsége
- A mozgásfejlődés útját figyelembe véve sajátítsa el a természetes mozgások elemeit
- Fizikai állóképessége életkorának megfelelő legyen,
- Legyen kialakult testsémája
- Ismerje a vezényszavakat, tudjon a hallottak alapján cselekedni
- Tartsa be és kövesse az adott szabályokat
- Mozgás közben tudjon irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével

- Legyen képes sor és köralakításra
- Egyensúlyozzon egy lábon, valamint különböző szerekken, emelt magasságban, két lábon
- Tudjon egy és páros lábon szökdelni
- Ugorjon át kisebb akadályokat
- Tudjon labdát dobni, megfogni, gurítani, pattogatni, vele célozni
- Mozgásban legyen kitartó, figyelmét koncentrálja
- Együttműködése felnőttel, gyermekkel legyen korának megfelelő
- Alakuljon ki benne az egészséges versenyszellem
- Környezetében biztonságosan közlekedjen
- Legyen mozgása összerendezett, finommozgása harmonikus
- Legyen képes mozgását, testi szükséglete kielégítését szándékosan irányítani

6.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

6.6.1. Cél:

A környezetünkkel való ismerkedés, a környezetet szerető ember személyiségformálása, valamint a fenntarthatóság, mint szemlélet az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során szerez tapasztalatot a szűkebb és tágabb természeti-emberi- tárgyi környezet formai mennyiségi és téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Érzékennyé válik a környezetében végbemenő változások iránt, így e kölcsönhatásban jobban érvényesül a tudatos fejlesztés. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Biztosítani kell számukra az alkalmat, az időt, a helyet, az eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. A gyermekek által használt tárgyi eszközöket, hozzáférhetően és biztonságosan helyezzük el.

Lehetőség szerint a tárgyakat és jelenségeket a természetes megjelenési formájukban, a természetes környezetben kell bemutatni.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jut, és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyság, téri viszonyokat, alakul ítélőképessege, fejlődik tér, sík és mennyiség szemlélete.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magaratás formálás alapozására, alakítására. A megtapasztaláson alapuló ismeretszerzés, és az információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása valósul meg. Ezzel párhuzamosan a fogalmak

körének és tartalmának bővítésére, új fogalomrendszer kialakítására, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálására a kontextusos beszéd gyakorlására adódik lehetőség.

6.6.2. Területei

- Szűkebb természeti - emberi- tárgyi környezet (Környezetünk tevékeny megismerése, védelme projekt)
- Hagyományok, ünnepek (magyar hagyományápolás)
- Matematikai tartalmú tapasztalatok (formai téri viszonyok)

6.6.2.1. Környezetünk tevékeny megismerése, védelme projekt

Az óvodánkban sokszínű tevékenységek biztosítása közben feladatunk, a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő pozitív szokásrendszerek kialakítása a természeti és társadalmi környezet szeretete, a környezettudatos magatartás, valamint pozitív attitűdök ébresztése az élővilág, az igényes környezet kialakítása és megőrzése iránt. A környezettudatosság és a környezetvédelem, valamint a fenntarthatóság szempontjait figyelembe véve tervezi és valósítja meg az óvodapedagógus a megfelelő tárgyi környezet kialakítását.

Sokoldalú, több érzékszervre ható tapasztalatszerzésre, felfedezésre, kísérletezgetésre, élményszerű átélésre adunk lehetőséget a gyermekeknek.

Projektünk lehetőséget ad arra, hogy a gyerekeket megismertessük a magyar kultúránk értékeivel, néphagyományaink kincseivel. A fenntarthatósági nevelés lehetőségeiben fontos szempont annak meggláttatása, hogy a gyermek az őt körülvevő környezetben a fenntarthatóság lehetőségeivel ismerkedjen. A multikulturális nevelésen alapuló integrációs lehetőségek kapcsán a más kultúrából érkező gyermekek néphagyományaiba is betekintünk, és értékeit felhasználjuk a gyermekek nevelésében.

Természeti változások megfigyelése

Külső természeti környezet

Itt elsősorban az élet tiszteletét, szeretetét kell átadnunk a gyermekeknek. A minden élőlény iránti szeretet, tisztelet, törődés kialakítása az elsődleges cél.

Belső természeti környezet

Ez az egészséges életmódkultúra tárgykörét foglalja magába. Az egészséges életmód szokásait kell kialakítani.

Belső épített környezet

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek lelki, azaz mentálhigiénés egészségére is. Cél a pozitív attitűdökkel rendelkező, kiegyensúlyozott gyermek nevelése.

Külső épített környezet

Külső épített környezeten az ember alkotta dolgokat értjük. Az óvoda közvetlen környezetét nem tudjuk megváltoztatni, de az óvodát, az óvoda helyiségeit, udvarát tudatosan alakíthatjuk,

szépíthetjük, biztonságossá tehetjük. Igyekszünk maradandó értékeket közvetíteni, hogy a gyermekek maguk is igényessé váljanak saját környezetük iránt.

Az óvodában „Zöld kuckót”, a csoportszobákban természetsarkot alakítottunk ki, amely lehetőséget ad arra, hogy testközelből ismerjék meg a gyerekek az élővilágot. A természetsarok is eszközeivel lehetőséget ad a kísérletezésre, megfigyelések végzésére.

Az udvaron kiskertek kialakításával (közösségi kert, mini fólia sátor) segítjük elő a gyermekek tapasztalását, a növényvilág megismertetését. A tanösvényen tett séta elmélyíti a gyermekekben a növényismeretet és a környezetben való viselkedésmódot. A Fűszer kert,(fűszer expressz) a kerti tó szintén a tapasztalás színhelyévé válik.

Megvizsgáljuk az emberek életmódbeli alkalmazkodását (építkezési szokások, fűtés, villany, világítás, öltözködés, étkezési kultúra) az őt körülvevő természethez.

Természet védelme

Az óvodai környezet megismerésére nevelés fontos feladata, hogy tudatosítsa a gyermekekben: saját életterük védelme, gondozása egészségesebbé teszi fejlődésüket. Életkoruknak megfelelően fel kell hívnunk figyelmüket az emberi tevékenység káros hatásaira, s arra, hogy ez ellen mindannyian tehetünk valamit. A fenntarthatóság érdekében a gyermeket rávezetjük arra, hogy takarékoskodjon az őt körülvevő erőforrásokkal, ezt az intézményben a víztakarékossággal, valamint a különböző hulladékhasznosítással tudatosítjuk. (csoportban papír, óvodában szelektív, kertben komposztáló) A környezetvédelmi szempontok megvalósulásának folyamatos ellenőrzése a tudatosság érdekében folyamatosan megtörténik.

Nagy figyelmet fordítunk az úgynevezett „zöld napok” tartalmi beépítésére a nevelőmunkába. Ezzel igyekszünk felhívni a gyermekek figyelmét az élő és élettelen környezeti tényezők szerepére. Madár Barát óvodaként erősítjük az óvodakert ez irányú funkcióját és fejlesztjük az ehhez illeszkedő tudástartalmak kihelyezését. (odú, madáritató, madáretető, applikációs képek, molinók) A kitekintéseknél, óvodai programoknál is figyelembe vesszük a madárbarát szemlélet erősítését, ehhez kapcsolódó lehetőségeket. A Biztonságos Óvoda cím megszerzésével, annak nevelőmunkába való beépítésével segítjük a balesetmentes közlekedés iránti tudás megszerzését, erősítjük az erre való ösztönzést. (gyermek, szülő, pedagógus)

A Víz Világnapja – március – Elsődleges tudatosítani a gyermekekben a természet védelmének, a víz tisztaságának fontosságát. Fontos felhívni figyelmüket a pazarló életmódra, s ezek hatására a vízkészletre.

Föld Napja – április – (tavaszi óvodaszépítő nap) Az óvoda kertjében lévő fák, bokrok gondozása, száraz faágak levágása, fatörzsek tisztítása, fűnyírás, locsolás, gyomtalanítás. Zöldnövények, virágok ültetése folyamatos feladat. Ezáltal is gondoskodunk a levegő tisztaságának védelméről.

Takarítás napja – szeptember – (őszi óvodaszépítő nap) Ilyenkor rendbe tesszük az óvoda udvarát, közvetlen környezetünket. Azonban igyekszünk nem csak ezen a napon vigyázni a tisztaságra.

Kirándulások, séták során a szemetet tasakokba gyűjtjük, a hulladékot az úton elhelyezett tárolókba tesszük.

Kerületünkben megindult a szelektív hulladékgyűjtés és több helyen gyűjtőládákat helyeztek el. Lehetőségeinkhez mérten mi is részt kívánunk venni a szelektív gyűjtésben

Levegő védelem – Autómentes nap – szeptember – Az egészséges életmódkultúra megalapozásában a levegőnek, a növények védelmének is kiemelt jelentősége van. Fontos a gyermekekkel meggláttatnunk, hogy a levegő lételeme életünknek, a növények védelme azért fontos, hogy a levegő tisztaságát elősegítsük.

Állatok napja – október – A gyermekek fejlesztésében fontos mozzanat az állatokkal való kapcsolat. A gyermeki világhoz közel áll az állatok szeretete, gondozása.

Állatvilággal kapcsolatos ismeretterjesztő könyvek, újságok beszerzése mellett fontos a felfedezéshez, kísérletezéshez szükséges eszközök beszerzése.

6.6.2.2. Hagyományok, ünnepek

A hagyományok az óvodai élet szokásai érzelmileg átélt tevékenységekre biztosítanak lehetőségeket. A közös készülődések, tervezgetések örömteli várakozást jelentenek a gyermekek számára. Az óvónő és a gyermekek több napon át készülnek az ünnepre, az ajándékkészítés fontosságának kialakítása a meglepetés átélése nagyon fontos a gyermekek életében. Az óvónő felelőssége abban rejlik, hogy megfelelően tudja e előkészíteni az ünnepet, és különbséget tud e tenni a megemlékezés tartalmi megvalósításában. Ne csináljon a gyermeknek fölösleges megerőltető felkészítést, és az életkorának nem megfelelő hosszas szerepeltetést.

A jól szervezett ünnep, s megemlékezés egymásra épülő tevékenységekkel, egymással szoros hangulati egységet alkotva adják meg a szokásokkal való érzelmi azonosulást, a meghitt légkört.

Óvodai csoportos ünnepeink, hagyományaink a következő témakörökre épülnek:

- Gyermekek ünnepei: születésnap, névnap
- Természettel szorosan összefüggő, néphagyományok ünnepei: táblázat alapján
- Társadalmi ünnepek: nemzeti ünnep, gyermeknap
- Óvodai szintű rendezvények: Játsszóházak (jeles naphoz kötődően) Teréz nap, Nemzeti délután, Juniális, Óvodaszépítő akció (évi 2 alkalommal)

Az átélt események a közös élmény erejével hatva erősítik a közösséghez tartozás érzését, mely nemcsak érzelmi kötődés, hanem egy komplex személyiségfejlődés segítői.

Magyar hagyományörzés

A szülőföldhöz való kötődés elősegítése érdekében a magyarságtudat erősítésére van szükség. A gyermekeket életkori sajátosságainak figyelembevételével és egyéni fejlettségéhez alkalmazkodva megismertetjük a magyarság színeivel, szimbólumaival. (zászló, címer stb.) A tevékenységi tartalmakat áthatja a magyar népi hagyományápolás, közel hozzuk a gyermekekhez a népi motívumokat, a népzene, néptáncot. Az őket körülvevő környezetben megjelenítjük a hagyományápolás tárgyi eszközeit, melyek kiegészülnek a népi kézműves tevékenységekkel, eszközökkel. Az óvoda

bejáratánál kialakított magyar hagyományőrző sarok, valamint a csoportszobákban elhelyezett hagyományőrző tárgyak elősegítik a magyar identitás elmélyítését, átörökítését.

6.6.2.3. Matematikai tartalmú tapasztalatok (formai téri viszonyok)

A környezet formáival és mennyiségi viszonyaival lehetőséget teremt a matematikai Tartalmú ismeretek felfedezésére is. A spontán helyzeteket matematikai tapasztalatszerzésre használjuk fel, a tevékenységekben gazdagítjuk az alkalmazás lehetőségét. A gyermekek által használt tárgyi eszközöket, hozzáférhetően és biztonságosan helyezzük el.

A problémahelyzetek megteremtésével gondolkodásra, ötletes megoldások keresésére készítjük a gyermekeket.

A matematika lehetőségek fellelhetők az óvodai élet valamennyi területén.

Megtalálható

- a játékban, (építő, dramatikus, mozgásos, szellemi)
- a mese-versben (szereplők száma, tulajdonságaik stb.)
- a rajzolás, - mintázás, - kézimunka jellegű tevékenységekben (eszközök mennyisége, irányok, méretek, formák, színek, arányok, térbeli viszonyok stb.)
- a zenei nevelésben (mondóka, játék, mozgás)
- a környezeti nevelésben.

A fejlesztési lehetőségek meghatározásánál a gyermekek fejlettsége az irányadó. Az óvodapedagógus közvetve irányítja, vagy részvevőként segíti a probléma megoldását. A tervezés az egyénre összpontosít, és azok között is differenciál. Az adott téma játékos foglalkozása addig tart, ameddig azt a gyerekek érdeklődése, fejlettsége lehetővé teszi. A gyermekek önkéntes tudásvágya, érzelmi kötődése bizonyos tárgyakhoz, személyekhez, egyaránt segíti a környezetből szerzett tapasztalatok feldolgozását, így értelmi fejlődésének alakulását segíti elő.

A német nemzetiségi nyelvi neveléssel talán a legszorosabb kapcsolatban a környezeti nevelés áll. A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek miközben alapvető tapasztalatot szereznek, felkutatják, felfedezik környezetüket, találkoznak német nemzetiséghez kötődő tárgyi eszközökkel, és megismerik a nemzetiségi nyelvű megfelelőiket. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében hagyjunk időt az események és a megtapasztalt jelenségek feldolgozásához, és egy- egy témakört alaposan minden oldalról megközelítve, több érzékszervre hatóan, sokféleképpen dolgozzuk fel. A pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével érhetjük el a megfelelő fejlettségi szintet. Óvodánkban az ez irányú fejlesztést a megfelelő szakemberek bevonásával végezzük. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

6.6.2.4. Várható eredmények óvodáskor végére

- tudja saját személyi adatait, (lakcím név, életkor, szülei, testvérei neve, foglalkozása)

- nevezze meg saját testrészeit, érzékszerveit
- tudja az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét, napszakokat
- ismerjen néhány környezetében élő állatot, növényt, ezek életterét, udvar, óvoda környéke
- ismerjen néhány környezetében lévő épületet, és azok funkcióját
- nevezze meg a közlekedés eszközeit, néhány alapvető szabályát (közlekedési lámpa színei, jelentése, gyalogátkelőhely jele)
- ismerje a színeket, nevezze meg őket
- helyezze főbb csoportjaikba az élőlényeket (ember, állat, növény)
- tudjon alapvető növény – és állatgondozási műveleteket
- vegyen részt elemi, természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, élőlények óvása, szelektív hulladékgyűjtés)
- jól használja a megismert kifejezéseket témához kötődően
- ismerje a magyarság színeit, egyszerű népi motívumokat, népi eszközöket
- legyen tisztába hovatartozásával, tudja, hogy ő magyar
- hasonlítsa össze mennyiségeket (több-kevesebb, ugyanannyi, hosszabb- rövidebb, egyforma hosszú, magasabb- alacsonyabb, szélesebb- keskenyebb)
- tudja meg-és leszámllást a 10-es számkörben
- nevezze meg a térbeli állások helyzetének irányait (jobb-bal, előtt-mögött, alatt- fölött, mellett-között)
- válogasson alakzatokat, tárgyakat, élőlényeket szempontok alapján
- másoljon alakzatokat síkban és térben
- válogassa a síkbeli alakzatokat tulajdonságuk szerint (kör, négyzet háromszög)
- ismerje a térbeli alakzatok közül a kockát, gömböt, téglateetet

6.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

6.7.1.Cél:

A személyiségfejlesztés, készségfejlesztés fontos eszköze, a munka jellegű játékos tevékenység. Az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése az elvállalt naposi, vagy egyéb munka, a környezet, a növény, kert és állatgondozás. A munka az óvodás gyermek önként vállalt aktív tevékenysége, melyben az önkifejezése és az önérvényesítése erőteljesen megvalósul. A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának kiemelt lehetősége. Célra irányuló tevékenység, a gyermekektől kitartást, önállóságot, felelősséget és céltudatosságot kíván. A tevékenységeknél elősegítjük, hogy a nemek társadalmi esélyegyenlősége érvényesüljön (fiúk, lányok egyaránt végezhetik). Meg kell teremteni a nyugodt, kiegyensúlyozott munkához szükséges együttműködő légkört.

6.7.2. Feladataink

- gyermekméretű eszközök biztosítása a gyermekek számára

- állandó hely biztosítása, ahol a gyermekek biztonságos körülmények között önállóan végezhetik tevékenységeiket
- a munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése
- a munkafázisok sorrendiségének megismertetése, begyakoroltatása, az önálló feladatvégzés, a munka öröme
- megfelelő szokásrend kialakítása, a munkafolyamatok elvégzéséhez szükséges feltételek megteremtése, a folyamatok játékos alkalmazása
- a munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése
- a gyermek célirányos fegyelmeinek, figyelemének, kötelezettségvállalásának alakítása
- egymást segítő kapcsolatok erősítése, erkölcsi tulajdonságok fejlesztése, szokás és normarendszer megalapozása
- jártasságok alakítása az egyes tevékenységek, valamint az eszközök, szerszámok használatában
- saját és mások elismerésére nevelés alakítása,
- képességek, készségek, mint kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság alakítása

6.7.3. A feladat megvalósítása érdekében

- a munkajellegű tevékenységek tervezésével, feltételeinek megteremtésével adunk lehetőséget az elsajátítási folyamathoz
- a fokozatosság elvének érvényesítésével a segítségadáson, közvetett irányításon keresztül fejlesztünk az önállóság felé
- mintaadással juttatjuk el a gyermeket a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez
- ismétlődő munkalehetőségekkel erősítjük a folyamatok begyakorlását
- alkalmasszerű tevékenységekkel lehetőséget teremtünk az új feladatok megismerésére a választható tevékenységek felajánlásával segítjük az önálló döntési folyamatot (valamennyi munka jellegű tevékenységet fiúk és lányok egyaránt ellátják)
- olyan tapasztalatokhoz juttatjuk őket, melyek rámutatnak a munkavégzés szükséges és célszerű voltára, önmaguk és társaik érdekében
- felnőtt által nyújtott mintával, irányítással alakítjuk ki a gyermekben, az élőlények iránti gondoskodást, gondozást (természetsarok, zöld-kuckó, növény-és virágoskert, kerti tóban teknős gondozása)

6.7.4. Feltételrendszer:

- az óvónő a dajka, pedagógiai asszisztens modellszerepe
- sokféle lehetőség biztosítása: hasznos tevékenységek
- a munkalehetőségeknek megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása
- testi épség megőrzésének biztosítása, biztonságos környezet kialakítása,
- balesetvédelem érdekében a gyermekek által használt tárgyi eszközöket, hozzáférhetően és biztonságosan helyezzük el.
- megfelelő tájékoztatás a baleset megelőzés érdekében

6.7.5. A leggyakoribb munkafajták:

- Az óvodai életet végig kísérő önkiszolgálás, amely a gyermekek belső fegyelmét, kötelességvállalását fejleszti.
- A játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő segítség a gyermekek önként és örömmel vállalt aktív tevékenységei.

A csoport hagyományok ápolásához kapcsolódó ünnepi készülődések, a környezet rendszeres ápolása (növények, kerti tó, állatok gondozása,), a játékkal kapcsolatos munkák (játékeszközök javítása, önként vállalt barkácsolás), segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, csoporttársakkal együtt, értük felvállalt alkalmi megbízások teljesítése.

Figyelembe kell venni a gyermekek egyéni sajátosságait, fejlesztésük érdekében biztosítani kell a folyamatosságot, és állandóságot, a munkavégzés pozitív ösztönzése, értékelése, a feladatok differenciálása szükséges. Fejlesztő eszköze a közösségi kapcsolatnak, a kötelességteljesítés alakításának, a saját és mások elismerésére nevelésnek.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést, és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A tevékenységhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérés, buzdítás, dicséret, verbális kifejezései) gyakorlása valósul meg. A munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása fejleszti a gyermek anyanyelvi nevelését.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekeknek a munka jellegű tevékenységek az önkiszolgálásban a gyermeki szükségletek kielégítésében, a játék nyújtotta lehetőségekben és a mindennapi élethez tartozó tevékenységek begyakorlásában vannak jelen. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a munkatevékenység növeli önbizalmukat, segíti az integráló környezetbe való beilleszkedést. A pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével érhetjük el a megfelelő fejlettségi szintet. Óvodánkban az ez irányú fejlesztést a megfelelő szakemberek bevonásával végezzük.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

6.7.6. Várható eredmények óvodáskor végére

- törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat
- végezzen egyéni és közösségi fejlettségi szintjének megfelelő munkatevékenységeket
- legyenek rendszeresen visszatérő feladatai, melyeket pontosan teljesít
- ismerje a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát
- ismerje az eszközök használatával járó esetleges veszélyeket
- legyen képes az eszközök, valamint saját maga és társai testi épségének megőrzésére
- legyen igénye a felfedezett kisebb hibák javítására
- munkáját igényesen, belső indíttatással vezérelve végezze

- gondozza és ápolja környezetében levő élőlényeket, felelősséget érezzen irántuk

6.8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

6.8.1. Célja

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos spontán és szervezett tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le ismeretszerzésre, hanem az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben természetes és szimulált környezetben (kiránduláson, sétán) az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulási folyamat elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, melyet az óvodapedagógus a nevelés szerves részeként kezel. Az intézmény pedagógiai programjának egyik prioritása a tanulás-tanítás eredményessége.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire, gyermeki személyiséghez igazítja a szükségletek kielégítését, a fejlesztést. Az önálló tanulás támogatása érdekében az óvoda pedagógiai programjával összhangban történik a nevelési-oktatási módszerek, eljárások kiválasztása vagy kidolgozása és azok bevezetésének megtervezése. Az IKT projekt eredményessége elősegíti a fejlesztést.

A tanulás feltétele a gyerek cselekvő aktivitása, közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Az óvodában biztosítjuk a tanuláshoz szükséges feltételeket, így a tapasztalási és cselekedtetésre épülő, játékos tevékenységeket- az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket - mely eredményeként kialakul a gyermekekben a tanulás iránti vágy, a tapasztalás, felfedezés örömmel tölti el, nyitottá, befogadóvá válik.

6.8.2. Az óvodai nevelés feladata

- fejlessze ki a gyermekben a tanulás képességét, alapozza meg a tanulást, mint tevékenységet, előzze meg az egyéb részképesség zavarok kialakulását
- elősegítjük az önálló feladat megoldási képességek kialakulását
- a feladattudat és feladattartás erősítésével a gyermeket (az egyéni képességeket figyelembe véve) önmagához képest legmagasabb szintre juttatjuk,
- az egyéni képességekhez viszonyítva értékeljük a teljesítményeket, törekszünk a folyamatos, pozitív visszajelzésekre.
- az óvodapedagógus visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, személyre szabott értékeléssel a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak, a gyermek fejlődését segítik
- a mindennapok tevékenységi rendszerében az értelmi és mentális képességeket fejlesztjük
- olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszünk, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre
- az ismeretanyag tervezésében figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, a gyermekek fejlettségi szintjét és attitűdjét

6.8.3. A tanulás lehetséges formái az óvodában

- utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása

- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, IKT eszköz
- gyakorlati problémamegoldás

A tanulás lehetséges formái kibővülnek játékos cselekvéses tanulással, felfedezéssel, és szűkülnek a feladat megoldásos foglalkozások lehetőségei. Az óvodapedagógus elősegíti, hogy a tanulási folyamatokat átszöjék a kezdeményezések komplex megoldásai (különböző problémahelyzet biztosítása), így az átjárhatóság kap nagyobb szerepet, mely egyre magasabb szintű együttműködést, gondolkodást igényel, ezáltal alkalmassá válik a gyermek a problémamegoldó, önálló gondolkodásra. A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermekek az óvodába lépéstől tevékenységek által folyamatosan ismerkednek a német nyelvvel, ezek a német nyelvi élmények segítik a nyelv iránti pozitív beállítódást és a kétnyelvű identitástudat kialakulását. (Német fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a tanulás folyamata, mozzanatai sem térnek el a társak tanulási folyamatától, pedagógiai munka mellett, speciális ismeretekkel rendelkező szakemberek segítségével, speciális eszközök használatával, esetleg terápia alkalmazásával érhetjük el a megfelelő fejlettségi szintet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a pedagógiai munka mellett speciális szakemberekkel végzett fejlesztőmunkával érhetjük el. (SNI fejezet)

7. FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6 -7 (8) éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges

- Testi, lelki, és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit kielégítését szándékosan irányítani képes.
- A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztás és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek) végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító néni elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.

A gyermekek iskolába lépésének követését az óvoda fontos feladatnak tartja, ennek kialakult rendje, a partner intézményekkel történő kapcsolatok során került szabályozásra.

(gyermekek meglátogatása az órán, pedagógusokkal, szülőkkel kapcsolattartás közös rendezvényeken, nemzetiségi rendezvényeken stb.)

A gyermekek további eredményeit felhasználja a pedagógiai munka fejlesztésére.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben részesülő gyermeket képessé kell tenni arra, hogy megváltozott körülmények között továbbra is aktívan vegyen részt a nyelvtanulásban. (Német fejezet)

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint. (SNI fejezet)

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8. A PROGRAM DOKUMENTÁCIÓJA

Az óvodai csoport kötelező dokumentációja a csoportnapló, felvételi mulasztási napló, étkezési nyilvántartás, étkezés naponkénti nyilvántartó lapja.

A csoportnapló a törvényi előírásoknak és a pedagógiai programnak megfelelő tartalommal egyedi kivitelezésű, melyben megfelel a formai követelményeknek. A napló vezetése történhet elektronikus (számítógéppel) a számozott oldalak megtartásával, nyomtatott formában, (mappa formátumban) tartalmában megegyezően, a nyomdai úton előállított kiviteli naplóval, év végén össze fűzve.

Az egyéb kötelező nyomtatványok a nyomtatványellátó általi formátumban kerülnek beszerzésre, törvény szerint.

8.1. J. E. K. PEDAGÓGIAI PROGRAM DOKUMENTUMAI

Az óvoda igazgatója irányítja a nevelési/az éves tanulási/tevékenység-/projekt-/tematikus terv és az éves tervezés egyéb dokumentumainak a kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a pedagógiai program követelményeinek teljesítését valamennyi gyermek számára.

Éves nevelési és gondozási terv, mely kiegészül a német nemzetiségi nevelés tervezésével német nyelven.

Tartalmi feladatok

Óvodai nevelés feladatai:

- Óvodai nevelés általános feladatai
- Egészséges életmód alakítása – egészségfejlesztési program
- Érzelmi erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés
- Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodai élet tevékenységi formái:

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Munka jellegű tevékenységek
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Határidő: szeptember 15.

Az éves nevelési, gondozási terv tervezésének fázisai:

- Beszoktatási terv (csak kiscsoportos gyermekekre tervezve) szeptember 1.
- Éves nevelési terv: október 15.
- Értékelés: január 31. félévi; június 15. évvégi

Tevékenységi tartalmak tervezése az ajánlott szakirodalmak alapján (Éves Tematikus Terv)

Határidő: szeptember 15.

Havi tervező tevékenység (Éves tematikus terv alapján, előre havi lebontásban kerül megtervezésre a projektek figyelembevételével a csoportnaplóban)

Határidő: adott hónapot megelőző hónap péntek

Óvodapedagógus napi felkészülés

(dokumentálás az óvoda által kidolgozott csoportnaplóba tervezett rövidített tevékenységi terv, mely tartalmazza a napi felkészülésének főbb iránymutatásait, módszerek, eszközök vonatkozásában.)

A csoportlátogatáskor, bemutató foglalkozások alkalmával, gyakornok kollega hospitálásakor, valamint a minősítés megvalósulásakor a pedagógus elkészíti a részletes tevékenységi tervet/ bővített vázlatot az OH, ajánlásait figyelembe véve.

Nyári óvodai élet

Nevelési terv, szokásrend, nyári élményterv, tevékenységi terv

Határidő: június 05. / Értékelés: augusztus 31

8.2. A GYERMEK EGYÉNI FEJLŐDÉSÉT NYOMON KÖVETŐ DOKUMENTÁCIÓJA

A **gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció** a gyermek anamnézisé, valamint a testi, szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésével kapcsolatos információkat képességekre lebontva tartalmazza az óvodai nevelés teljes időszakára kiterjedően. Ez kiegészül a gyermeki produktumokkal, (rajzok, feladatlapok, barkácsolás tárgyi eszközei stb.) mely a fejlődési szakaszok meghatározó dokumentumai (a produktumok archiválása készülhetnek elektronikusan).

A gyermekek egyéni fejlődését az óvodába kerüléstől folyamatos figyelemmel kísérjük, és írásban rögzítjük. Az óvodában folyó nevelési-oktatási munka alapjaként a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó megfigyelési, értékelési-mérési rendszer működik. A gyermekek személyes és szociális készségeinek, képességeinek vizsgálatára alkalmas módszereket, eszközöket, technikákat használunk.

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk, mely alapjául szolgál a fejlesztésnek.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Az óvodapedagógus az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.
- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.
- Felhasználja a mérési és értékelési eredményeket saját pedagógiai gyakorlatában.

A gyermek fejlődéséről az egyéni fejlődésmérési lapon a gyermek fejlettségi összetevői, szocializációja, mentális és emocionális érése, valamint a fejlesztési tapasztalatok kerülnek rögzítésre évi két alkalommal a következő területek kiemelésével:

- Általános ismeretek
- Nagymozgás (térbeli, síkbeli, időbeli tájékozódás)
- Finommotorika
- Testtudat
- Gondolkodási műveletek
- Beszéd és nyelvi készség
- Mennyiségi ismeretek
- Figyelem

Módszertani háttér:

Óvoda által kidolgozott - J. E. K. P.P alapján - egyedi fejlődésmérés a köznevelési törvény elvárás rendszerét figyelembe vevő egyedi mérő eszköz, az óvodapedagógusok által kidolgozott módszertani anyag alapján készül (minden gyermek esetén).

Koordinációs és kondicionális képességeket mérő gyakorlatsor (statikus egyensúly - bal, jobb - dinamikus koordináció, mozgáskoordináció, hasizom, hátizom, katonakúszás, ingafutás) a pedagógiai programhoz igazodó egyedi mérőeszköz. Ez a gyermek fizikai állóképességének állapotát, fejlődését mutatja (középső és nagycsoportos gyermekek). A mérés az óvoda által kidolgozott J. E. K. P.P. Preventív mozgásfejlesztő projektjén alapul.

A szülő részére az óvodapedagógus tájékoztatást ad a gyermek mozgásfejlődéséről, javaslatot tesz a további fejlődéshez szükséges fejlesztés feladatairól.

Egyéni fejlődést nyomon követő dokumentumok:

- Anamnézis lap (szülővel megbeszélve)
- Egyéni személyiségfejlődés dokumentuma (egyéni fejlődésmérő lap)
- Fogadó óra tapasztalatairól készült feljegyzés (szülővel hitelesítve)
- Gyermek által készített produktumok (célhoz kötöttek)
- Koordinációs és kondicionális képességek dokumentuma (gyakorlatsor)

A dokumentumokban rögzítésre kerülnek a gyermek fejlődését szolgáló intézkedések, megállapítások, javaslatok. A gyermek fejlődéséről a szülő folyamatos tájékoztatásban részesül. (fogadó óra, pedagógiai vélemény) A tájékoztatás közös megállapításainak megtörténtét, a további fejlesztési feladatokról szóló feljegyzést, a szülő és az óvodapedagógusok aláírással hitelesítik. Az óvoda igazgatója rendszeresen beszámolót kér a gyermeki teljesítmények folyamatos helyi szinten

alkalmazott megfigyelésén vagy mérésén alapuló egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról és elvárja, hogy az óvodapedagógus a tapasztalatokat felhasználja a gyermekek fejlesztése érdekében. Az óvodapedagógus képes önállóan, a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezni-értékelni, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíteni, módosítani. A fejlesztés eredményét folyamatosan nyomon követi, és ha szükséges, fejlesztési korrekciót hajt végre.

A fejlesztésben érintett gyermekek esetében az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzi az óvodapedagógus.

9. GYERMEKVÉDELEM

9.1. CSALÁDI NEVELÉS – SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE

A család az első közösség a gyermek számára, amelybe beleszületik, és „általában – normális esetben” ebben a családban él, serdül, ifjúkorig – amíg saját családot nem alapít.

A család a gyermeket egyrészt az által készíti fel az életre, ahogyan él, ebbe az életmódba beletartoznak a társadalmi viszonyok, az anyagi – tárgyi környezet, amely lehetővé tesz bizonyos életszínvonal kialakítását. A szülők minden energiájukat arra fordítják, hogy megteremtsék a megfelelő életfeltételeket a gyermekük számára.

Prevenció továbbra is a legfontosabb feladatunk. Az aktuális gazdasági helyzetet, társadalmi hatásokat figyelembe véve még körültekintőbben, gondosabban kell felkutatnunk („az apró jelekből”), hogy az új családok körülményei és a már óvodába járó gyermekeink életkörülményei milyen mértékben, tekintetben változtak meg.

Arra törekszünk, hogy a nehéz helyzetben élő családokat megismerjük és segítsük.

Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa hiteles információkkal rendelkezik minden gyermek szociális helyzetéről.

Az óvoda támogató rendszert működtet:

- felzárkóztatást célzó egyéni fejlesztést szervez
- Integrációs oktatási módszereket fejleszt, és ezt be is vezeti- (óvodai fejlesztő program)
- Nevelési, képzési, oktatási programokat, modelleket dolgoz, ki vesz át, és működteti is ezeket
- Célzott programokat működtet (tehetségműhely)
- Kapcsolatot tart fenn szakmai támogató hálózattal. (szakszolgálat, családsegítő)

Az alul teljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak.

A különleges figyelmet igénylő gyermekek az iskoláskor kezdetéig feltétlenül szükséges, hogy rendszeresen óvodába járjanak. Ebben a korban a fejlődésük üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az adaptációs készségek alakulásában. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkenti a későbbi iskolai kudarcot.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek részére az óvónők a csoportonkénti éves terv készítéséhez megkapják:

- Illetékes szakértői bizottság szakvéleményét, mely az óvodapedagógusi munkához levő ajánlást tartalmazza, ezek alapjául szolgálnak a nevelő, fejlesztő és oktató munkájához.
- Speciális szakemberrel együttműködik a csoportba felvett SNI gyermekek fejlesztése érdekében. Csoporton kívüli fejlesztési tervét megismeri és a fejlesztés időbeosztásához alkalmazkodik.
- Ezzel összhangban az óvodapedagógus személyre szólóan, a sajátos nevelési igény figyelembevételével, gyermekekre vonatkozóan tervezi meg a mindennapos feladatokat.

Az óvoda Integrációs Program / óvodai IPR / arra vállalkozik, hogy meghatározza az óvodai nevelés azon területeit, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan, hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Az Óvodai IPR az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épül figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvényt.

Kiemelt területek:

- Szervezési feladatok
- Nevelőtestület együttműködése
- Pedagógiai munka
- Gyermekevédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
- Óvoda-iskola átmenet támogatása
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
- Intézményi önértékelés, eredményesség

Be kell vonni a meggyőző munkába az érintett szakembereket. Fontos az együttműködés erősítése, meg kell osztani a feladatokat. A szülőkhöz rendszeresen és személyesen forduló szakemberek segítsége szükséges. Felméréseket kell végezni az óvodások érdekében – a szegregált helyzetek elkerülésére a HHH – s gyerekek vonatkozásában. Az arányos elosztás az óvoda csoportjaiban a gyermekek azonos esélyeinek érvényesítésére, az egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében. Részt veszünk az Önkormányzat Esélyegyenlőségi munkacsoportjának munkájában.

9.2. GYERMEKEVÉDELMI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI FELADATOK

- Az óvodai gyermekvédelem feladata a gyermekek jogainak védelme és érvényesítése az esélyegyenlőség jegyében az óvodai nevelésben,
- az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl ügyelünk a gyermekbalesetek megelőzésére,
- törvényi rendelkezésnek megfelelően rendszeres egészségügyi szűrővizsgálatok megvalósításának elősegítése: fogászat, látás, hallásvizsgálat, ortopédiai szűrések kezdeményezése, (szülői beleegyezéssel)

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- a fejlődést hátráltató tényezőket feltárjuk a családban, kiemelten a hátrányos helyzetű HH és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (HHH –s) óvodáztatása terén.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése, a gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezésével, illetve szervezett gyűjtések (ruha, játék, könyv gyűjtése, adományozása, kölcsönzése)
- a szociális ellátó rendszerrel aktív együttműködés (gyermekszegénység, elhanyagoló nevelés hátrányainak kompenzálása érdekében)
- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása gyermekek családjának segítségnyújtás (szakszolgálat, szakmai szolgáltatás) nevelési módszerek segítése (tanácsadás, azonos nevelési elvek az óvodával)
- a gyermekekkel kapcsolatos adatvédelem, titoktartási kötelezettség betartása,
- ügyintézési tanácsokkal a szülők segítése, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás a szülők számára
- fogadóórák biztosítása
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása, fejlesztése (szakember szükség esetén)
- veszélyeztetett gyermekek nyilvántartásba vétele,
- fogyatékkal élő gyermekek kiszűrése (SNI)
- az egyszülős családban nevelkedők létszámának megállapítása,
- családlátogatás a csoportos óvodapedagógussal közösen,
- kapcsolattartás külső szakmai intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel,
- szakmai felkészülés, önképzés, továbbképzés

Együttműködés, kapcsolatok az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében

A kapcsolatok ápolása áthatja a nevelőmunkánkat és a gyermekekkel való foglalkozást, melynek szerves része a családi kapcsolat erősítése. Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítőjeként, szolgálja gyermekek fejlődését, így erősíti az esélyegyenlőséget.

Cél:

- Esélykülönbségek csökkentése
- Gyermeki képességek maximális kibontakoztatása
- Társadalmi és kulturális különbségek elfogadása, oldása

Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, segítségnyújtás érdekében keresi a megoldásokat, lehetőségeket. Az információáramlást a gyermekvédelem irányában folyamatosan erősíteni kell. Kiemelt figyelemmel fordulnak az óvodában dolgozók a HH és HHH gyermekek felé, akik valamilyen problémával küzdenek. Az integrálást segítő módszerek megismerése, elméleti és gyakorlati megvalósítása elsődleges feladatunk, az esélyegyenlőség megteremtése és egyéni bánásmód alkalmazása érdekében.

A **funkcionális analfabetizmus** megelőzésére a tehetséggondozás és az egyéni fejlődési ütem toleranciájának figyelembevétele alapfeltétel. A gyermeki személyiség fejlesztése elképzelhetetlen az anyanyelv fejlesztése nélkül. A nyelvi fejlesztés, kiejtés tanulását, a beszédkészség

alapozásával, szókincsbővítéssel, a párbeszéd gyakoroltatásával és a magyar nyelvhez tartozó kultúra közvetítésével érhetjük el.

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért az óvodának szociális és nevelési funkcióját tekintve, szoros kapcsolatot szükséges fenntartani a családdal. A harmonikus együttműködés különösen fontos napjainkban, amikor az intézményes nevelés jelentősége egyre nő, mert a tömegkommunikációs eszközök térhódítása és a rohanó életmód miatt, minimálisra csökkent a családokban a beszélgetésre szánt idő.

Az óvodai **bűnmegelőzés célja** a gyermekek életkorának megfelelő ismeretek bővítése, ezekhez kapcsolódó szokásrendszerek kialakítása, formálása a pozitív észrevételek erősítése a család és társadalmi szerek bevonásával. Pesterzsébet gyermek-és ifjúságvédelmi Konceptiójában hangsúlyos feladatként jelenik meg a gyermek-és ifjúság területét érintő problémakör a prevenció feladatainak megvalósítása érdekében. Hatékony kezelésére valamennyi szakmai továbbképzésen részt veszünk, és fontos elemeit munkánkba rendszeresen beépítjük. A bűnmegelőzési óvodai program (OVI ZSARU), valamint a Biztonságos Óvoda módszertani program is esélyteremtő, célja a gyermekek életkorának megfelelő szintű ismeretek bővítése, ezekhez kapcsolódó szokásrendszerek kialakítása, formálása a pozitív észrevételek erősítése a család és társadalmi szerek bevonásával a gyermekek védelmére szakember közreműködésével.

Kiemelkedő fontosságú:

- Fejlesztő pedagógusok szakmai együttműködése a gyermekcsoportban együtt dolgozó óvodapedagógusokkal
- Egyéni fejlesztés megvalósítása: egyéni bánásmód, esélyegyenlőség biztosítása, felzárkóztatás, tehetséggondozás és az SNI gyerekek integrálása
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai életre való sikeres felkészítése megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatása.

Kompetencia mérések

- Kondicionális és koordinációs felmérés – gyógytestnevelő segítségével óvodapedagógusok évi két alkalommal
- JEK Pedagógiai program, valamint a törvényi előírások alapján kidolgozott egyedi mérőrendszer segítségével a személyiségfejlődés mérése – óvodapedagógusok évente két alkalommal (egyéni, csoportos és óvodai összesítés)

A szakszolgálat pedagógusaival együttműködve végzett mérések aktuálisan

- Logopédiai felmérések diszlexia veszélyeztetettség, évente 2 alkalommal
- Logopédus - Beszédhiba, évente folyamatosan GMP, DPT
- Fejlesztőpedagógus mérései: aktuális fejlettség MSST vizsgálattal, kontroll
- Differ mérés aktuális probléma esetén (HHH gyermekek- tanköteles)
- Kiegészítő szűrések, mérések, terápia: szükség szerint
- BTM, SNI, Pszichológiai vizsgálat, terápia szükség szerint
- Tanulási képességeket vizsgáló Szakértői Bizottság szükség szerint

Az óvodai tehetséggondozás az óvodai élet folyamatában minden óvodapedagógusnak kiemelt feladata.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

Az óvodában három tehetségműhely működik. Heti egy-egy alkalommal maximum 15- 15 fő, elsősorban tanköteles korú „tehetségígéret” gyermek óvodai nevelésen kívüli segítő programban való részvétele.

- „Kis kézművesek” tehetség műhelye a vizuális képességek gondozása, adottság kibontakoztatása
- „Izgó Mozgók” tehetségműhelye a jó mozgáskoordinációval, nagyobb mozgás intenzitást igénylő gyermekek gondozása, kibontakoztatása
- „Kindergarten” tehetségműhely a kimagasló nyelvérzékkel rendelkező, német nyelv iránt fogékonyabb gyermekek gondozása, adottságuk kibontakoztatása.

HÉTSZÍNVRÁG Tehetségpont kapcsolatot tart más tehetségpontokkal, tehetségsegítő szervezetekkel, együttműködünk a szakszolgálat tehetségkoordinátorával.

(Részvétel egyéb rendezvényeken Pl.: Mese - versmondó verseny, sportversenyek, kerületi sportnapok és más rendezvényeken való részvétel, ami elősegíti a tehetségek kibontakoztatását)

A tehetségműhelyek vezetői dokumentálják munkájukat.

9.3. A GYERMEKVÉDELEM, ESÉLYEGYENLŐSÉG BELSŐ KAPCSOLATAI

Az igazgató felelősséget vállal a gyermekvédelmi és esélyegyenlőségi munka megfelelő működéséért, valamint biztosítja a szükséges feltételeket, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos információkról, cselekvési – intézkedési tervekről az igazgatónak a gyermekvédelmi felelősök rendszeres tájékoztatást nyújtanak.

A nyilvántartásba vett gyermekek óvodapedagógusaival rendszeres munkakapcsolatban tájékoztatjuk egymást az esetleges változásokról.

Az anyagi okból veszélyeztetettek felmérése érdekében a csoport óvodapedagógusai – illetve a szülők jelzéseit vesszük figyelembe.

9.4. A GYERMEKVÉDELEM, ESÉLYEGYENLŐSÉG KÜLSŐ KAPCSOLATAI

- Pesterzsébet Önkormányzatának Humán Szolgáltatások Intézménye
Székhely: 1205 Budapest Jókai Mór u. 74-76.
- Család és Gyermekjóléti Központ (1203. Lajtha László u. 5-7)
- Pedagógiai Szakszolgálat XX. kerületi Tagintézménye (1205 Budapest Mártírok útja 51.)
- Egészségügyi Szakszolgálat
- Orvos, védőnő
- Bölcsődék
- Iskolai gyermekvédelmi, esélyegyenlőségi felelős
- Önkormányzat: gyermek- és ifjúságvédelmi szakreferens
- Szakmai szolgáltatás - Pedagógiai Oktatási Központ (POK)
- Bűnmegelőzési Centrum
- Német Nemzetiségi Önkormányzat Pesterzsébet
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Civil szervezetek

A családok szociális hátrányainak, és az egyéb a gyermeket érintő nehéz helyzetek feltérképezésében, a csoportban dolgozó óvónők és a szülők jelzéseire alapozunk.

A megoldáskeresés érdekében a fent említett képviselői szervekkel felvesszük a kapcsolatot, és a problémák megismerésének függvényében kérünk, illetve ajánlunk segítséget a szülőknek.

10. NYELVI NEVELÉS - NYELVI FEJLESZTÉS A NÉMET NEMZETISÉGI KÉTNyelvű CSOPORTOKBAN

10.1. BEVEZETŐ

A J. E. K. Pedagógiai Programunkban a nyelvi nevelés- nyelvi fejlesztés a német nemzetiségi kétnyelvű csoportokban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának irányelvein alapul, figyelembe véve „A Nemzetiségi óvodai nevelés és iskolai oktatás irányelveiről” rendeletben meghatározott nyelvi célokat és feladatokat.

A nemzetiségek közoktatása része a magyar közoktatás rendszerének.

Pesterzsébeten 1995-ben alakult meg a Német Nemzetiségi Önkormányzat, mely első feladatának a német nemzetiségi nevelés-oktatás beindítását tekintette.

A német nemzetiség sajátos helyzetéből adódóan nem könnyű az óvodai nevelés helyzete, hiszen a családok otthon már nem beszélik a német nemzetiség nyelvét, kevés hagyomány maradt fenn, így a kétnyelvű nevelés szinte teljesen az óvoda feladata.

Pedagógiai alapelveink meghatározásánál abból indulunk ki, hogy származási hovatartozás nélkül, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával lehetőség szerint egyenlő hozzáférést biztosítunk a nemzetiség nyelvén történő neveléshez és tanuláshoz. A pedagógiai munka hatékonysága céljából Német Nemzetiségi Munkaközösség működik az intézményben, melynek tagjai a német nemzetiségi óvodapedagógusok.

Mindig figyelünk arra, hogy a gyermeket, - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Célunk, hogy a német nemzetiségi neveléssel, a hagyományok felkutatásával és ápolásával eddig elért eredményeinket folytassuk és kiszélesítsük azt a folyamatot, mely Pesterzsébet és az egész Dél-pesti Régió kulturális palettáját színesíti.

10.2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP

Óvodánk a német nemzetiségi kétnyelvű nevelést a játékos nyelvtanítás hagyományos alapjaira építve fejlesztette ki.

A nyelvtanításnak, az idegen nyelvvel való játékos ismerkedésnek két évtizedre visszanyúló hagyományai vannak intézményünkben.

A német nemzetiségi nevelés-oktatás megkezdését a pesterzsébeti környezeti-társadalmi igények szükségletei hozták létre, mely találkozott a német nyelvi terület iránt érdeklődő, illetve megfelelő német nyelvi ismeretekkel rendelkező pedagógusok fejlesztési igényeivel.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

A Német Nemzetiségi Önkormányzat Pesterzsébet kezdeményezésére együttműködési megállapodást kötöttünk a kerület német nemzetiségi oktatási intézményeivel a szakmai munka fejlesztésére, valamint gesztori feladatokat látunk el a Német Nemzetiségi Óvodák Dél-pesti Regionális Együttműködésében.

10.2.1. Gyermekkép

Programunk az emberi személyiségből indul ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermeki személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Meghatározó tényezők még a genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó. Biztosítja a nemzetiségi csoportokban lévő gyermekek számára az egyenlő hozzáférést az egyformán magas színvonalú szeretetteljes nevelést a nemzetiségi nyelv elsajátításához, a hagyományok és a kultúra megismeréséhez. Nem ad helyet semmilyen előítélet kibontakozásának. A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére, anatómiájuk kibontakoztatására törekszik. Felismeri a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és képes számukra segítséget nyújtani – szükség esetén a megfelelő szakembertől segítséget kérni.

10.2.2. Óvodakép

Óvodánk nyitott, a családi nevelés kiegészítője, ezért fontosnak tartjuk a családokkal való jó kapcsolat kialakítását, a szülőkkel való együtt gondolkodást, együttnevelést a nemzetiségi nyelv átörökítése érdekében.

Biztosítjuk az óvodáskorú gyermeknyelvi neveléséhez szükséges optimális feltételeket. Közvetetten segítjük a gyermek iskolai közösségbe történő beilleszkedését. Fejlesztjük, erősítjük azokat a jellemvonásokat, melyekre a beilleszkedéshez szükség van.

Nevelő-oktató munkánk a gyermeki személyiség elfogadásán, tiszteletén, szeretetén, megbecsülésén, a bizalmon alapul. Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.

Német nemzetiségi nevelésünk segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását. Az alkalmazott pedagógiai módszerek és tartalmak a gyermek fejlettségéhez, személyiségéhez, életkori sajátosságokhoz igazodnak, melyek a tanítás-tanulás eredményességét segítik. Az eltérő gyermeki adottságok figyelembevétele, elfogadása, a különleges figyelmet igénylő gyermekek nevelése kiemelt szempont a nemzetiségi nevelésben is, ezért is fontos a megfelelő és változatos módszerek alkalmazása, ill. a reális és szakszerű elemzése és értékelése a gyakorlatban való egyéni bánásmód alkalmazásának.

Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, csoportos tevékenységek esetén is a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazásáról, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkorról, a testi, a szociális és az értelmi képességek alakításáról. A gyermekek életkori sajátosságából adódó hiányos ismereteit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeljük.

Biztosítjuk a nyelvtanuláshoz szükséges sokszínű tevékenységeket, kiemelten kezeljük az a mással nem helyettesíthető játékban rejlő lehetőségeket.

Feladatunknak tekintjük a német nép kultúrájának megismerését, ápolását, nyelvének folyamatos fejlesztését, átörökítését, az önazonosság megőrzését.

A német nemzetiségi hagyományörző rendezvényeken a gyermekekkel és a szülőkkel közösen veszünk részt, ezzel erősítjük az egy közösséghez tartozást, a nemzeti identitást.

A kétnyelvű nevelés cél, feladat, és tartalomrendszere az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára, valamint a Nemzetiségi óvodai nevelés és iskolai oktatás irányelveire, valamint az átdolgozott J. E. K. Pedagógiai Program alapelveire épül, melyben kiemelten érvényesülnek az Esélyegyenlőségi Törvény rendelkezései. Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

10.2.3. Német nemzetiségi nevelés jövőképe

Az óvodánkban a speciális német nemzetiségi nevelést az elkövetkezendő években is a jelenlegi szerkezetben partneri közmegelegedésre kívánjuk megvalósítani. Értékeink határozzák meg óvodánk minőségét, jövőképünket. Működésünk sikeressége továbbra is a német nemzetiségi nevelés folyamatos javításán, az elkötelezett csapatmunkán, és a nemzetiségi nevelést igénybe vevők és partnereink elégedettségén múlik.

Nemzetiségi nevelés eredményeként:

Folyamatosan növekszik a német nemzetiségi nevelés - oktatás hatékonysága az intézményben

- Óvodánk Pedagógiai Programja a J. E. K.- Játék, Egészséges életmódra nevelés Külső világ tevékeny megismerése- alapján folyik, mely az óvoda nyelvi nevelésben elért eredményeire épít.
- Cél a specialitásaink megvalósítása, kiemelten a német nemzetiségi nevelés
- Célunk a gyermekközpontú nevelés rendszerében az érzelmi biztonság megteremtése, a személyiség sokoldalú formálása, integráció (elfogadás és elfogadtatás) iskolai életre való alkalmasság elősegítése a német nemzetiségi nyelvi környezetben.
- Céljaink megvalósítása érdekében minél felkészültebb, a változó körülményekhez alkalmazkodni tudó, német nyelvi továbbképzésekre, módszertani megújulásra nyitott szakképzett német nemzetiségi kollegákkal csapatmunkában dolgozunk.
- A célok érdekében német nemzetiségi neveléshez szükséges tárgyi feltételeinket folyamatosan fejlesztjük.
- A követelmények és elvárások arányban állnak a német nemzetiségi nevelést igénylő és a nemzetiségi nevelést segítő partnereink igényeivel, elvárásaival.
- A német nemzetiségi óvodapedagógusok a szülőkkel és a gyermekekkel való nevelői attitűdjével közvetíti a német nemzetiségi identitás fontosságát, ezzel a hagyományok ápolását, átörökítését támogatja.

10.3. A KÉTNyelvű NEVELÉS ALAPELVEI

A nemzetiségi csoportok küldetése a kétnyelvű nevelés tervezése, szervezése és gyakorlati megvalósítása. Céljait és feladatait csak a szülői házzal együttműködve oldhatja meg eredményesen.

A kétnyelvű nevelés kiemelt területei: a gyermeki személyiség fejlesztése és a nyelvi fejlesztés, amit kiejtéstanulással, a beszédképesség alapozásával, szókincsbővítéssel, a válaszadó szerepének gyakorlásával és a nemzetiség nyelvéhez tartozó kultúra közvetítésével érhetünk el.

10.3.1. A nevelőmunka hatékonyságát az alábbi alapelvek érvényesítése segíti

A 3-7 (8) éves gyermekek együttnevelése pozitív hatású a nyelvi fejlesztésre.

A vegyes csoport természetes légkörben teremti meg a gyermek számára a mással nem helyettesíthető játék lehetőségeit. Figyelembe veszi a gyermekek együttes tevékenységét, a mozgás és a szerepjáték iránti igényét a nyelvi nevelés fejlesztésében.

A nyelvi nevelőmunka kulcsszereplője a nemzetiségi óvodapedagógus. Biztosítja a nyelvi fejlesztés optimális feltételeit. A gyerekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.

Az nemzetiségi óvodapedagógus utánzása mellett érvényesül a nagyobb, fejlettebb gyermekek utánzása is.

A játékba és a különböző tevékenységbe ágyazott nyelvi helyzetek valamennyi gyermek számára élményt nyújtanak, az élmények és az érzelmi telítettség hatására kialakul a nyelv iránti pozitív beállítódás.

A gyermek új iránti fogékonysága, valamint kíváncsisága miatt az élményfeldolgozás során a spontán vagy az irányított nyelvtanulás aktív résztvevőjévé válik.

A korai kétnyelvűség a gyermeki kifejezőkészség, a problémamegoldó gondolkodás és az alkalmazkodóképesség gyorsabb fejlődését eredményezi.

A nemzetiségi óvodapedagógus számára a gyermekek közti különbségek lehetőséget adnak a differenciált fejlesztésre a nyelv terén is.

10.3.2. A nemzetiségi óvodapedagógus magatartásának jellemzői

A 3-7 (8) éves gyermek annak kíván megfelelni, azt tudja utánozni, követni, szeretni, aki iránt bizalommal van.

A biztonságérzéshez, kiegyensúlyozottsághoz az óvodapedagógus viselkedésmódja, - elfogadó, segítő, támogató magatartása - segíti hozzá a gyermeket, mint a gyermek számára.

Csoportjában tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, például a közös szokás-, szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet. A csoportjában felmerülő konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

Fő feladat: az óvodába érkezés első napjától ki kell elégíteni a gyermek legegyszerűbb szükségletét, a szeretet igényét. Az első időben a kommunikáció nyelve a gyermekek által otthonról hozott nyelv, a magyar nyelv legyen, melyet a nevelési év minden napján egészítsen ki az óvodapedagógus a nemzetiség nyelvén teremtett helyzetekkel. Tudatosan tervezze meg a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat! Többféle módszertani megoldásban gondolkodjon! Az adott helyzetnek megfelelően, rugalmasan alkalmazza ezeket! Együttműködést, közösségi kapcsolatokat erősítő helyzeteket teremtsen, és alkalmazza a módszereket az óvodai és óvodán kívüli tevékenységek során! A nevelési év elejére javasolt a köszönési és a bemutatkozási formák gyakoroltatása. A gyermekekkel való kapcsolat fontos elemei, amelyet mindkét nyelven alkalmazni kell: a mimika és a gesztus.

Fontos, ha az óvodapedagógus a nemzetiség nyelvén szól a gyermekhez, mindig fel kell vennie a szemkontaktust. Érintse meg a gyermek vállát, karját, fogja meg a kezét, mert a gyermeknek mindig éreznie kell, hogy hozzá beszél. A kommunikációs szituációban minden gyermeknek éreznie kell, hogy az óvodapedagógushoz való közeledés biztosított. A kisebb gyermekek érdeklődését páros játékkal, tréfás mondókával, ujj játékkal, énekelgetéssel ki lehet elégíteni. Az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört kell teremteni.

A nagyobb gyermekekkel már a válaszadó szerepét gyakoroltassuk. A válaszadás begyakorolt mondatmodellek alapján, egyéni fejlettség szintjén történjen, amellyel tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.

Fontos a két nyelv elkülönítése! Kerüljük a fordításszerű helyzeteket. Nem terhelhetjük túl a gyermekeket a két nyelvre való váltogatással.

A két nyelvet lezárt nyelvi egységben, egymástól elkülönítve közvetítse az óvónő.

Munkája során érthetően és tisztán artikulálva, a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikáljon!

Az óvodapedagógus modellnyújtó magatartásának legfőbb jellemzője a gyermeket elfogadó magatartása mellett, a mintaszerű beszéd, a jó kiejtés, a nyelv biztonsággal való alkalmazása. Ezenkívül minden partnerrel a kölcsönösség és konstruktivitás jellemzi a kommunikációját.

Ehhez állítson össze az óvodapedagógus olyan mondatmodell-rendszert, melyet a gyermeki környezet megismerése során, a különböző tevékenységek irányításánál, a gyermekeket érdeklő témákban biztonsággal tud használni. A gyermek kapjon visszajelzést a teljesítményre, s ezen értékelések egyértelműen a konkrét feladatra vonatkozzanak, az egyéni képességekhez mérten. Ez segíti őt a fejlődésben.

A mondatmodellek egyszerű, de változatos mondatokból épüljenek úgy, hogy az óvodapedagógus nyelvtudásához, a beszédstílusához, az egyéniségéhez igazodjanak és a német nyelv grammatikai szabályait ne sértse meg. A mondatmodellek is mindig tevékenység közben hangozzanak el. Nem feledkezhetünk el arról, hogy minden nyelvi helyzetben a hangzás, a nyelv zeneisége fontos a gyermeknek, nem pedig a tartalom.

A mondatmodellek egyedül és kizárólag az óvodapedagógus nyelvi nevelőmunkájának elengedhetetlen eszközei és nem a gyereké! A különböző tevékenységekhez kapcsolódó óvodapedagógus által rendszeresen használt mondatmodellek a gyermek passzív szókincsévé válnak, eljuttatva őket a beszédmegértés fokára.

A gyermekek aktív és passzív szókincsének alapozására és bővítésére céltudatosan ön- és továbbképzés igénybevételével készüljön fel az óvodapedagógus! Ezeket a feladatokat jelenítse meg a tervezésében!

Az óvodapedagógus komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb.

Nyitott a szülő, a gyermek, az igazgató, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében. Reális ismeretekkel rendelkezik szakmai felkészültségének, tudásának és személyiségének sajátosságairól, képes alkalmazkodni a rábízott szerepelvárásokhoz. Rendszeresen kihasználja a fővárosi, országos és nemzetközi elméleti és gyakorlati továbbképzési lehetőségeket az óvodai kétnyelvű neveléssel kapcsolatban és folyamatosan tanulmányozza a

legújabb szakirodalmat, kutatási eredményeket. Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket.

Az intézményi innovációt a pályázatokon való részvétellel segítjük elő.

10.4. A KÉTNYELVŰ NEVELÉS FELADATAI

A német nemzetiségi kétnyelvű gyermekcsoportjainkban a szókincsfejlesztés, a kiejtéstanulás, a válaszadó szerepének gyakorlása, a beszédmegértés, a hallás utáni megértés elérése és a kétnyelvű identitástudat alapozása, a hagyományok felkutatása és ápolása alkotják a nyelvi nevelőmunka feladatát. A kétnyelvű nevelés csak a szülői ház és az anyanyelvi környezet ismeretével és segítségével tud eredményesen megvalósulni.

A nemzetiségi óvodapedagógus fogalomhasználata pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű. Pedagógiai munkája során képes építeni a gyermekek más forrásokból szerzett tudására.

Bármilyen környezetből érkezik a gyermek csak akkor képes a nyelvi fejlesztésbe bekapcsolódni illetve abban sikeresen részt venni, ha jól érzi magát a gyermekcsoportban.

Értékelési eszköztárából a pedagógus a gyermekek életkori sajátosságának figyelembevételével tudatosan választja ki a leginkább megfelelőt. Visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.

Az óvodapedagógus rendszeresen használja a német nemzetiség nyelvét a szülőkkel (a gyermekek előtt) abban az esetben, ha a szülő a német nyelvet beszéli. Az óvodapedagógus feladata, hogy elsősorban a német nemzetiség nyelvét használja a gyermekcsoportban, ez legyen túlsúlyban a nap folyamán.

10.4.1. A nyelvi fejlesztés kiemelt feladatai

- a kiejtéstanulás,
- a nyelv zeneiségének utánpótlása,
- a helyes artikuláció és intonáció
- a válaszadó szerepének gyakoroltatása
- a beszédviselkedés gátlásmentessé tétele
- a bábjátékok és a mesedramatizálások lehetőségeinek beépítése
- az aktív és a passzív szókincs fejlesztése
- a hallás utáni megértés, beszédértés fejlesztése-mondatmodellek használatával
- a német nemzetiségi gyermekeknek és gyermekekről szóló kultúra beépítése a tervezésbe
- a nyelv iránti pozitív beállítódás kialakítása
- a gyermekek élő környezetében megtalálható német nemzetiségi szokások, hagyományok ápolása, tárgyi eszközök gyűjtése a szülői házzal közösen

Az óvodai élet mindennapjait jellemezze a pozitív visszajelzésekre épülő, a nyelv használatára ösztönző légkör, melyet a nemzetiségi óvodapedagógus tudatosan alakítson ki. A német nyelv minél több helyzetben – napirendben rendszeresen visszatérően - való alkalmazásával, a két nyelv egyértelmű elválasztásával, fordítások mellőzésével valósuljon meg.

10.4.2. A nyelvi fejlesztés-tanulási formája

A naponta szervezett „beszélgető körök”.

Célja a nyelvi témák komplex feldolgozása játékos ismeretszerzés által verseléssel, meséléssel, zenehallgatással, az óvodapedagógus énekével és a gyermekek által kedvelt, ének, zene, énekes játék, német gyermektáncal.

Az óvodapedagógus épít a gyermekek szükségleteire. Kezdeményezően példát mutat az interaktív kommunikációra. Az egymásra figyelést, a másik fél mondanivalójának meghallgatását gyakoroltatja a gyermekkel. Értékközvetítő tevékenysége tudatos.

10.4.3. A nyelvi fejlesztés terve nevelési évre bontva

A nyelvi fejlesztést a nevelés szerves részeként kezelve, a német nemzetiségi nyelv és kultúra átadásánál, átörökítésénél az óvodáskorú gyermekek nyelvelsajátítási képességeinek figyelembevételével tervezzük, a céloknak megfelelően, logikusan építjük fel. A tervezéskor ügyelni kell arra, hogy az alapszókincs témakörei feldolgozására elegendő időt biztosítsunk. A gyermekcsoport életkori összetételétől, a gyermekek egyéni fejlettségétől függően, az eredményesebb fejlesztés érdekében érdemes egy-egy témával akár több héten át is foglalkozni, így látjuk fejlődésüket.

A gyermekek nyelvismeretének felmérése mindig előzze meg a tervezést. Ez a gyermekek megfigyelését jelenti. Ezen felül a tervezésnek még a gyermekek nyelvismerete vonatkozásában végzett felmérés adataira kell épülnie. A mérési és értékelési eredményeket a pedagógiai gyakorlatukban használják fel az óvodapedagógusok. Reálisan és szakszerűen elemezzék és értékeljék saját gyakorlatukban a nyelvi fejlődést.

A magyar nyelven a magyar óvodapedagógus által jól előkészített ismeretanyag, s annak a német nemzetiség nyelvén való feldolgozása, fordítások alkalmazása nélkül vezet eredményhez.

A gyermeki tapasztalatszerzésen alapuló pedagógiai módszereket helyezzük előtérbe, melyek a kompetencia fejlesztést támogatják.

A nyelvi fejlesztés tematikáját, az intézmény programjának megfelelően, 2-2 hónapos egységekre bontva tervezzük meg.

Az első egység: szeptember–október

Ebben az időszakban a német nyelvre való figyelni tudás és a német nyelv dallamához, a másféle hangzásvilághoz való hozzászoktatás alapjait teremtsen meg az óvodapedagógus.

Meg kell teremteni az óvodapedagógus-gyermek szoros, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatát, amely előfeltétele annak, hogy a gyermek a nyelvi helyzetekre figyelni tudjon. Kiemelt szerepe van a mimikának és a gesztusnak: mondókák, altatók stb.

Az év kezdetén szükséges a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotának felmérése, hatékony gyermek megismerési technikák alkalmazásával.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

Az első egység nyelvi feladatai közé tartozik a nagyobb gyermekek szókincsének ismételése, a köszönési és udvariassági formák ismételgetése, az előző nevelési évben használt mondatmodellek, utasítások, napirenddel kapcsolatos teendők gyakoroltatása. A szókincsot motiváló, folyamatos nyelvi inputtal, különféle beszédhelyzetek megteremtésével, a kifejezések változatos használatával, figyelemfelkeltő szemléltetőeszközökkel, funkció-, szerep- és szabályjátékokkal, tárgyak, cselekvések megnevezésével bővíthetjük.

A nemzetiségi csoportokat vegyes életkorú gyermekek látogatják, így minden évben érkeznek kis csoportosok. A beszoktatási időszakban nem tud a nemzetiségi nyelv túlsúlyban működni, ilyenkor a magyar nyelv kerül előtérbe a gyerekek érzelmi biztonsága megteremtése végett.

A második egység: november–december.

Ebben az időszakban a német nyelv iránti érdeklődés fenntartása a fő feladat. A nemzetiségi nyelv használata túlsúlyba kell kerüljön a nap folyamán. A gyermekek által kedvelt ünnepekre készülődés folyamatába nagyon jól beilleszthetők a szókincsbővítés lehetőségei, a válaszadó szerepének gyakoroltatása egynyelvű fázisok beépítésével, kiejtés gyakorlása vizuális tevékenységekkel, körjátékokkal, mesével, bábozással, dramatizálással valósíthatjuk meg.

Elérkeznek azok az ünnepek, amelyekről a szülőkkel közösen emlékezünk meg. Az így szerzett egyéni és közös élmények feldolgozására valamennyi tevékenységi formában kerüljön sor a nemzetiség nyelvén. A mindennapos testnevelésnek a nemzetiség nyelvén kell folynia.

A harmadik egység: január és február.

A nemzetiségi nyelv iránti pozitív beállítódás kialakítása a fő feladat a nap folyamán a nemzetiségi nyelv folyamatos használata következtében.

A pozitív beállítódás kialakulása érdekében újabb témákkal kell bővíteni az élmények körét.

Az első és második egységben elsajátított alapszókincsét folyamatosan gyakoroltatjuk különféle beszédhelyzetek megteremtésével.

Az ismert és kedvelt mozgásos játékok, körjátékok, mondókák, mesék, gyermekjátékok felidézése, ismételése és az érdekes foglalkozási tartalmak fokozzák a beszédkedvet és a produktív beszéd kialakulását segítik elő. Ebben az egységben is törekedni kell arra, hogy a német nyelv zeneisége, a jól artikulált beszéd sok példát nyújtson a gyermekeknek.

Életkortól függetlenül éljünk a foglalkozások szervezésében az egyéni és kiscsoportos foglalkoztatási formák alkalmazásával.

Negyedik egység: március, április, május

A nemzetiségi nyelv folyamatos használata következtében a szövegmegértés fejlődésének ellenőrzése és a válaszadó szerepének gyakoroltatása a fő feladatunk.

A negyedik egység fontos feladata, hogy a tanköteles korú gyermekeket alkalmassá tegyünk arra, hogy tanulmányaikat megkezdhessék az általános iskola német nemzetiségi osztályában.

A nyelvi fejlesztés négy egységre bontott terve a gyermekek életkori összetételétől, egyéni fejlettségétől függően hosszabb, vagy rövidebb időszakra tagolódhat.

10.5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

10.5.1. Személyi feltételek

A német nemzetiségi nevelőmunka kulcsszereplője a nemzetiségi óvodapedagógus. Az óvodapedagógus segítő, elfogadó, támogató magatartása modell, minta a gyermek számára. Ez kiemelten érvényes a német nemzetiségi nyelvvel ismerkedő gyermekcsoportokban.

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelés eredményességét meghatározza a nemzetiségi óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája. Pedagógiai munkájukban nyomon követhető a PDCA-ciklus (tervezés-cselekvés-ellenőrzés-beavatkozás).

Óvodánkban négy gyermekcsoportban folyik kétnyelvű német nemzetiségi nevelés-oktatás. Ehhez a személyi feltételek adottak. Mind a négy csoportban német nemzetiségi diplomával és felsőfokú nyelvvizsgával rendelkező óvodapedagógusok dolgoznak.

Előfordulhat, hogy migráns gyermekek is bekerülnek csoportunkba, abban az esetben feladatunk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját. A nemzetiségi csoportokban nevelkedő gyermekek fogékonyak más népek kultúrájának megismerésére, mivel ők óvodába érkezésük első napjától két nyelvvel és két kultúrával ismerkednek. A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveljük.

10.5.2. A nyelvelsajátítási folyamat tárgyi feltételei

A német nemzetiségi csoportok rendelkeznek azokkal az eszközökkel, amelyek a nemzetiségi kétnyelvű nevelés megvalósításához szükségesek (Az eszközlista a mellékletben található, mely tartalmazza a kötelező és nem kötelező eszközöket.) A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.

A gyermekek által használatos tárgyi felszerelések számukra, biztonsággal hozzáférhető helyen vannak elhelyezve. Az óvodapedagógus felügyelete mellett rendszeresen lehetőség van számukra ezek alkalmazására.

A tárgyi feltételeket a szülők számára is biztosítjuk, amikor szülői munkadélutánt szervezünk. (Pl.: lampionkészítés, kertszépítési délután stb.)

Természetes szemléltető eszközök:

„Mivel a gyermekek utánzás útján sajátítják el a nyelvet, ezért az óvónő mintaszerű beszéde a legfőbb természetes szemléltető eszköz.”

A gyermekek megfigyelik az óvodapedagógus beszédét, az azt követő mimikát, gesztust, a beszédviselkedést, a beszéd dallamát, a beszédtempót, a kiejtést és azt próbálja utánozni.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

Nyomtatott, képi eszközök:

A szemléltetéssel kísért verselés, mesélés a nyelvi fejlesztés folyamatában a versekre, mesékre, német nyelvű magyarázatokra, játékokra való odafigyelést segíti. Növekszik a beszédkedvük, fejlődik fantáziájuk.

Audiovizuális eszközök:

Az audiovizuális eszközök differenciálják és sokszorosítják a hallásimpulzusokat. Az IKT eszközök, számítógépen használt német nyelvi játékok újfajta nyelvi élményekhez juttatják a gyermekeket és másfajta figyelmet követelnek tőlük, így ezeket is alkalmazzuk, életkornak és egyéni képességeknek megfelelően.

10.6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

NAPIREND, HETIREND

A német nemzetiségi kétnyelvű gyermekek óvodai életét céltudatosan alakítjuk. A napirend és a heti rend elősegíti a gyermekek életében a biztonságot jelentő rendszerességet, folyamatosságot, ciklikusságot. A napirend rugalmasan alakítható. Figyelembe veszi a helyi szokásokat, a gyermekcsoport szokásait és igényeit. (Részletezve a program német nyelvű leiratában található.)

A heti rendet minden nemzetiségi óvodapedagógus maga alakítja ki. A német nyelv játékos elsajátítása a mindennapi életben folyamatosan történik. (játék, gondozás, étkezés, öltözködés stb.)

A gyermekek egészséges fejlődéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a rendszerességet, a folyamatosságot és az érzelmi biztonságot.

A heti rend biztosítja a feltételeket a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezéséhez, szervezéséhez. Az óvodapedagógus biztosítja a párhuzamosan végezhető tevékenységekhez a megfelelő eszközöket és a szabad választás lehetőségét.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint biztosítja a német nemzetiségi gyermekcsoportok összehangolt tevékenységét. Figyelembe veszi a gyermekcsoport életkori összetételét, fejlettségi szintjét. A napirend biztosítja a gyermek számára az óvodában tartózkodás idejére a változatos tevékenységhez, az aktív és passzív pihenéshez szükséges időkeretet.

Tudatosan alkalmazza a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más sokszínű tevékenység során.

Ha a megszokott helyzetekben változás van, a gyermekek biztonságérzetének fenntartása érdekében tájékoztatni kell erről őket. A napirend érdekes és változatos tevékenységekkel növeli a gyermekek aktivitását, fejleszti önállóságukat. A pedagógus olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amely ösztönzi a gyermeket az önellenőrzésre, önértékelésre.

A nyelvi helyzeteket naponta délelőtt és délután is a megszokott időpontban, a megszokott módon szervezzük meg. A nyelvi fejlesztést naponta, a kötelező foglalkozásokat hetente tervezze, szervezze és végezze a nemzetiségi óvodapedagógus. A heti témákat feldolgozó kötelező foglalkozásokat úgynevezett beszélgető kör keretébe tervezzük, amit a délelőtti aktív szakaszban szervezünk meg. A pedagógus a gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kap adatokat, ezeket elemzi, értékeli, és belőlük kiindulva készíti el, ill. módosítja a fejlesztésre vonatkozó tervét.

Cél: a gyermekek aktívan, jó kedvvel, „együtt lenni jó” érzéssel éljék meg a beszélgető kört.

A beszélgető kör komplex foglalkozás, melyben, naponta más foglalkozási ág kap helyet. Hol a német verselés, mesélés dominál, hol az ének, zene, hol pedig a körjátékok, táncok, vagy a mozgásfejlesztés stb.

Fontos a különböző problémahelyzetek biztosítása, melyek elősegítik az önálló gondolkodás fejlődését.

10.6.1. A heti rend összeállítása

A magyar és a német nyelvű foglalkozásokat lezárt nyelvi egységekben tervezze, szervezze és valósítja meg a nemzetiségi óvodapedagógus. A beszédhelyzetek fordítását mellőzni kell.

A nemzetiség nyelvén szervezett és vezetett foglalkozásokat csak nevelési helyzetek megoldása miatt szakítsa meg. Nyelvi váltás estén beszédszünetet kell beiktatni.

A legfőbb cél a német nyelv egyre több helyzetben való alkalmazása.

A heti rend csoportonként változhat.

Javaolat

Hétfő – Játék, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, a beszélgető körben - magyar verselés, mesélés, mindennapos testnevelés, külső világ tevékeny megismerése,

Kedd – rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, játék, a beszélgető körben – ének, zene, énekes játék, gyermektánc, mozgásos játék

Szerda – játék, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, a beszélgető körben német nemzetiségi nyelvű verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, mozgásos játék

Csütörtök – rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, játék, a beszélgető körben - német nyelvű külső világ tevékeny megismerése, mindennapos testnevelés.

Péntek – játék, testnevelés foglalkozás, német nyelvű verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc

10.6.2. Gondozás

A német nemzetiségi óvodai élet szervezésében kiemelt szerepe van a gondozásnak.

A gondozás folyamata nagy lehetőséget nyújt arra, hogy a nemzetiségi óvodapedagógus erősítse kapcsolatait a gyermekekkel, az adódó nevelési helyzeteket közben kihasználja, segítse, fejlessze a gyermekeknél a nyelvi ismereteket, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését, fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését a pedagógiai program meghatározott dokumentumai, feljegyzései tartalmazzák.

10.7. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

10.7.1. A családdal való együttműködés

A nyelvi fejlesztéshez szükséges feltételeket a szülői házzal közösen kell megteremteni. A gyermekcsoportban folyó nyelvi nevelés elképzeléseit a nemzetiségi óvodapedagógusnak ismertetnie kell a szülőkkel és figyelembe kell vennie a szülői kéréseket, igényeket. (Célszerű év elején igényfelmérést, év végén elégedettség mérést végezni. A szülői elégedettséget évente elvégezzük és grafikus ábrázolását a szülői faliújságon megjelenítjük.

A szülők igényeit a napi találkozások alkalmával is megismerhetik az óvónők. Emellett az együttműködés szervezett formái nyújtanak kiváló lehetőséget arra, hogy a gyermekek optimális fejlődése és eredményes nyelvi fejlődés érdekében közösen, felelősséggel döntsenek a szülők és az óvodapedagógusok.

Az óvodapedagógus az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

A személyes kapcsolattartás mellett a különböző online csatornákat is igénybe veszi az együttműködés hatékonyabb megvalósulásáért.

10.7.2. Az együttműködés szervezett formái

Szülői értekezlet: A csoport, nyelvi fejlesztési eredményeiről, ill. a hiányosságokról kap tájékoztatást a szülő.

Nyílt napokra meghívás. Ezeken az alkalmakon ismerjék meg a szülők a nemzetiségi óvodapedagógus irányítása mellett a gyakorlatban folyó nyelvi nevelőmunka tevékenységeit, módszereit.

Az ünnepek, hagyományok, szokások előkészületeiben való aktív részvétel (Pl.: a Márton-napi lampion-készítés). Ezeken az alkalmakon ismertessék az óvodapedagógusok a szülőkkel az ünneplés menetét és tartalmát. Az óvodapedagógus a különböző pedagógiai eljárások és programok (német tradicionális ünnepek) megvalósításához aktívan működjön együtt pedagógustársaival!

Rendszeres óvónői tájékoztatás – fogadó óra a nyelvelsajátítás aktuális kérdéseiről. Például arról, hogy a nyelvelsajátítási folyamat közös megvalósítása érdekében azok a szülők, akik beszélnek a német nemzetiség nyelvét, használják otthon is a gyermekükkel, de ne kérjék számon az óvodában tanultakat. Itt beszéljük meg az egyénre szabott fejlesztési irányt, amit a szülőnek követni kell az eredményes nyelvelsajátítás érdekében.

10.7.3. A nemzetiségi környezettel való együttműködés

A Német Nemzetiségi Önkormányzat Pesterzsébettel és a Fővárosi Német Önkormányzattal folyamatos kapcsolatot tartunk fent. A Német- Magyar Óvodaiskola Egyesületének továbbképzéseinek aktív részesei vagyunk.

A kerületi német nemzetiségi általános iskolával való folyamatos kapcsolattartása mindkét fél érdeke, melyben a német nemzetiségi tanítók és a nemzetiségi óvodapedagógusok együttműködése fontos. A kölcsönös tapasztalatszerzés után megerősítésre kerülnek a jól működő módszertani megoldások a tovább fejlődési lehetőségek folyamatos fejlesztési feladatok az intézmények együttműködésében

A német nemzetiségi gimnázium által szervezett eseményeken rendszeresen és aktívan részt veszünk.

Az óvoda igazgatója és az óvodapedagógusok tagjai a Német Hagyományápoló Egyesületnek.

A Fenntartó partnerkapcsolatot ápol Frankfurt am Main 10. kerületével (Berkesheim), melyhez lehetőség szerint kapcsolódunk.

Az óvoda együttműködések épít a német nemzetiségi regionális intézményekkel, valamint távolabbi német nemzetiségi nevelést folytató intézményekkel annak érdekében, hogy az óvoda szakmai előmenetelét segítse. Törekszik együttműködési megállapodás megkötésére, melyeket aktívan működtet a pedagógusok szakmai fejlődése, valamint a hagyományörzés elmélyítése érdekében.

10.8. NYELVI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

10.8.1. Játék

A német nemzetiségi kétnyelvű nyelvi nevelésben a mindennek felett álló játéknak kiemelt szerepe van.

Az óvodás gyermek, aki zavartalanul választhatja meg játéktémáit, kielégítheti kíváncsiságát, hosszasan tevékenykedhet az ön maga által felállított szabályok szerint, kiegyensúlyozott és nyitott lesz az új dolgok iránt, így a nyelv befogadására is.

A gyermeki tanulás játék közben spontaneitáson és utánzáson alapul. A közös, együttes játék minden fajtája hozzájárul a nyelvi nevelési célok és feladatok eredményes megvalósulásához.

A gyermekek személyiségének sajátosságait is elsősorban a játékokon keresztül tárjuk fel.

A játék fajtái:

- Gyakorló és funkciós játékok
- Szimbolikus- és szerepjátékok, bábjátékok, dramatikus játékok
- körjátékok, mozgásos játékok
- szabályjátékok (társas játékok, IKT eszközök melyek kifejezetten nyelvelsajátítást segítő játékok.)

A funkciós játékok (ujj-játékok, érzékszervi mozgásos játékok, ügyességi játékok) a kiejtés gyakorlását, az aktív szókincs bővítését segítik.

A szerepjátékban a válaszadó szerepének gyakoroltatása (párbeszédes formákban, szerepcserékkel, ismert mesék dramatizálásával) valósul meg. A bábjáték különböző formái a beszédképesség fejlesztését segítik elő.

A mozgásos és körjátékok a hagyomány-ápolást, a beszédkedv és a válaszadó szerepének gyakoroltatását teszik lehetővé.

A szabályhoz kötött játékokban (memória játékok, kártyajátékok, társasjátékok, IKT eszközök – el megvalósított játékok) a szókincsfejlesztés, a kiejtéstanulás, beszédképesség fejlesztés valósul meg.

A spontán, szabad játék mellett a nyelvi nevelés eredményessége érdekében naponta kell a nemzetiségi óvodapedagógusnak „irányított” játék lehetőséget szervezni.

10.8.2. Verselés, mesélés

Az irodalmi műfajok: a népi mondókák, a gyermekversek, a népmesék, a képeskönyvek történetei nélkülözhetetlen elemei a német nyelv megszerettetésének, az aktív és passzív szókincs bővítésének és a hagyományápolásnak.

A gyermek számára az irodalom örömforrás, játék a beszéddel. A mondókák tartalma, a szavak jelentése nem fontos számára, de a ritmus és a hangzás ismételtetésre készíti. Az ismételtetés eredményeként megtanulja azokat.

A mondókák és versek a kiejtéstanulás fontos eszközei, különösen a páros játékoknál.

A gyermekversek az ünnepekhez kapcsolódó tartalmukkal színesítik az ünnepeket és élményszerűvé teszik a készülődést magát.

A mese biztonságot ad a gyermeknek és erősíti benne az összetartozás érzését. A mesék feldolgozásánál, a dramatizálásnál fejlődik, a kifejezőképessége, gyakorolja a válaszadó szerepét, fokozódik a beszédkedve.

A képeskönyvek történetei hozzájárulnak az aktív szókincs és a beszédértés fejlődéséhez.

Az irodalmi művek kiválasztását a gyermekek értelmi, érzelmi és nyelvi fejlettsége alapján kell elvégezni, nem pedig darabszám alapján.

A német nyelvű mesét először magyar nyelven kell a gyermekek számára ismertté tenni. Elmondásának elengedhetetlen feltétele a meséhez kapcsolódó szemléltető eszközök alkalmazása. A német nyelvű mese a magyar nyelvű mese lerövidített mása legyen.

10.8.3. Ének, zene énekes játék, gyermektánc

A játék mellett a zene, a ritmus, a mozgással kísért ének is elemi szükséglete a gyermeknek.

A körjátékokat, a gyermekjátékokat a nemzetiségi, népi kultúrából merítse az óvónő.

A német nemzetiségi kultúrkincsből választott játékok, dalok a hagyományápolást szolgálják.

A zenei anyag elsajátítása során magabiztosabb lesz a gyermeknyelvi megnyilvánulása, beszédkedve.

A nemzetiségi óvodapedagógus metakommunikációs jelzéseire éneklés, zenélés, játék során nagy szükség van.

A gyermekek által kedvelt egyszerű lépésekből álló táncok a kétnyelvű identitástudat kialakulását segítik.

A zenehallgatással, az óvónő által előadott dalokkal nyelvi, zenei élményekhez juttatjuk a gyermekeket.

10.8.4. Rajzolás, festés, mintázás kézimunka

A vizuális tevékenység a nyelvelsajátítás fontos eszköze, mivel a kommunikáció egyik fontos formája.

Az óvodáskorú gyermek életkori sajátossága, hogy a vizuális tevékenységekben jobban képes az önkifejezésre, mint a verbális kommunikációban. A különböző technikák alkalmazása során a tevékenységeket és a cselekvéseket kísérő mondatokat, kifejezéseket megjegyzik, elraktározzák. Ezek mondatmodellé válva növelik passzív szókincsüket.

A nemzetiségi óvodapedagógusnak célszerű egyszerű eldöntendő kérdéseket is feltenni a vizuális tevékenységek közben, mellyel a nyelvi helyzet megértését, a válaszadás gyakorlását, valamint a produktív beszédképességet fejleszti. A vizuális tevékenységek a hagyományok, szokások ápolásához és az ünnepek színesebb tételéhez is hozzájárulnak.

A díszítésbe és a barkácsolásba használjuk a német nemzetiség színeit, díszítő elemeit, barkácsoljunk szokásai szerint.

10.8.5. Mozgás

„A rendszeresen szervezett testmozgás hozzájárulhat ahhoz, hogy a nyelvelsajátítási folyamat természetesebb, változatosabb, érdekesebb és sokoldalúbb legyen.”

A mozgásfejlesztés egyrészt edzetté teszi a gyermek szervezetét, másrészt csökkenti a két nyelv miatt fellépő esetleges pszichikai terhelést. A mozgásfejlesztés szervezeti formái: a mindennapos frissítő és szervezett mozgásfejlesztés a PP preventív tartásjavítást elősegítő programjának figyelembevételével. A mozgásformákat játékos formában német nyelven szervezi az óvodapedagógus.

A mozgásfejlesztés során is figyelni kell a magyar nyelvű alapozásra, melyben a magyar óvodapedagógus segít. Az új ismeretanyagot közlő tartalmak kivételével német nyelven folyik a

tevékenykedtetés - a mozgásos játékok, gimnasztikai elemek, főgyakorlat és légző gyakorlat. A kiscsoportos életkorú gyermekeknek a beszoktatási időszakban több szóbeli segítséget ad a pedagógus magyar nyelven a jobb megértés érdekében.

10.8.6. A külső világ tevékeny megismerése

A német nemzetiségi kétnyelvű neveléssel talán a legszorosabb kapcsolatban a környezeti nevelés áll. Az alapszókincs elsajátítása összefügg a gyermeki környezet megismerésével. Miközben a gyermek alapvető tapasztalatokat szerez, felkutatja, felfedezi környezetét, találkozik tárgyakkal, dolgokkal, jelenségek német nyelvű megfelelőivel. A tapasztalatszerzést egyéni és közös, szülőkkel és óvodában átélt élmények hatására éli meg a gyermek.

Az alapszókincset a tapasztalatok feldolgozása során, úgynevezett heti témákban alapozza és bővíti a nemzetiségi óvodapedagógus. Azt a szókincset, melyet évről-évre alapoz és bővíti, tervezzék a környezeti nevelésben kitűzött célokhoz és feladatokhoz.

A szókincsfejlesztés mellett tervezzék a nemzetiségi óvodapedagógus a beszédkésztség alapozását és fejlesztését az alábbi témákban:

A gyermek közvetlen környezete (az óvoda, család, étkezés, élelmiszerek, öltözködés, mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok)

A gyermek és természet (a növények, állatok, az évszakok jellemzői és az ünnepekkel kapcsolatos ismeretek, a szülőföld, az ott élő emberek szeretete, védelme, a német nemzetiségi néphagyományok megismerése.)

A gyermek tágabb környezete (az óvoda és környéke, közlekedés, séták, nevezetességek, intézmények a lakhelyükön.) A gyermek tágabb környezete megismerésének legfőbb célja a nemzetiségi hagyományörzés, kapcsolatépítés.

Törekedni kell arra, hogy a gyermekek a nemzetiségi szokásokat, kultúrát, népviseletet, hagyományt megismerjék és becsüljék.

10.8.7. Munka jellegű tevékenység

A munkajellegű tevékenységek az önkiszolgálásban, a gyermeki szükségletek kielégítésében, a játék nyújtotta lehetőségekben és a mindennapi élethez tartozó tevékenységek begyakorlásában vannak jelen.

„A munkajellegű tevékenységekben, a nemzetiségi óvodapedagógus folyamatosan gyakoroltatja nyelvet az óvodai élet mindennapjaiban, így fejleszti a gyermek kifejezőkészségét.”

Biztonságot, illetve kedvet ad az elvégzendő teendők megoldásához, ha a közösen végzett tevékenységek szervezésénél (testápolás, teremrendezés, öltözködés, játék elrakás stb.) az óvónő az utasításokat visszatérő, rituális dalok, mondókák segítségével kíséri. Ezeket gyorsan megtanulják a gyerekek, fel tudnak készülni a feladataik elvégzésére a nyelv gyakorlása útján.

A munkajellegű tevékenységek másik csoportjába azok a tevékenységek tartoznak, melyeket a gyerekek megfigyelés után, a nemzetiségi óvodapedagógus utasítása mellett el tudnak végezni (magvak és virágok ültetése, süteménysütés, szülők megvendégelése, gyümölcssaláta készítés stb.) A gyermekmunkák közben a témához illő dalokat, mondókákat, verseket lehet gyakorolni, ismételgetni német nyelven.

10.9. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A német nemzetiségi kétnyelvű óvodai nevelésben a játék, a munka és a tanulás, mint az ember életének alapvető, meghatározó tevékenységei, nem választhatóak el élesen egymástól.

10.9.1. A játék és tanulás közös jellemzői az alábbiak:

- önkéntesség (a tanulás akkor eredményes, ha a gyermeket érdekli a tanulás tárgya)
- aktivitás (újszerű dolgok, problémahelyzetek teszik érdekessé a tanulási folyamatot)
- önállóság (a feladatok nehézségi foka igazodjon a gyermek fejlettségi szintjéhez)
- fantázia (a több megoldási lehetőséget kínáló feladatok az alkotás örömét váltják ki a gyermekből)
- ismételtség (a gyakorlás eredményezi a tudást)
- szabálytudat (a játék és a tanulás szabályokhoz kötött, melyeket be kell tartani)
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- utánzásos minta-és modellkövetés
- magatartás és viselkedéstanulás
- szokások alakítása
- játékos, cselekvéses tanulás

10.9.2. A nyelvi fejlesztés tanulási folyamatának jellemzői:

A német nemzetiségi kétnyelvű nevelésben résztvevő gyermekek az óvodába lépéstől folyamatosan hallják a nemzetiség nyelvét, így kialakul a hallás utáni tanulás.

A nyelvismeret bővítése mind a játékban, mind az egyéb tevékenységformákban lezárt nyelvi helyzetek alkalmazásával történik. A nyelvi foglalkozások visszatérő feladatai a kiejtéstanulás, a szókincsfejlesztés, a válaszadó szerepének gyakoroltatása, a beszédkésztség fejlesztés és a hagyományápolás.

Az utánzásra alapuló, cselekvéshez kötött nyelvtanulási formának minden nyelvi helyzetben kiemelt szerepe van.

A jól szervezett nyelvi foglalkozások nyelvi élményhez juttatják a gyermekeket, segítik a nyelv iránti pozitív beállítódás és a kétnyelvű identitástudat kialakítását.

10.10. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége 6-7 (8) éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az óvodáskorú gyermek nyelvi fejlesztése a nemzetiségi óvodapedagógus legfőbb és egyben legfelelősségteljesebb feladata.

A gyermeket képessé válni arra, hogy megváltozott körülmények között (új környezet, új közösség, más felnőtt stb.) továbbra is aktívan. Jó kedvvel vegyen részt a nyelvi tevékenységekben, céltudatos előkészítést igényel a nemzetiségi óvodapedagógustól.

A nyelv elsajátítására való alkalmasság legfontosabb jellemzői:

- az alkalmazkodó képesség,
- kommunikációs készség fejlettsége, kapcsolatteremtő készség,
- önállóság, a feladatok teljesítés orientáltság,
- a kíváncsiság, a tudásvágy kialakulása.

A kitűzött célok és feladatok csak a szülői házzal együttműködve valósulhatnak meg eredményesen. A német nemzetiségi nyelv elsajátítására az a gyermek alkalmas, aki óvodáskorát folyamatosan két nyelvben és két kultúrában töltötte, fejlettebb az alkalmazkodó képessége, a válaszadó szerepét folyamatosan különböző beszédhelyzetekben lehetősége van gyakorolni, fejlett a kapcsolatteremtő és kommunikációs készséggel rendelkezik, így rendszeres gyakorlás, ismétlés eredményeként kialakulhat a német beszédkészsége, passzív szókincse.

A német nemzeti nyelvvel fejlesztés eredményeként a gyermek:

- A tevékenységekhez és a hagyományokhoz kötött élmények által megszeretheti a nyelvet,
- Biztonságérzete erősödik a nyelvi beszédhelyzetek felismerése során,
- Elsajátíthatja a helyes kiejtést és képessé válhat egyszerű mondatok létrehozására,
- Kialakulhat a passzív szókincse,
- Eljuthat a hallás utáni beszédmegértés fokára,

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében a nemzetiségi óvodapedagógus munkáját a speciális szakemberek segítségével végzi a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján.

11. SPRACHERZIEHUNG-FÖRDERUNG DER SPRECHFREUDIGKEIT IN DEN NATIONALITÄTEN UND ZWEISPRACHIGEN KINDERGARTEN

11.1.VORWORT

Die Grundlage für die Erziehung in der zweisprachigen Umgebung eines Nationalitätenkindergartens ist das „Grunddokument für die Vorschulerziehung“, dass für alle Kindergärten Ungarns, auch für die Nationalitätenkindergärten verbindlich ist.

Die Kinder erlernen die deutsche Sprache in der gleichen Weise, wie man sich das eigentliche Sprechen lernen vollzieht.

Für die Kindergärtnerinnen bestimmte im Erziehungsplan Wortschatz vollzieht diesen natürlichen Sprechlernprozess nach und stellt Tätigkeitsformen und Übungsarten der Sprachvermittlung vor. Aus Wirksamkeitsgründen der pädagogischen Arbeit funktioniert eine Deutsche Nationalitätenarbeitsgemeinschaft im Institut, deren Mitglieder die deutschen Nationalitäten-Kindergärtnerinnen sind.

Die Selbstverwaltung der Deutschen Minderheit von Pesterzsébet wurde eine Kooperation zwischen Kindergarten (Kindergarten Baross), Grundschule (József Attila) und Gymnasium. Die Zusammenarbeit zwischen Kindergarten und Grundschule können die Kinder auf den Schulbeginn vorbereiten und ihnen den Übergang erleichtern. Die Kontakte zum Gymnasium ist es eine enge

Kontakte- Besuch. Wir haben noch eine wichtige Kooperation zwischen Kindergarten, Grundschule und Süd-pestliche Region. In dieser Kooperation spielen wir eine wichtige Rolle: „Gestor“. Wir stehen in ständigem Kontakt mit der Deutsche Minderheiten Selbstverwaltung von Pestelisa-beth und Deutsche Selbstverwaltung Budapest. Wir nehmen aktiv an die Weiterbildung der Deutsche-Ungarische Kindergartenschule Vereins teil.

11.2 ZIELE UND AUFGABEN IN DER ZWEISPRACHIGEN ALTERGEMISCHTEN GRUPPE NATIONALITÄTEN KINDERGARTENS

Wenn die Eltern ihre Kinder in den Nationalitäten Kindergarten melden wollen, müssen sie vorher einen Antrag und eine Äußerung ausfülle. Verordnung (17/2013. (II.01) EMMI)

Die Spracherziehung ist organischer Bestandteil des ungarischer „Grunddokuments für die Vorschulerziehung“. Daraus folgt, dass die allgemeinen Ziele und Aufgaben eines Nationalitätenkindergartens mit denen des Grunddokuments übereinstimmen müssen.

Das „Grunddokument für die Vorschulerziehung“ ist auch das Grunddokument für die Spracherziehung.

Spezifische Ziele, die sich aus der eigenen Rolle der Spracherziehung ergeben:

- Vermittlung der deutschen Sprache und Kultur entsprechend den Altersbesonderheiten und der individuellen Entwicklungsstufe des Kindes,
- Pflege der Kulturgüter und Traditionen der deutschen Nationalität entsprechend dem Lebensalter des Kindes,
- Vorbereitung der Vorschulkinder auf den Sprachunterricht mit einer gezielten und bewussten Ausspracheschulung sowie der Herausbildung der Sprachfertigkeit in natürliche Anbahnung einer zweisprachigen Identität des Kindes zu akzeptieren und zu beachten

Die Pädagogen streben nach der ganzheitlichen Entwicklung der Persönlichkeit der Kinder. Sie erkennen die Schwierigkeiten der Persönlichkeitsentwicklung der Kinder und sie können für sie Unterstützung geben – falls erforderlich bittet sie vom entsprechenden Spezialisten um Hilfe. Sie bestimmt die sich zu den individuellen Bedürfnissen richtende Entwicklungsziele mit der Beachtung des allgemeinen pädagogischen Zielsystems.

Die Spracherziehung hat folgende Aufgaben:

1. Eine erhebliche Rolle in der Spracherziehung spielt die Berücksichtigung der Altersbesonderheiten der Kinder, wie die Artikulationsbasis, die es ermöglicht, die Aussprache der deutschen Sprache zu erlernen und die Musikalität der Sprache zu empfinden, die Nachahmungsfähigkeit, ohne Hemmungen dem Modell in der Kommunikations-Situation zu folgen, dem ständigen Tätigsten auch in Interaktionen mit der Kindergärtnerin.
2. In einer zweisprachigen Kindergruppe werden die Grundbedürfnisse des Kindes, insbesondere das Bedürfnis der Zugehörigkeit und Liebe befriedigt. Jeden Tag wird jedem Kind Aufmerksamkeit geschenkt, um dem Kind Sicherheit und Geborgenheit zugeben. Die Kindergärtnerin

hat die Aufgabe, zu den Kindern einen engen, unmittelbaren und gefühlsbetonten Kontakt auszubauen um das Sicherheitsgefühl im Kind zu stärken.

Zu den weiteren wichtigen Aufgaben der Kindergärtnerin gehören eine ausgeprägte und eindeutige Mimik und Gestik sowie eine entsprechende Verhaltensweise, mit denen die Sprechsituationen vervollkommen und verständlich werden. Es ist wichtig, die angemessenen und abwechslungsreichen Methoden verwenden, bzw. die realistische und sachgemäßere Anwendung der individuellen Behandlung und Expertenanalyse und Bewertung in der Praxis.

3. Erfolgreich ist der Spracherwerb im Vorschulalter, wenn die Kinder sicher im Antworten und Rollenwechsel (Hörer-Sprecher) sind.

Die erfolgreiche Spracherziehung fördert außerdem das produktive Sprechen und die Herausbildung der Sprechfertigkeit. Die Kinder können sich mit einem geringen aktiven Wortschatz verständlich machen und fühlen sich aufgrund eines größeren passiven Wortschatzes in verschiedenen Kommunikationssituationen sicher. Es ist sehr wichtig: verschiedene Problemsituationen sichern. Diese Situationen fördern die Entwicklung des selbständigen Denken.

Mit den größeren Kindern wird die Rolle des Antwortgebers üben. Die Antwortgebung wird im Grund der eingeübten Satzmodelle, auf dem Niveau des eigenen Wachstums, womit sie veranlasst die Kinder zwischen der selberen und miteinanderlichen Kommunikation.

4. Grundprinzip in der Spracherziehung ist, alle Kinder der altersgemischten Gruppe in ihrer Muttersprache zu erziehen.

Kinder, die die ungarische Sprache als Erstsprache erlernen, werden am Anfang ungarisch angesprochen und erzogen. Daneben werden vom Beginn des Schuljahres Sprachübungen in Deutsch eingeführt, die regelmäßig und täglich gebraucht und geübt werden. Dieses Üben und Wiederholen stärkt im Kind das Sicherheitsgefühl und führt zum Erfolg im Spracherwerb.

Nationalitätengruppen sind Altersgemischt, daher kommt: jedes Jahr kommen Kleinkinder. Während der Eingewöhnung darf die Nationalität Sprache nicht vorherrschen, dann tritt die ungarische Sprache in den Vordergrund, um die emotionale Sicherheit der Kinder zu schaffen.

5. Eine der wichtigsten Aufgaben in der Spracherziehung ist Traditionen, Sitten und kulturelle Wertvorstellungen der Nationalität zu pflegen. Volksgutes wird die Identität des Kindes positiv gefestigt und die Zusammengehörigkeit gestärkt. Die Volksdichtung trägt zu einer positiven Einstellung zur Sprache bei,
6. In der zweisprachigen altersgemischten Gruppe wird eine Lernatmosphäre geschaffen, der das spontane, unbewusste und imitative Lernen mit Hilfe aller Formen der Spieltätigkeit verwirklicht, die deutsche Sprache durch situatives und handlungsorientiertes Lernen vermittelt, das Hörverständnis durch vielseitige Anregungen, Beschäftigungen geschult, die deutsche Sprache bei allen Gelegenheiten im Kindergarten alltags verwendet wird.
7. Die Erzieherin bekommt Angaben aus der Beobachtung der Tätigkeit der Kinder. Sie wertet diese Angaben aus. Nach die Ergebnisse macht sie die weiteren Pläne. Darüber hinaus müssen der Planung Daten aus einer Erhebung zur Sprachkompetenz der Kinder zugrunde gelegt werden.
8. Die Merkmale der Erhaltung der Nationalitätenkinderpädagogin:
Sie ist offen an die Rückmeldungen der Eltern, Kinder, der Leiterin des Instituts, des Sachbearbeiters und verwendet sie im Besten ihrer fachlichen Entwicklung. Mit den realen Kenntnissen

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

verfügt sie über die Eigenschaften ihrer fachlichen Bereitschaft, ihres Wissens und ihrer Persönlichkeit, sie vermögen an die gewährten Erwartungsstrukturen sich zu anpassen. Regelmäßig macht sie sich die hauptstädtischen, ländischen und internationalen theoretischen und praktischen Weiterbildungsmöglichkeiten in der Verbindung mit zum Kindergarten gehörige zweisprachige Erziehungsnutze und sie studiert regelmäßig die neueste Fachliteratur, die Forschungsergebnisse.

11.3. ORGANISATORISCHE GESTALTUNG DER SPRACHERZIEHUNG IN DER ZWEISPRACHIGEN ALTERGEMISCHTEN GRUPPE

11.3.1. Die Gestaltung des Tagesablaufes

6.00-7.00 Uhr	Freispiel im anderen Gruppenraum
7.00-9.00 Uhr	Freispiel und andere Tätigkeitsformen, Frühstück, wie die Kinder ankommen, Angebote der Kindergärtnerin,
9.00-10.00 Uhr	Aufräumen im Gruppenraum, „Stuhlkreis“ für alle Kinder der Gruppe, täglicher Sport, Körperpflege
10.00-12.00 Uhr	Märchenvorführung, Freispiel und andere Tätigkeiten im Garten (Spaziergang)
12.00-15.00 Uhr	Körperpflege, Mittagessen, Mittagsschlaf, Körperpflege, Pause,
15.00-17.30 Uhr	

Freispiel und andere Tätigkeiten Die Kindergärtnerin sichert die geeignete Mittel und die Möglichkeit der freien Wahl zu den parallel laufenden Tätigkeiten.

11.4. TÄTIGKEITSFORMEN IN DER SPRACHERZIEHUNG

Die Thematik der Sprachförderung, entsprechend dem Programm des Instituts, planen wir auf 2-2 monatigen Einheit zu zerlegen.

Die gesunde Lebensweise und die Deutschsprache

Die Aufgaben sind die Folgenden:

- Die Erzieherin soll an bei der selbständigen Körperpflege beim Essen, beim An-und Ausziehen die Möglichkeiten zum Kennenlernen und üben der Deutschsprache sichern. Die wichtigste ist, dass die Erzieherin mit persönlichem Beispiel vorangeht.
- Die Erzieherin soll durch Beobachtung den Entwicklungsstand der Sprachentwicklung der einzelnen Kinder kennenlernen, und die eigenen Gewohnheitssysteme wahrnehmen.
- Man soll den Eltern auch mitteilen, welche Ausdrücke in der Familie zu üben sind.

Tätigkeiten der Kinder:

- Im Kinderzimmer: Möbel, Gegenstände benennen und die Begriffe üben, die Mahlzeiten kennenlernen. Mittel und Speise benennen und üben in der Deutschsprache.
- Im Ankleideraum: die Namen der Körperteile, Kleidungsstücke kennenlernen und in der Deutschsprache üben.
- Im Waschraum: Tätigkeiten und Utensilien in der Deutschsprache kennenlernen und üben.
- Auf dem Hof: Spielmöglichkeiten, Werkzeuge kennenlernen und ihren Namen üben, Das Wetter kennenlernen, die Änderungen benennen (Jahreszeiten, Schnee, Regen, usw.)

Entwicklung der motorischen Fähigkeiten

11.4.1. Die Spieltätigkeiten

Spielen ist eine elementare Lebensäußerung und die für das Kind geeignete Form der Auseinandersetzung mit der Umwelt.

Spielen ist eine spezielle Form des Lernens. Das Kind ist neugierig, will die Umwelt entdecken und ist dabei voller Spannung, Erlebnishunger und hat den Wunsch nach schöpferischer Tätigkeit. In der Spracherziehung wird dem Freispiel eine erhebliche Rolle eingeräumt. Das Bild von der Wirklichkeit wird durch das Spiel immer genauer. Im zweisprachigen Kindergarten ist das Spiel sehr wichtig. Die Kinder haben zahlreiche Möglichkeiten ihre Sprachkenntnisse anwenden und reproduzieren.

Die Kindergärtnerin hat folgende Aufgaben:

- die Bedingungen für das Spiel zu sichern,
- den Kindern keine voreiligen Anleitungen zugeben,
- die Kinder in ihrem Spiel anzuerkennen und sie zu weiteren Spielaktivitäten anzuregen.

Sie verwendet bewusst abwechslungsreiche Methoden der Entwicklung der Gemeinschaft unter der Spieltätigkeit und andere vielfarbige Tätigkeiten. Eine weitere Aufgabe der Kindergärtnerin ist, ein gelenktes Spiel zu planen und mit den Kindern durchzuführen.

Die Hauptformen des gelenkten Spiels sind: Funktionsspiele, Rollenspiele, Dramatisierung, Handpuppenspiele, Kreisspiele, Bewegungsspiele, Regelspiele.

Funktionsspiel werden von den Kindern intensiv aufgenommen und durch die Wiederholung schnell erlernt. In dem Funktionsspiel wird die gut artikulierte Aussprache der Kindergärtnerin nachgeahmt und eine positive Einstellung zur Sprache gewonnen.

Rollenspiel ist eine Form des freien Darstellungsspiel. In den gelenkten Rollenspielen wird in Dialogform der Rollenwechsel sowie der Antwort geübt und gefestigt, deshalb diesen Spielen in der Spracherziehung große Bedeutung zukommt.

Regelspiele, wie Memory spiel und Gesellschaftsspiele werden dem Entwicklungsstand und den Sprachkenntnissen entsprechend ausgewählt und je nach Wunsch der Kinder geübt. Die Regelspiele tragen dazu bei der richtigen Aussprache zu üben und das produktive Sprechen durch Wortschatzerweiterung zu bereichern.

Volkstümliche spiel – Mit den volkstümlichen Inhalten dieser Spiele werden eine Unzahl menschlicher Situationen dargestellt. Durch diese Spiele lernen die Kinder die Traditionen der Nationalität kennen, pflegen und üben.

Aufgaben der Kindergärtnerin:

- Die zum Spiel notwendigen Bedingungen sichern. Zum Spiel brauchen die Kinder ruhige Atmosphäre.
- Die Kinder können frei entscheiden mit wem, wie lange, wo wollen sie das gewählte Spiel spielen.
- Die Zeit zum Spiel wird durch einen flexiblen Tagesablauf gesichert.
- In Situations- und Simulationsspielen finden die Kinder Möglichkeiten zum Feststellen der Ursachen und der Zusammenhänge zur Entwicklung der Sprechfertigkeit.
- In den Übungsspielen entwickelt sich vor allem die Augen-Hand Koordination, die Dominanz Das müssen wir stärken.

Mit **Dramatisieren** stärken wir die positiven Verhaltensweisen, die Ausdrucksfähigkeit in beiden Sprachen und das fließende Sprechen in der Minderheiten Sprache.

Beim **Spiel im Freien** sichern wir die Möglichkeit zur Entfaltung von Kontakten der Kinder, wir befriedigen in Bewegungsbedürfnis, Nationalitätenerziehung.

Aufgaben der Kindergärtnerin

- Die Erzieherin muss ihren eigenen Sprachgebrauch überprüfen und entwickeln.
- Die Aussprache, der Sprachgebrauch muss verständlich zum Nachahmen geeignet und vorbildlich sein.
- Sichern wir viele Möglichkeiten, Situationen, in denen die Kinder ihren Wortschatz, die Satzkonstruktionen erweitern, festigen können und in denen sie ihre passiven Sprachkenntnisse aktivieren können.

11.4.2. Märchen, Verse

„Literatur ist für das Kind eine Quelle der Freude, ein Spiel mit Einzelementen der Sprache. Das Kind hat Freude an Rhythmus, Reim und Klang.“

Volksreime und Gedichte werden als Auflockerung eingesetzt. Die Sprachmelodie und der Rhythmus der Volksreime sind für das Kind erfassbar sie in der Spracherziehung zu einer unentbehrlichen Hilfe für die Ausspracheschulung. Rhythmus, Lautmalerei und Wortspiele wirken auf die Kinder, auch wenn sie einzelne Worte nicht verstehen. Bei diesen Reimen und Gedichten sind nicht die Wortbedeutung wichtig, sondern der Wortklang und der Rhythmus.

Beliebt sind die Fingerspiele, Kniereiterspiele, Abzählreime usw. Die Volksdichtung trägt dazu bei, die Sprache für interessant zu halten, dadurch Spaß zu erleben. In der Volksdichtung lernen die Kinder Dialekt und Mundart kennen. Aber die Kinder hören am liebsten Märchen. In denen werden die Wünsche erfüllen.

Wir wählen Märchen, Gedichte in beiden Sprachen aus dem Schatz der Volkskultur aus. Mit den kurzen Volksmärchen fördern wir die Identität der Kinder. Märchen und Gedichte sind im ganzen Verlauf der Erziehung, als wesentliches Gebiet der Mutterspracherziehung zu betrachten. Die Sprache wird während der Sozialisation zum wichtigsten Mittel des Denkens.

Die deutschen Märchen werden von den Kindern gerne gespielt und dramatisiert. Bei der Dramatisierung regt die Sprechfreude der Kinder an, fördert sein Ausdrucksvermögen. Die Dramatisierungsspiele haben eine wichtige Funktion im Üben des Rollenwechsels (Hörer-Sprecher) sowie im Üben der Rolle des Antwortens.

11.4.5. Singen, Musik, Tänzen

„Neben dem Spielen ist auch das Singen eine elementare Lebensäußerung des Kindes. Das Kind singt nicht in Tonarten und Tonsystemen, es singt naiv.“ Musik macht das Kind fröhlich.

Die Musik hat in der Spracherziehung einen festen Platz.

Die Kreisspiele werden aus der Volkskultur gewählt.

Durch das Pflegen der Volkskultur in Gesang und in einfachen Tänzen wird die zweisprachige Identität des Kindes angebahnt. Die Ausspracheschulung wird mit Kreisspielen, die von den Kindern gern gespielt und wiederholt werden, erfolgreich gelöst. Durch das gemeinsame Spiel finden die Kinder erste Kontakte zueinander und fühlen sich sicher. Diese Spiele haben auch eine wichtige Funktion im Üben des Rollenwechsels (Hörer-Sprecher).

„Beim Singen und Spielen werden die gut artikulierte Aussprache und das reine Singen der Kindergärtnerin nachgeahmt und eine positive Einstellung zu den Sprachen gewonnen.“

Die Kinder und Volkslieder helfen die genannten sprachlichen Aufgaben zu lösen, insbesondere bei der Erweiterung des Wortschatzes, im produktiven Sprechen.

Aufgabe:

- Die grundlegenden Bedingungen der musikalischen Erziehung schaffen.
- Den Anspruch auf die musikalische Selbstbildung fördern.
- Musikalische Erlebnisse sichern.
- Der Gebrauch der Grundlegenden musikalischen Begriffe in der deutschen Sprache.
- Mit Singspielen die Herausbildung der Freude am gemeinsamen Spiel stärken.

11.4.6. Bildnerisches Gestalten

Das gestaltende Tun bezieht sich auf alle Tätigkeiten des Kindes. Das Kind verwendet verschiedenartigen Materialien um seine Erlebnisse und Erfahrungen zu verarbeiten und auszudrücken. Die Formen des bildnerischen Gestaltens sind:

- Zeichnen und Malen
- Kneten und Formen
- Kleben, Schneiden, Falten, Drucken
- Auffädeln, Flechten und Weben

Zeichnen und Malen ist das Bedürfnis des Kindes, seine Gefühle und Empfindungen auszudrücken und darzustellen.

Kneten und Formen Beim Umgang mit formbaren Stopfen spielt das Kleinkind die Funktionslust eine große Rolle. Das größere Kind bildet schon aus einer geschlossenen Form eine Gestalt. Das Üben und freie Verwendung spielen bei diesem Gestalten eine wichtige Rolle.

Kleben, Schneiden, Falten, Drucken Papier bietet vielfältige Möglichkeiten. Kleben und Schneiden sind für Kinder ein technischer Vorgang. Beim Falten sehen Kinder lieber zu aber die Faltsfiguren verwenden sie gern im Freispiel.

Auffädeln, Flechten und Weben durch die Übung solche Fertigkeiten erhalten die Kinder ein Blick in sind Zusammenhänge, wie z.B. ein Abschiedsgeschenk für die Großen der Gruppe weben. Beim Weben und Flechten werden Gegenstände und Dinge die zu den Traditionen und Bräuchen gehören anfertigt. Das Bildnerische Gestalten ist eine Möglichkeit der Kommunikation, die den Spracherwerb bereichert.

11.4.7. Bewegung, Turnen

Körperliche Bewegungsfreude und geistige Entwicklung stehen in Wechselbeziehung zu einander. So wird dem Wachsenden Organismus der Kinder eine besondere Aufmerksamkeit geschenkt. Die mannigfaltigsten Bewegungen an der Luft und der Sonne im Wasser und Schnee stärken die Gesundheit, härten den Organismus ab, machen ihn widerstandsfähiger und sichern ein normales Wachstum, verhindern weiterhin die psychische Belastung. Die Körperübungen entwickeln und vervollkommen bei den Kindern motorische Eigenschaften, wie Kraft und Reaktionsschnelligkeit, Gewandtheit, ausdauernde Geschicklichkeit, Schnelligkeit die Entwicklung des Koordinationsvermögens des Kindes und die Schulung des Gleichgewichtssinnes.

Die freie Bewegung im Freien zur Befriedigung des natürlichen Bewegungsdranges vom Kind, den täglichen und die Sportbeschäftigungen.

Wir bauen auf die Bewegungserfahrung auf das Spielverhaltendes Kindes.

Wir schaffen die Bedingungen zur Förderung der biologischen Entwicklung, zur Steigerung der Belastbarkeit, der Widerstands und der Anpassungsfähigkeit des Körpers.

Die Aufgabe der Kindergärtnerin ist zu erreichen, dass die Kinder der Gruppe an sportlichen Übungen mit Freude teilnehmen. Auch mit Rhythmus und Musik werden Bewegungserlebnisse vermittelt.

11.4.8. Umwelt und mathematische Erziehung

„Ziele der Umwelterziehung sind der Erwerb elementarer Erfahrungen und die Auseinandersetzung mit Gegenständen, Dingen und Erscheinungen der Umwelt. Die Grundlagen der Umwelt Erfahrungen sind das eigene Handeln und erleben des Kindes.“

Es ist wichtig, den Kinder Impulse zugeben die zur Entdeckung der Umwelt führen. Für die Auswahl der Themen sind die Gegenseiten der Umwelt und die Interessen der Kinder entscheiden. Die Umwelterziehung steht vor allem mit der Spracherziehung in enger Wechselwirkung. Die Sprachlichen Aufgaben stimmen mit den grundlegenden Erfahrungen und der Auseinandersetzung des Kindes mit seiner Umwelt überein.

Die Entwicklung der Sprechfertigkeit und die Wortschatzerweiterung der Sprachfertigkeit wird mit diesen Themen verwirklicht:

- Das aktive Kennenlernen der Welt erweckt und hält die Neugier, das Interesse der Kinder durch das Bearbeiten der Erfahrungen und Kenntnisse aufrecht und befriedigt ihren Erkenntnisdrang.

- Ermöglichen, dass sie mit allen Sinnesorganen Erfahrungen sammeln können.
- Gelegenheiten zum indirekten Erleben des Naturschutzes anbieten.
- Problemsituationen schaffen.
- Möglichkeit zum fließenden Sprechen bieten und die mündliche Ausdrucksfähigkeit der Erst- und Zweisprache fördern.
- Die optimalen Voraussetzungen des Lernens sichern.
- Die Kinder erlernen an und ausziehen, die Relationen, Paarsuchen, wie und was größer und kleiner, leichter und schwerer sind, usw.

11.4.9. Arbeitsweisen für Kinder

„Im Grunddokument für die Vorschulerziehung werden die Tätigkeiten, die zum täglichen Leben gehören, aufgezählt. Es werden Fertigkeiten und Arbeitsweisen festgelegt, die dem Vorschulalter entsprechend erlernt und angewendet werden.“

Die Kinder werden erlernen, dass die Tätigkeiten des täglichen Lebens von der Spieltätigkeit schwer zu trennen sind.

Im Tagesablauf der Kindergruppe werden alle Gelegenheiten genutzt, bei denen das Kind die praktischen Tätigkeiten ohne Zeitdruck erwirbt.

„Die Anleitungen der Kindergärtnerin zu dieser Tätigkeit erfolgen stufenweise und den Sprachkenntnissen des einzelnen Kindes entsprechend in Deutsch.“

Anleitungen zu folgenden Themen sind zugeben:

- zur Körperpflege und Befriedigung persönlicher Bedürfnisse (aus und anziehen, Hände waschen, sich kämmen, usw.)
- zu Haushaltspflichten (Ordnung machen, Tischdienst, Blumen gießen, Wegräumen, usw.)

Die Kinder erhalten die Möglichkeit bei einfachen Arbeitsvorgängen mitzumachen.

Sie sollen motiviert werden, sie lernen dabei Arbeit planen, organisieren, zusammen tätigen.

Die Arbeitsvorgänge werden selten auf Deutsch geplant, aber die anderen Tätigkeitsformen werden Deutsch begleiten und miterleben. (Lieder singen, Spiele üben, Reime sagen, Märchen anhören, usw.)

11.5. LERNEN UND SPRACHBILDUNG

In Vorschulalter stehen lernen und spielen in enger Verbindung spielen ist eine wichtige Möglichkeit des Lernens. Spielen und lernen lassen sich auf gemeinsame Grundlagen zurückführen.

Spielen und lernen haben gemeinsame Merkmale wie:

- Freiwilligkeit (Auch das hat Erfolg, wenn sich das Kind für eine Sache interessiert.)
- Aktivität (Bevorzugt werden interessante Lernprozesse, die voll mit Überraschungen und Problemstellungen sind.)
- Selbstständigkeit (Beim Spielen können Aufgaben schwierig sein.)
- Phantasie (Beim Lernen und Spielen sind schöpferische Einfälle von Bedeutung.)
- Anwendung des Gelernten (Die Kenntnisse sind übertragbar auf andere Situationen.)

Die Aufgaben Der Kindergärtnerin bei der Planung und Durchführung des Lernens:

- Die Erfahrungen und Erlebnisse der Kindergruppe, die wöchentlich und vorlaufend gewonnen werden, werden komplex und vielfältigen Formen aufgearbeitet. Sie sollte die sich zum Ziel der Tätigkeit richtenden Methoden, Mitteln und organisatorische Mitteln bewusst planen. Sie soll in mehreren methodologischen Lösungen denken!
- Das spontane Interesse des Kindes für ein Lernziel wird verstärkt.
- Das Erlernte wird wiederholt und erweitert. Die Rückmeldungen werden von ihrer Leistung für die Kinder gegeben. Diese Bewertungen werden auf die konkreten Aufgaben bezieht. Diese helfen sie in ihrer Entwicklung.
- Auf altes gemäßes Tempo wird geachtet und genügend Zeit zum Üben gesichert.
- Die klare Aussprache und der sichere Sprachgebrauch werden zwischen den Kindern verwendet.

Das Lernen in der zweisprachigen Gruppe wird folgender Weise organisiert:

- durch das Freispiel
- durch die Verhaltensweise der Kindergärtnerin als Vorbild
- durch Anregungen Beschäftigungen.

11.6. ZUSAMMENARBEIT MIT DER FAMILIE

„Die Zusammenarbeit ist ein gemeinsames Anliegen von Eltern und Kindergärtnerin zum Wohl des Kindes. Die Eltern stellen verschiedene Erwartung an den Kindergarten, an die Kindergärtnerinnen der Gruppe und haben Motive und Möglichkeiten zur Zusammenarbeit.“ Die Kindergärtnerin benutzt zu der Kommunikation der Eltern – neben dem persönlichen Kontakt – digitalische Geräte auch. Diese Geräte werden in der Kindergruppe bei der Erziehung auch verwenden.

Möglichkeiten der Zusammenarbeit sind:

- Elternabende, es ist die beste, wenn es jährlich zweimal ist. An denen die Ziele und Aufgaben der Spracherziehung mitgeteilt werde. Am Ende des Schuljahres wird die Spracherziehung bereitet.
- Hospitation der Eltern in der Kindergruppe auf Wunsch der Eltern oder auf Einladung der Kindergruppe. An diesen „offenen Tagen“ werden die Möglichkeiten der Spracherziehung in der Praxis gezeigt.
- Mitgestaltung von Feste und Spielnachmittagen. „Die Vorbereitungsphase, ins besondere bei der Traditionspflege, wird mit den Eltern gemeinsam geplant und durchgeführt“ (Z.B.: Oktoberfest, St. Martin-Fest, Weihnachten, Abschiedsfeier usw.)
- Ausstellung auch mit den Eltern und mit den Kindergärtnerinnen geplant. Bei der Ausstellung kann man Kinderarbeiten, Kleidungsstücke, Kulturgütern, usw. sehen. (Z.B. am 15 März.

„In Verbindung mit der Spracherziehung hat die Kindergärtnerin noch die Aufgabe, noch die Eltern zu informieren, nach welchem Sprachunterrichtsmodell sie durchführt.“ Es kann auch Zweisprachig sein, wenn es für die Eltern größere Sicherheit gibt. Die Kommunikation der Kindergärtnerin charakterisiert Wechselseitigkeit und Konstruktivität.

11.7. FESTE FEIERN

Die Vorschläge werden einerseits den Traditionen Feste der Kindergruppe entsprechend ausgewählt, andererseits dem örtlichen Brauchtum der Nationalität angepasst. Die Kindergärtnerin soll bei der verschiedenen pädagogischen Verfahrens und Programme (deutsche traditionelle Feste) mit ihren Kolleginnen aktiv zusammenarbeiten.

Feste, die mit den Kindern gefeiert werden:

- Oktoberfest (Weinlesefestaufzug und Erntedankfest mit den Eltern und mit den Schulkindern erleben, einmal im Kindergarten und einmal in der Schule.)
- St. Martin-Fest (Festaufzug mit den Eltern und mit den Schulkindern veranstalten. An einem Spielnachmittag basteln die Eltern im Kindergarten die Laternen.)
- St. Nikolaus (dieses Fest feiern wir ohne Eltern.)
- Weihnachten (Christbaumschmuck und eine Krippe basteln. Geschenke für die Eltern anfertigen.)
- Fasching (Masken herstellen, Kostüme anziehen. Wir feiern ohne Eltern.)
- Ostern (Ostereier verzieren ohne Eltern).
- Muttertag (die Mütter und die Großmütter einladen und die Geschenke anfertigen.)
- Abschiedsfeier (für die Großen ein Geschenk anfertigen, Abschiedstänze und Verse lehren.)
- Geburtstagfest (dem Geburtstagkind eine Krone und Geschenke basteln).

„Mit den zum Lebensalter passenden Festen wird das Zugehörigkeitsgefühl des Kindes gestärkt. Durch das Kennenlernen der Traditionen werden die Kenntnisse der Kinder erweitert und die Aktivität zum Mitmachen und Miterleben gesichert.“

11.8. ANFORDERUNGEN AM ENDE DES VORSCHULALTERS IN DER ALTERGEMISCHTEN ZWEISPRACHIGEN GRUPPE

Schulbereitschaft bedeutet: Leistungsfreudigkeit, Anpassungsfähigkeit, Kontaktbereitschaft, und Aufrechterhaltung der Neugierde. Wenn das Kind seine Vorschulzeit voll durchlebt und seine Möglichkeiten entfalten kann, da wird der Schulbereitschaft erreicht.

Die Spracherziehung bedeutet folgendes:

- die Kinder sind anpassungsfähiger, weil sie in zwei Sprachen und Kulturen verbringen,
- die Kinder sind kontaktbereiter, weil sie in vielen Kommunikationssituationen den Rollenwechsel beim Antworten üben,
- die Kinder haben aktive und passive Wortschätze, in dem sie sich sicher fühlen,
- die Kinder sind leistungsfreudig, weil sie die deutsche Sprache viele Erlebnisse mögen,
- die Kinder sind neugierig auf die Sprache, weil sie altersgemischt Situationen das produktive Sprechen erleben können,
- die Kinder sind bereit, die Sprache zu lernen.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

11.9. ANFORDERUNGEN AM ENDE DES VORSCHULALTERS IN DER ZWEISPRACHIGEN GRUPPE

„Den Förderungsvorstellungen des „Grunddokuments für die Vorschulerziehung“ entsprechend wird das Kind systematisch, kontinuierlich auf die Anforderungen in der Schule vorbereitet.“ Ziel der Kindergärtnerin ist, das schulfähige Kind zu entwickeln, in dem es sowohl sozial als auch emotional und kognitiv reif für die Schule.

Schulbereitschaft bedeutet: Leistungsfreudigkeit, Anpassungsfähigkeit, Kontaktbereitschaft und Aufrechterhaltung der Neugierde.

Die Schulreife ist erreicht, wenn das Kind seine Vorschulzeit voll durchleben und seine Möglichkeiten entfalten kann.

In der Spracherziehung bedeutet das schulbereite Kind folgendes:

- Die Kinder sind anpassungsfähiger, weil sie in zwei Sprachen und Kulturen ihr Vorschul-leben verbringen
- Die Kinder sind kontaktbereiter, weil sie in vielen Kommunikationssituationen den Rollenwechsel beim Antworten üben
- Die Kinder sind neugierig auf die Sprache, weil sie in altersgemischten Situationen das produktive Sprechen erleben können
- Die Kinder sind bereit die Sprache zu lernen, weil sie eine gewisse Sprechfertigkeit erwerben.
- Die Kinder sind leistungsfreudig, weil sie die deutsche Sprache durch viele Erlebnisse mögen.

12. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEK NEVELÉSE

12.1. BEVEZETŐ

A J. E. K. Pedagógiai Programunkban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a többi gyerekkel együtt neveléssel integráltan valósítjuk meg, figyelembe véve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve rendeletben meghatározott célokat és feladatokat.

12.2. ÁLTALÁNOS ELVEK

12.2.1. Cél

A pedagógiai programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerül, így biztosítja:

- az elvárások igazodnak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósul meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés a fejlesztés ne terhelje túl,
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások programjai a pedagógiai program tartalmi elemeivé válik.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszer minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelmérésen alapuló intézkedési tervvel. Arra törekszik, hogy az intézkedési tervnek megfelelő fejlesztés megtörténjen, és ehhez rendelkezésre állnak a megfelelő tárgyi eszközök. Óvodánkban az együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.

12.2.2. A habitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a) A gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az óvodában az egészségügyi és pedagógiai célú habitációs és rehabilitációs tevékenység olyan team munkában kialakított szervezett nevelési folyamatban valósul meg mely az egyes gyermekek, vagy a gyermekcsoportok igényeitől függő eljárások, (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazásával valósul meg.

A nevelést, fejlesztést olyan többlétszolgáltatások biztosítják, melyeket a sérült kisgyermek részére minden területen biztosítunk.

A gyermek habitációs, és rehabilitációs fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvoda elfogadó, eredményeket értékelő környezet teremt, ez szolgálja a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését. A gyerekek iránti elvárást mindenkor a fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg.

Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleg társuló fogyatékosága, személyiségjegyei is befolyásolják, ezt mindenkor figyelembe vesszük. A habitációs, rehabilitációs egyéni vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, mely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködéssel.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szak-képzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor óvodapedagógus, terapeuta pszichológus és orvos működik együtt.

12.2.3. A habitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai, feladatai

A fejlesztés céljait – mindenkor a fejleszthetőséget – gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára kell építenünk.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- b) Törekszünk a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

12.2.4. A habitációs és rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága,
- b) A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje,
- c) A korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmentese
- d) A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
 - családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés területei: a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatai, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztése. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintetbe vesszük. A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

12.2.5. A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermekek számára

- a) A sérülés specifikus módszereket, terápiákat, technikákat szakszerűen megválasztjuk és alkalmazzuk;
- b) az egyéni szükségletekhez igazítjuk a környezetet, speciális bútorokat biztosítunk;
- c) az egyéni szükségletekhez igazítjuk a speciális segédeszközök használatát; a segédeszközök elfogadtatására, azok következetes használatára és megóvására nevelünk;
- d) a kompenzációs lehetőségek körét bővítjük, a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésére törekszünk;

- e) megfigyeljük, felismerjük, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- f) rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- g) az óvoda pedagógusait, pedagógiai munkát segítő alkalmazottait és a szülőket megfelelően tájékoztatjuk a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködünk a sérült gyermekek családjával.

12.2.6. Óvodánkban a többségi nevelésben megvalósuló sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése-oktatása

Cél: 3-7 (8) éves sajátos nevelési igényű, a területileg illetékes Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján integrálható gyermekek az óvodai nevelés során - a részükre biztosított speciális fejlesztés mellett - szociálisan, értelmileg, érzelmileg állapotától függően a legmagasabb szintre fejlődjön, elérje az iskolai alkalmasság szintjét. Az együttnevelés adjon mind az ép, mind a sajátos nevelési igényű gyermekek számára lehetőséget az egymással való kommunikációra, egymás megismerésére, és elfogadására, így alapozza meg a későbbi társadalmi integrációt. A sajátos nevelési igényű gyermekek mintaként tekintenek és érzelmileg kötődnek ép kortársaikhoz. Ez részükre spontán létrejövő húzóerőt jelent a fejlődésben. Énképük és önértékelésük pozitív irányba fejlődik, csökken a függőségi beállítódásuk, nem hatalmasodik el rajtuk a sérültség tudata. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében nem adunk helyet semmilyen előítéletnek

A társas kapcsolatok során a gyermekekben kialakul a sajátosságok természetessége, valamint a másik pozitív tulajdonságainak értékelése.

Óvodánk az integrált fejlesztésben:

- speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányai leküzdéséhez,
- az óvoda igazgatója támogatja a pedagógusokat az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken,
- az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermekfogyatékoságához igazodó, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta segíti (módszertani intézmény, utazó szolgálat).

Közreműködése kiterjed:

- óvodapedagógusok felkészítésére, a fejlesztésre, tervezésre,
- folyamatos tanácsadás a sajátos teendőkről, az óvodai nevelőmunkához,
- a szülők közösségének felkészítése a SNI gyermek befogadására,
- a család és az óvoda szoros együttműködése,
- Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítja az óvoda mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habitációs, és rehabilitációs ellátást melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak tekinthető, a gyermek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a foglalkozásokhoz, önmagához mért fejlődése.

12.2.7. Az integrált nevelés feltételei óvodánkban

- a feladat szerepel az óvoda alapító okiratában,
- a pedagógiai program tartalmazza a szükséges sérülés specifikus pedagógiai és egészségügyi rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elveit.
- a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye
- megfelelő személyi feltételek jelenléte
- a befogadó óvoda igazgatója támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken,
- megfelelő időkeret, környezeti, tárgyi, eszköz, feltételek biztosítottak

A fejlesztés team munkában kialakított, szervezett nevelési folyamatban valósul meg, az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függően a fogyatékoságának, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakemberek biztosításával:

- egyéni fejlesztési tervet készítünk
- nagyobb mértékű differenciálást alkalmazunk, terhelhetőségre odafigyelünk
- speciális eljárásokat alkalmazunk,
- kiegészítő, fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, tevékenységeket megszervezzük
- terápiás célú pedagógiai eljárások megvalósulnak

12.3. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK SÉRÜLÉS SPECIFIKUS FEJLESZTÉSÉNEK ELVEI, FELADATAI AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK SORÁN

12.3.1. A látássérült gyermek

A nevelés-oktatás szempontjából lehetnek: vakok, alig látók, és gyengén látók. A speciális, gyermekekre szabott, pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérülés kóroki tényezője, a látássérülés bekövetkeztének időpontja, és a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

Szociális készségek fejlesztése:

A látási kontroll hiányosságainak korrigálására minden látássérült gyermek esetében segíteni kell a részvételt a közös játékban, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását, a közösség előtti szereplést.

Az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása. Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerinti önállóság kialakítása a cél.

Az óvodai nevelés során mindvégig figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségeire. A gyengén látó gyermekek főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni. Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei az óvodába

- a környezet vizuális megismertetése.

Területei

- Látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság.
- Térbeli tájékozódás a látás felhasználásával.
- A finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése.
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

Az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése

- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

A halmozottan fogyatékos látássérült gyermekek esetében a látás hiányán vagy különböző mértékű csökkenésén kívül még más, testi, érzékszervi vagy értelmi sérülés is nehezíti a fejlesztés lehetőségét, amely döntően a látássérültek pedagógiája és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival történik. Az eredményességet a döntően egyéni vagy kiscsoportos szervezés biztosítja. Ez gyógypedagógiai óvodai ellátásban valósulhat meg. Abban az esetben, amikor az enyhébb látási sérülésekhez enyhébb fogyatékoságok csatlakoznak, akkor az integrált óvodai nevelés is lehet eredményes.

12.3.2. A hallássérült gyermek

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének elsődleges feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkezéslenléti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedagógiai ellátástól stb.).

Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a súlyosan hallássérült szülők gyermekeire, akik nagy része használja a jelnyelvet vagy annak elemeit, mint kifejezőeszközt.

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

A nagyothalló óvodáskorú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap:

- a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy
- fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése,
- a beszédértés, a szókincsfejlesztés,
- a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése,
- a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként az

- nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

12.3.3. Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében meghatározó és kívánatos a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés. A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél. Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodni kell a folyamatos gyógypedagógiai segítségéről.

12.3.4. A beszéd-fogyatékos gyermek

Nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban

Beszéd-fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszéd-fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés. A nyelvfejlődési és beszédzavarok, az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédértés és észlelés nehézségében, illetve kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség) nyilvánulhatnak meg.

A beszéd és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyék lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

12.3.5. A fejlődés egyéb pszichés zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozás) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó

állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Cél: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a differenciáló pedagógia és szakszolgálatbevonásával a fejlődés megindítása, elősegítése, felzárkóztatás. A BTMN-es gyermek fejlesztéséhez szakértői bizottság szakemberei (pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus, mozgásterapeuta) megfelelő terápiát, fejlesztést javasolnak, melyek lehetnek logopédiai-, mozgás-, grafomotoros fejlesztés, diszlexia prevenció, pszichoterápia.

12.4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉBEN A SÉRÜLÉS SPECIFIKUMOKRA FIGYELEMMEL

12.4.1. Az egészséges életmód alakítása

Egészséges életmódra nevelés

Különleges gondozás, testi szükségletek kielégítése.

A felnőtt - gyermek kapcsolatban meghatározó szerepe van a gondozásnak. A gondozás, mint szükséglet (addig, amíg a gyermek önkiszolgálóvá nem válik) intim kapcsolatot feltételez, időigényes. Feladatunk: az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. Az óvodában a gondozáshoz szükséges feltételek megteremtése speciális elemekkel bővül. Esetlegesen szükség lehet tárgyi segédeszközökre jelenlétére. A tárgyi eszközökön kívül szakszerű segítségnyújtásra van szükség, mely elsősorban az óvónőkre, esetenként a dajkákra hárul.

Speciális szakemberek segítségével meg kell határozni, hogy mit igényel a gyermek állapota, mi legyen a következő lépés, illetve mi az, amit egyáltalán nem lehet elvárni.

A tevékenységek elvégzésénél tekintettel kell lenni a sajátos nevelési igény jellegére.

Egészségvédelem, edzés

Célunk: a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

Az egészség védelméhez, megőrzéséhez fontos, hogy a gyermekek szervezete alkalmazkodni tudjon az őket érő változásokhoz, az időjárás változásaihoz, az évszakváltással járó egyéb körülményekhez. Az egyéni és csoportos fejlesztések helyiségeiben fokozott figyelmet kell fordítani az egyenletes, de nem túlzott meleg biztosítására, a szünetekben a szellőztetésre.

A minél több udvaron való tartózkodás, a levegőzés, nyári hónapokban a pancsolás, a foglalkozások szabadban történő megtartása, a rendszeres kirándulások, túrák, az úszás a korcsolya a pedagógiai programban mind jelen van, és hozzásegíti a gyermekeket az edzettség megszerzéséhez.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

A meglévő funkcióknak a család igényeinek megfelelően, és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés.

12.4.2. Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A sérült gyermekek szocializációja gyakran elmarad kortársaikétól, sajátos pedagógiai segítséget igényel.

Feladat:

Megértő, szeretetteljes légkört kell biztosítani. Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése, a szociális kapcsolatok aktív, tudatos bővítése szükséges. Az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse a természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

A tapasztalatszerzési lehetőségeket átgondoltan bővíteni kell. Lehetőségeihez mértén ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Kommunikációt fejlesztő játékos feladatokat tudatosan kell végezteni. Minden esetben a pozitív tulajdonságokat kell hangsúlyozni.

A gyermekek elé differenciált követelményeket, értékelést kell állítani.

12.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv, mint alapvető verbális kommunikáció

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A nyelvi kommunikációs helyzetek alapvető feltételei közül a beszéd, az egymáshoz beszélés a sajátos nevelési igényű gyermekeknek gyakran nehezített. A meghallgatás nagyobb hangsúlyt kap. Az anyanyelv gyakorlásának egyik nagyon fontos eszköze az anyanyelvi játékok mindennapos alkalmazása. A gyermekeket arra kell ösztönözni, hogy minél többet beszéljenek, különösen a jól beszélők a különleges gondozást igénylő társaikhoz.

Az óvónő feladata adott esetben a közvetítő szerep. Az anyanyelvi nevelés speciális segítője a logopédus. Ezért az óvodába lépés pillanatától logopédiai ellátásban is részesíteni kell azt a gyermeket, akinek erre szüksége van.

A mesélést, a verselést, a bábozást, dramatizálást, mint élménynyújtás igen pozitív hatással bír mind az ép, mind a sérült gyermeknyelvi fejlődésére, ezért mind a fejlesztés területeiben, mind a tevékenységformáknál a mindennapokban kell alkalmazni.

A gyermekeket arra kell ösztönözni, hogy egymással szembe fordulva beszéljenek, ezzel egyben a megértést segítik, és a helyes artikulációt is érzékeltetik.

Értelmi fejlesztés, nevelés

Célunk:

Olyan tapasztalatszerzést biztosítunk a gyermekek számára, amely egyrészt feloldja az akadályoztatás miatti korlátokat, határokat, másrészt tág teret biztosít az egyéni érdeklődésre és fejlettségi szintre épülő pedagógiai munkához. Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladat:

A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése. A gyermekek fejlesztése szükség esetén speciális módszerek, illetve eszközök, felhasználásával egészül ki.

12. 5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A feladatunknak tekintjük, hogy folyamatosan felkészülve eleget tegyünk a fenntartó és a törvény által meghatározott feladatunknak a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére.

A fejlesztés módja:

- a csoporton belül, a foglalkozások keretében (kölsönös konzultáció iránymutatásai, valamint a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően),
- és az erre a célra kialakított fejlesztő foglalkoztatókban, egyéni vagy kiscsoportos szervezési formában történik.
- Mindkét óvodában logopédiai szoba és tornaszoba, valamint orvosi szoba található. A Baross 81 óvodában fejlesztőszoba áll rendelkezésre az egyéni foglalkoztatáshoz.

Az óvoda munkarendje az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában meghatározott elvek szerint a fenntartó által kerül meghatározásra, és kibővül a szakirányú ellátással.

12.5.1. Az óvoda személyi feltételei, feladatkörök, kompetenciák

A Köznevelési törvény alapján a létszám ellátottsághoz, természetesen figyelembe véve a sajátos nevelési igény típusát.

Megnevezés	Végzettség		Ellátottság	
	Kötelező	Ajánlott	csoport/fő	Intézmény/fő

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

Óvodapeda- gógus	felsőfok	alapfokú gyógyped. is- meretek	2 fő	csoportszám x 2 fő
Gyógyped- gógus	Gyógyped. Tanárképző Főiskola	Óvodaped.	-	1-3 sérült ese- tén utazó szak- ember közre- működésével kerül megvaló- sításra
Logopédus	Gyógyped. Tanárképző Főiskola	Óvodaped. Szomatoped.	-	1 fő Pedagógiai szakszolgálat
Pedagógiai asszisztens	Pedagógiai asszisztens	Óvodaped.	-	Három csopor- tonként 1 fő
Fejlesztő pe- dagógus	Tanárképző Főiskola	Óvodaped.	-	1 fő kerületi Szakszolgálat
Óvoda pszichológus	Egyetemi végzettség	Óvodaped.	-	Intézmények részére 0,5 ál- lás a kerületben
EGYÉB				
Dajka	dajka tanfo- lyam	élettségi	1 fő	2 fő

Az óvodapszichológus és a pedagógiai asszisztens a Köznevelési törvény értelmében 2013. szeptember 1-től került alkalmazásra, mint kötelező személyi feltétel.

Tervezés:

Az óvónők a csoportonkénti éves terv készítéséhez megkapják:

- Illetékes szakértői bizottság szakvéleményét, mely az óvodapedagógusi munkához levő ajánlást tartalmazza
- Speciális szakembertől és a logopédustól a csoportjukba felvett sérült gyermekek csoporton kívüli fejlesztési tervének időbeosztását

Az óvodapedagógusnak személyre szólóan, a sajátos nevelési igény figyelembevételével, gyermekekre vonatkozóan szükséges tervezni a mindennapos feladatokat.

Szervezés:

- Az óvónők és a speciális szakemberrel közösen alakítatják ki a legmegfelelőbb feltételeket a sérült gyermekek óvodai csoporton belüli tevékenységeihez, beleértve a kiszolgáló helyiségeket.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Javaslatot tesznek az átalakításhoz, az eszközök, berendezési tárgyak beszerzéséhez, melynek költségvetési hatásait az óvoda igazgatója a fenntartó segítségével folyamatosan, a sajátosságnak megfelelően oldja meg.
- A dajkát, segítőt is közösen készítik fel a sérült gyermekek fogadásához szükséges gyakorlati teendőkre, amelyeket a napirendben is rögzítenek.

A közös szakmai munka formái:

- megbeszélés;
- tanácsadás;
- írásbeli rögzítések;
- a foglalkozásokon való segítség;
- szakmai konzultáció.

Az óvodák tornaszobai beosztását az intézmény minden csoportjának óvónőjével egyeztetve közösen kell elkészíteni. A tornaszobai beosztás tartalmazza: a hét napjait, a napokon belüli időpontokat, valamint a csoportok mozgástevékenységét és az egyéni mozgásnevelések időtartamait.

Ellenőrzés, értékelés:

Az óvodapedagógus pedagógiai, munkajogi ellenőrzését az óvoda igazgatója, mint munkáltató gyakorolja.

Az óvoda által alkalmazott speciális szakembereket - szakmai és munkajogi szempontból- kizárólagos ellenőrzését az óvoda igazgatója gyakorolja. A külsős szakember a feladatellátás tekintetében az őt alkalmazó, az óvodával együttműködési megállapodást kötő intézmény végzi.

Szükség esetén az óvoda megbízási szerződést köt egyéni fejlesztést megvalósító szakemberekkel, itt a szakmai ellenőrzést és a munkáltatói jogokat az óvoda igazgatója gyakorolja.

12.5.2. A gyermekek értékelése, a fejlődés mutatói

A sajátos nevelési igényű gyermekek megfigyelési lapja kiegészül. Fejlődésük mutatóit két szinten kell vizsgálni, illetve vizsgáltatni:

- óvodán belül – folyamatosan, meghatározott időszakonként;
- óvodán kívül a szakértői hálózat segítségével.

Óvodába lépéskor a gyermeknek rendelkeznie kell, és az óvoda rendelkezésére kell bocsátania a következő dokumentumokat:

- szakértői véleményt (Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat illetékes Bizottsága);
- orvosi diagnózist, vagy a vizsgálat folyamatáról szóló igazolásokat;
- megelőző pszichológiai, gyógypedagógiai véleményeket, vizsgálati eredményeket;
- szükséges gyógyszerekről szóló orvosi igazolást.

Az óvodai felvétel feltétele:

- Betöltött 3 év;
- Közösségbe illeszthetőség;
- Szobatisztaság (kivétel a kórképhez csatlakozó inkontinencia);

- Segédeszközzel vagy a nélkül történő helyváltoztatás, illetve megtaníthatóságának lehetősége;
- Alapfokú önkiszolgálási szint megtaníthatóságának jelei;
- Az esetlegesen társuló fogyatékoság maximum enyhe mértéke

12. 6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ESETÉBEN A SAJÁTOSSÁG SPECIFIKUMOKAT FIGYELEMBE VÉVE

12.6.1. Játék

Ügyelnünk kell arra, hogy a különböző mozgásos játékot játszó gyermekek ne zavarják egymást, az épek vigyázzanak sérült társaikra és a sérülés mértékétől függően a sérült gyermekek is igyekezzenek alkalmazkodni társaikhoz. A sérült gyermek számára esetenként nagyobb hely kell, hogy megfelelően tudjon mozogni. A szabadabb mozgáslehetőséghez tágasabb berendezést, nagyobb játszóhelyet biztosítunk úgy, hogy azonos méretű csoportszobába kevesebb gyermeket fogadunk. Ez az épek számára is nagyobb mozgásteret biztosít, így a frusztráció könnyebben kiküszöbölhető. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő (nyugodt, kiegyensúlyozott) csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékművekhöz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz. Kell, hogy a gyermek biztonságban érezze magát, figyelmét a játéktevékenységre tudja összpontosítani. Fontos a minél hosszabb, megszakítás nélküli játékidő biztosítása. Legfontosabb a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A sajátos nevelési igény következtében esetenként kialakult kommunikációs zavarokkal küszködő gyermeket igyekezünk minél hamarabb résztvevővé tenni az társaival való közös játékban. Nagyon fontos egy ilyen összetételű csoportban az egymás játékának, alkotásainak megbecsülése, a lehetőség megadása a pozitív és negatív élmények „kijátszására”. Minden játékban nagy szerepe van az utánzásnak, melyben az ép gyermek megfelelő példát tud nyújtani a sérült gyermek részére. Ez a szerep pozitív élménnyel gazdagítja a gyermekek személyiségét.

12.6.2. Verselés, mesélés

Sajátos nevelési igényű gyermek esetében kiemelten fontosnak tartjuk a gyerekversek, mesék, történetek mindennaposságát, az előadásmód személyes varázsát.

A gyerekek érzelmeiket, vágyait sok esetben valósan éli meg. Adjunk tájékoztatást a gyermekek számára a külvilág és az ember belső világának legfőbb érzelmi viszonyairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésművekről.

Minden gyermeknél az auditív és vizuális észlelés, valamint a beszéd motorika és az artikuláció fejlesztésére és a gátlások, leküzdésére kell törekedni. Az óvónő feladata a feltételeket, szituációkat megszervezni és olyan helyzeteket teremteni, melyekben a hatások érvényesülhetnek.

12.6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Feladatunk a zenei érdeklődés felkeltése, az ízlés, az esztétikai fogékonyság és a zenei anyanyelv kialakulásának segítése.

Az óvodában a mondókák segítségével a helyes beszéd ritmusának és a hang lejtésének gyakoroltatására, elsajátítására nyílik lehetőség, ez a sajátos nevelési igényű gyermekek nagy részénél fokozottabban szükséges lehet.

A ritmusfejlesztés során elsődleges az egyenletes ritmus hangoztatása, érzékeltetése. A közös éneklés örömszerző hatása miatt a sérült gyermekeket mindig vonjuk be az énekes játékokba; akár külső segítség – speciális szakember, pedagógiai asszisztens, dajka stb. – igénybevételével. A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

12.6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Sajátos nevelési igényű gyermek esetében is fontos, hogy az ábrázoló tevékenység nagy része beépüljön a spontán játékba. Az óvónő teremtsen meg az egész napos tevékenykedés lehetőségét! Változatos anyagokkal, az eszközök használatával ismertessük meg őket, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen ábrázoljanak, az eszközökkel szembeni félelmüket oldjuk fel! Minden problémás esetben használhatunk segédeszközt (pl. vastagabb rajzeszközt, csúszásgátló alátétet, papírlefogót stb.), de lehetőleg csak akkor adjuk ezeket a gyermekeknek, amikor az valóban szükséges és indokolt.

12.6.5. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek testsémája, testük ismerete a sajátos nevelési igény következtében hiányos, illetve bizonyos esetekben a mozgásszegény életmód miatt módosul, megváltozik, fejletlen. Sérült kisgyermek esetében is a meglevő ismereteire építve a képességeinek megfelelő szintről kell indítanunk. Sokszor kevesebb tapasztalattal rendelkeznek. A környezeti jelenségek megismerése hasonló, mint az ép gyermekeknél, sőt, ezek hatása időnként erősebben érvényesül.

Törekedni kell a valóság folyamatos megismertetésére, arra, hogy a gyermekek a természetes környezetükből szerezzenek ismereteket, tapasztalatokat - ez különösen igaz a sérült gyermekeknél. Különösen fontos, hogy a gyermekek minél több közvetlen és közvetett élményben részesüljenek. Lehetőségeihez mérten ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét is.

Hagyjunk időt az események és a megtapasztalt jelenségek feldolgozásához, és egy-egy témakört alaposan, minden oldalról megközelítve és nagyon sokféleképpen dolgozzunk fel.

Tekintsük elsődleges céljaink egyikének, hogy a gyermekek önmagukat és környezetüket részletesen és mélyen megismerhessék, mert személyiségük csak így módon, ezzel együtt tud helyesen alakulni, és társas kapcsolataik is így lesznek teljesek. Segítsük elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Használjuk ki céljaink eléréséhez a gyermeki kíváncsiságot. Fontos az érzelmi síkon történő ráhatás, hiszen a sérült gyermekeket az emóciókon keresztül lehet a legjobban fejleszteni, a tevékenységekbe bevonni.

Különleges figyelemmel kell a gyermekeket segíteni, szervezéssel érvényesíteni kell, hogy matematikai tevékenységet egyszerre kevés gyermekkel végeztessünk.

A matematikai képességek elsajátításához fejleszteni kell a percepciót (vizuális, kineztezia, taktilitás), a kézügyességet, logikai készséget, a szám- és mennyiség fogalmát, a téri- és síkbeli orientációt, az analógiás gondolkodást, az emlékezetet, arra kell törekedni, hogy a megszerzett tapasztalatokat, ismereteket tevékenységeiben alkalmazza

12.6.6. Munka jellegű tevékenységek

A sajátos nevelési igényű gyermekek is részt tudnak venni a munka jellegű tevékenységekben. Fokozatosan el tudják sajátítani – speciális eszközökkel és személyi segítségadással – ezeket a tevékenységeket.

A munka jellegű tevékenység növeli önbizalmukat, segíti az ép környezetbe való integrálódásukat. Minden gyermek elsődleges feladata a saját személyével kapcsolatos önkiszolgálás elsajátítása, lehetőség szerint adjunk számukra alkalmi megbízatást, mindenkit képességei szerint vonjunk be a környezet-, a növény-, és az állatgondozásba. Legyünk türelmesek, hagyjunk időt a munkavégzésre.

A szülők figyelmét hívjuk fel arra, hogy a gyermeknek az önállóság elérése érdekében nagyon fontos az óvodában elsajátított tevékenységek otthoni gyakorlása.

12.6.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás sokszor akadályokba ütközhet, lassabb tempóban történhet. Az érzékelés és észlelés nehezítettsége, az energiáknak a mozgásra való összpontosítása, a rövidebb idejű koncentrációs készség, a manipuláció akadályozottsága okozhatja a problémákat. A tanulás folyamata, mozzanatai az ő esetükben sem térnek el a normáltól, hanem minőségében és mértékében, a felhasználható eszközökben módosulhatnak. Speciális terápiákra lehet szükség, ám sokszor az ép példa, és az apró megsegítés is elegendő.

12.7. KAPCSOLATRENDSZERÜNK A SAJÁTOSSÁGRA TEKINETTTEL

Az óvónők és a speciális szakemberek a kötelező óraszám és a törvényes munkaidő közötti időkezetet fordítják a kapcsolatok kialakítására, ápolására. Az óvodában elengedhetetlenül szükséges minden szinten a folyamatos napi kapcsolattartás.

12.7.1. Család és óvoda

A szülőknek lehetőséget adunk, hogy gyermekükkel a beszoktatás előtt látogassanak el az óvodának abba a csoportjába, ahova a gyermek felvételt nyer.

Az óvodában kizárólag a szülővel közösen és fokozatosan valósítja meg a beszoktatás. Időtartamát az óvónő és a speciális szakember határozza meg a szülővel egyetértésben.

Fontos, hogy a mindennapi – a gyermeket érintő – eredményekről, problémákról állandó tájékoztatás történjen mind a szülők, mind a pedagógusok, és a speciális szakemberek részéről.

Ünnepek, megemlékezések, kirándulások, kulturális és sportesemények, hagyományok ápolása az integráció szülők általi elfogadásának egyik eszköze. Olyan meghatározó élményt kell nyújtania, amely felerősíti az emberi kapcsolatok ápolásának igényét, a sajátosság természetes elfogadását.

12.7.2. Egyéb kapcsolatok

- Az utazó szakszolgálatok pedagógusainak segítségét kell kérni abban az esetben, ha kevés számú integrált gyermekkel foglalkozunk, illetve nincs állandó speciális szakember státuszra lehetőség az óvodában.
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XX. kerületi Tagintézménye
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhelyintézményi Szakértői Bizottság
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhelyszakértői Bizottság
- Benedek Elek – EGYMI Óvoda, Általános Iskola, Képességfejlesztő Iskola és Szakiskola
- Pesterzsébet Önkormányzatának Humán Szolgáltatások Intézménye
- HSZI Család és Gyerekjóléti Központ – Családok Átmeneti Otthona
- HSZI Családsegítő Szolgálat

12.7.2. Iskolák

Minden szülőnek törvény adta joga a szabad iskolaválasztás, figyelembe véve a szakvélemény által megjelölt sajátosságot igazodó oktatási intézményt. Az iskolaválasztás segítése céljából fontos az iskolákkal való kapcsolattartás, mely eredményezi a naprakész tájékoztatást a szülők számára.

12.7.3. Kapcsolat a fenntartóval

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása, fejlesztése, az óvoda és a fenntartó szoros együttműködésére épül. Az óvoda feltételeinek folyamatos fejlesztéséhez - személyi, tárgyi – biztosítja a törvény által előírt eszközöket, felszereléseket. (kötelező eszköz és felszerelés mellékletben)

13. AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA, ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

13.1. INTÉZMÉNYI ÖNÉRTÉKELÉS

A J. E. K. Pedagógiai program a mindenkor hatályos köznevelési törvény szerint kerül felülvizsgálatra, értékelésre. Az értékelés tények és adatok alapján tervezetten és objektíven történik. Az ellenőrzési, értékelési munka alapja a J. E. K. Pedagógiai Program megvalósítása, a **belső és külső ellenőrzési rendszer szabályozóinak**, valamint az **intézmény elvárás rendszerének** (sztenderdek alapján kialakított elvárás rendszer) való megfelelés alapján történik.

Belső ellenőrzési rendszer óvodai szabályozói az **SZMSZ** és a **Teljes Körű Intézményi Belső Önértékelési Szabályzat**.

Külső ellenőrzési rendszer szabályozói: ágazati törvények rendeletek, Tanfelügyeleti és Önértékelési kézikönyv, Pedagógiai szakmai ellenőrzés, Tanfelügyelet, pedagógusminősítés.

Az óvoda folyamatosan követi az egyes feladatok (nevelés, tanulás, egyéb működési feladatok) eredményességét és hatékonyságát **intézmény elvárás rendszerének megfelelően** elemzi ezeket.

Az önértékelés során tények és adatok alapján azonosításra kerülnek a nevelési-oktatási tevékenységgel és a szervezet működésével összefüggő erősségek, fejleszthető területek, szükség esetén korrekciót hajt végre.

Az önértékelési folyamatban felhasználásra kerül a munkatársak, szülők, és a külső partnerek elégedettségméréseinek eredményei.

A gyermeki értékelést a JEK Pedagógiai Programhoz igazított gyermeki elégedettségi mérőszközzel végezzük évi rendszerességgel.

A dolgozói elégedettséget, egyedi, a nevelőtestület által kidolgozott mérőszközzel végezzük.

A nevelőmunkát segítő dolgozók és egyéb alkalmazottak esetén a teljesítménynek mérési- értékelési rendszerét a Horváth § Dubecz módszertani program alapján végezzük.

A pedagógusok teljesítményértékelését a 9 kompetenciára épített, a központi elvárásrendszeren alapuló (sztenderd), az intézményi specialitások figyelembe vételével kidolgozott teljesítményértékelési rendszerrel végezzük.

13.2. MÉRÉSI - ÉRTÉKELÉSI TERÜLETEK

13.2.1. Átfogó intézményi önértékelés – 5 évente történik

Az intézményi önértékelés célja, hogy segítséget adjon az intézmény pedagógiai- szakmai munkájának fejlesztéséhez annak feltárása által, hogy a nevelési-oktatási intézmény hogyan valósította meg saját pedagógiai programját.

Megállapításai a pedagógiai programban kitűzött célok megvalósulásának eredményességéről adnak képet oly módon, hogy közben számba veszik az intézmény adottságait, a nevelőtestület, mint szakmai közösség együttműködésének formáit, a nevelő-oktató munka tervezésének, szervezésének, ellenőrzésének, értékelésének és az eredmények visszacsatolásának folyamatát.

Területei:

- Pedagógiai folyamatok,
- Személyiség és közösségfejlesztés,
- Intézményben folyó pedagógiai munkával összefüggő eredmények,
- Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció,
- Az intézmény külső kapcsolatai,
- Pedagógiai működés feltételei
- Az Intézménytípusra vonatkozó nevelési nevelési-oktatási irányelvben meghatározott Országos szakmai elvárásoknak és az intézményi céloknak való megfelelés

Nyilvántartjuk és elemezzük az intézményi eredményeket.

Mérési eredmények:

- PP -ban rögzített gyermeki mérési eredmények (gyermekek személyiségfejlődése, nevelési szint mutatók, mozgásfejlődés mérése)
- belső, partneri elégedettség (belső partnerek: gyermeki elégedettségmérés – nagy csoportos korú gyermekek – minden év április 15., szülői elégedettségmérés – minden korcsoportban csoportonként 10 fő mintavétellel – minden év május 15.; nevelőtestület-dolgozók

elégedettsége – intézményi önértékeléshez igazítva, ötéven egyszer, a vezetői megbízás második vagy negyedik évében)

- külső partnerek vonatkozásában a szakmai munkát meghatározó, kulcsfontosságú partnerek esetében kétévente, nem kulcsfontosságú partnerek tekintetében háromévente (első és negyedik évben) kerül mérésre március 31.
- versenyeken, fesztiválokon való részvétel eredményei, nemzetiségi rendezvények évente (helyi, fővárosi, országos)
- gyermekek, csoportok egyéb eredményei évente
- 6 éves kor után óvodában maradó mutatók évente
- német nemzetiségi iskolába kerülők száma évente kerülnek elemzésre.

Az óvoda partnereinek bevonásával megtörtént az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezők azonosítása.

Sikertényezők a mérési eredményeknél:

- Gyermeki személyiségfejlődés – két mérés közötti növekvő eredménymutatók %
(itt nincs konkrét mutató, a két mérés között emelkedő fejlődés az eredménymutató, ezért nem szerepel konkrét %- érték)
- Neveltségi szint mérési eredménymutató 85%
- Mozgásfejlődés – két félév közötti növekedő eredménymutatók %
(itt nincs konkrét mutató, a két mérés között emelkedő fejlődés az eredménymutató, ezért nem szerepel konkrét %- érték)
- Belső Partneri elégedettségi mutatók – gyermeki 80%; szülői 80%, dolgozói 70 %
- Külső partneri elégedettségi mutatók: 70%

Szervezeti eredményességi mutatók:

- Az óvoda eredményeit tekintve az óvodai nevelés kiemelt területein – a magyar hagyományörzésben, mozgásfejlesztésben, környezeti nevelésben, –, a speciális nevelési területen – német nemzetiségi óvodai nevelésben, a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében –, valamint a tehetséggondozásban és felzárkóztatásban az eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő.
- Az intézmény nevelési és tanítási célrendszeréhez kapcsolódóan kiemelten eredményes.
- Az eredmények eléréséhez az alkalmazotti közösség nagy többsége hozzájárul.
- Az intézmény rendelkezik rendszeresen külső elismeréssel. (versenyek, fesztiválok, gyermekcsoportok egyéb eredményei)

13.2.2. Dolgozók teljesítményértékelésének eredményei

Módszerek: dokumentumelemzés, megfigyelés, interjú, kérdőív

Az Intézményi önértékelés az intézményi elvárások teljesülésének vizsgálata alapján a tapasztalatok rögzítésére hivatkozva megtörténik, majd a fejlesztendő és kiemelkedő területek

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

meghatározásával fejlesztési és intézkedési terv készítésével zárul. Az azt következő időszakban történik az elkészített fejlesztési, intézkedési tervek megvalósításának egyes feladatai és azok lépései, éves, ötéves ütemezésben.

Az Intézményi önértékelés megvalósítás menetét a Teljes körű Intézményi Belső Önértékelési Szabályzat tartalmazza.

A szabályzat tartalmazza az Intézményi önértékelés megvalósítás személyi feltételeit (1 melléklet) és ütemezést (3-4 melléklet) valamint a megvalósításának eszközszerét (5 melléklet).

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- ✓ 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről
- ✓ 229/2012 (VIII.28.) Korm. rendelet a 2011. évi CXCV. Törvény a Nemzeti Köznevelésről végrehajtási utasítása
- ✓ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- ✓ 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- ✓ 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- ✓ 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról.
- ✓ 20/2012 (VII. 31.) EMMI rendelet Nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ✓ 32/2012 (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve
- ✓ 17/2013 (II. 01.) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai nevelés és iskolai oktatás irányelveiről
- ✓ 2003 évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőségről
- ✓ 15/2013 (II.26) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- ✓ 48/2012 (XII.12.) a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- ✓ 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- ✓ 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- ✓ 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- ✓ Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- ✓ Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- ✓ Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- ✓ Az óvoda szakmai témakörben meghozott nevelőtestületi határozatai

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

IRODALOM JEGYZÉK

MAGYAR

- Babik Ildikó, Zenei játékok óvodások számára, Szort Bt, Budapest, 2003
- Balogh Gabriella-Kendrella Ágnes Klára: Így differenciálunk mi - Ősz, Tél, Tavasz, Nyár Novum Könyvklub Kft. 2020
- Balogh Katalin Gabriella: Hetedhét tervezés (Tematikus tervek gyűjteménye) Novum Könyvklub Kft.
- Balogh Katalin Gabriella- Kendrella Ágnes, Így tervezünk mi Ősz, Tél, Tavasz Novum Könyvklub Kft.
- Babik Ildikó: Zenei játékok óvodások számára, Szort Bt, Budapest, 2003
- Becsy Bertalan Sarolta-Kunos Andrásné: Az óvodai testnevelés módszertana Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1984
- Bozsik Rozália Luca: Gyermekirodalmi tallózó szöveggyűjtemény, Novum Kiadó, 2012
- Bruchner Anita- Gállné Rabatin Edit- Perge Zsoltné: „Négy Vándor jár körbe - körbe...”Novum Könyvklub Kft.
- Czinóber Klára, Winklerné Vasvári Éva: Játék, mozdulat Tánc. Budapest: Hagyományok Háza, 2007.
- Csányi Tamás, Pappné Gazdag Zsuzsa és Vass Zoltán (szerk.): Testnevelés, testmozgás. Segédanyagok, ötletek, foglalkozástervek s 3-10 éves gyermekek mozgásfejlesztéséhez. Budapest: Raabe kiadó, 2014.
- Dobosné Pető Erzsébet- Bodnárné Csáki Judit, Napközis foglalkozások tervezése, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2005
- Dr. Brucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Zadravecz Teréz: Néphagyományörzés az óvodában. Budapest: EDITIO, 1998.
- Dr. Tótszőllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában, Budapest, 2006
- Fehér Anna: A természet közelségével, 2009
- Forrai Katalin: Ének az óvodában Editio Musica Budapest, 1991 Tizedik bővített, átdolgozott kiadás
- Gaál Sándorné: A mozgástevékenység sokoldalú fejlesztése az óvodában, Flaccus Kiadó 2019
- Gergely Ildikó: Mit? Miért? Hogyan? Labdagyakorlatok Sokmozgásos testnevelési játékok. Budapest: Krasznár és Fiai Könyvesbolt Kkt., 2013
- Gósy Mária: A beszédészlelés fejlődése, Fejlesztőpedagógia. Különszám. Budapest: 1999. 54 - 61. p.
- Gönczö Ferencné: Beszédfejlesztés és anyanyelvi nevelés, Segédanyag óvodapedagógusoknak, Tóth Könyvkereskedés, Debrecen
- Gyermekirodalmi tallózó - Szöveggyűjtemény; Összeállította és szerkesztette: Bozsik Rozália Luca Novum Impex, 2012

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban, aktuális fejlettségi szint megállapítása. Budapest: Okker kiadó, 2000.
- Iván Magda: Hétköznapi csodák, Novum Könyvklub Kft.
- Játék- Egészséges Életmódra nevelés- Külső világ Tevékeny Megismerése Helyi Óvodai Program 2012
- Kendrella Ágnes Klára: Színezd újra! Novum Könyvkiadó Kft.
- Kendrella Ágnes Klára: IKT az óvodában, Novum Könyvklub Kft.
- Kovács Barbara: Csináld, Mutasd, Mondd! Novum Könyvklub Kft.
- Kovits Dániel: Sárospataki pedagógiai füzetek. Értékek és kihívások Sárospatak. Farkasné Borza Éva: Diszlexia Prevenció az óvodai nevelésben. Budapest: 2002. 93. p.
- Laczkó- Deák Virág: Egyész évben óvoda / Tavasz-Nyár/ / Ősz-Tél/ Novum Könyvklub Kft.
- Lázár Katalin: Gyertek, gyertek játszani I.-IV. Budapest: Eötvös József Tankönyvkiadó, 2004
- Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő, Ősz, Tél, Tavasz, Nyár Flaccus Kiadó 2013
- Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Mesés Mozgás, Flaccus Kiadó 2017
- Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő, Komplex tevékenységek az óvodai környezeti nevelésben, Flaccus Kiadó, 2012
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Itt a meleg, itt a nyár, mezítláb jár a madár Óvodai játékos fejlesztések kézikönyve és fejlesztő játékok gyűjteménye Flaccus Kiadó 2010
- Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Itt van az ős, elmúlt a nyár, kelepel a gólyamadár Óvodai játékos fejlesztések kézikönyve és fejlesztő játékok gyűjteménye Flaccus Kiadó 2010
- Martonné Tamás Márta: Fejlesztő pedagógia. A fejlesztés főbb elméleti és gyakorlati eljárásai. Budapest: ELTE Eötvös, 2002.
- Mesélj nekem! - Szöveggyűjtemény; Válogatta: Psenákné Gregor Klára Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 1995
- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, 2021. február 15.
- Pap Jánosné- Rostási Nikolett: Mesés matematika foglalkozások gyűjteménye, szeptembertől -januárig, Novum Könyvklub
- Pap Jánosné- Rostási Nikolett, Új mesék, új ötletek: Mesés Drámajátékok 1., Novum Könyvklub
- Péteri Kálmánné: Játsszuk el a mesét! Novum Könyvklub
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, Újabb Utánzó Gyakorlatok, Flaccus Kiadó, Budapest, 2008
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, A szék, Flaccus Kiadó, Budapest, 2005
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, A tornabot, Flaccus Kiadó, Budapest, 2007
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, A labda, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, A tornapad, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, A tornapad, Flaccus Kiadó, Budapest, 2005
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, A babzsák, Flaccus Kiadó, Budapest, 2008

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Pappné Gazdag Zsuzsanna, A Body- roll, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, Játsszunk gyógyító tornát 1! Flaccus Kiadó, Budapest, 2005
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, Játsszunk gyógyító tornát 2! Flaccus Kiadó, Budapest, 2005
- Pappné Gazdag Zsuzsanna, Egyensúlyozás, Flaccus Kiadó, Budapest, 2009
- Papp Kornélia: Szájról szájra, kézről kézre 1.-2.kötet Geobook Hungary Kiadó Kft, Szentendre, 2000
- Pápai Városi Óvodák fejlesztéssel és felzárkóztatással foglalkozó munkacsoport tagjai és Csákvári Judit, Vaspöri Ferencné közreműködésével: Honnan hová? Egyénre szabott fejlesztés az óvodában, Novum Könyvklub Kft.
- Pap Jánosné- Rostási Nikolett- Új mesék, új ötletek: Mesés Drámajátékok 1.-2. Novum Könyvklub Kft.
- Perlai Rezsőné dr., Az óvodáskor fejlesztőjatekai, Okker Kiadó
- Perlai Rezsőné dr., Matematika az Óvodában, Flaccus Kiadó, Budapest, 2016
- Péteri Kálmánné: Játsszuk el a mesét! Novum Könyvklub Kft.
- Pesterzsébet Stratégiai Terve
- Pesterzsébet Oktatási Konceptiója
- Porkolábné Balogh Katalin: Óvodai Fejlesztés a Tanulási zavarok megelőzésére. Pedagógiai füzetek. Heves Megyei Tanács Pedagógiai Intézete. Eger, 1984
- Porkolábné Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában. Óvodai fejlesztő program a tanulási zavarok megelőzésére. s. l. Alex- typo s. a. 1992
- Sajátos Nevelési Igényű Gyermekek Integrált Nevelése Kiegészítő Program J. E. K. Nevelési Programhoz 2008
- Simonné Zachár Anna: Iskolába készülök, Novum Könyvklub Kft.
- Szakácsné Kupeczki Éva: Játék a hangokkal, Pannon Literatura Kft, 2006
- Takács Pálma: Körbe-körbe-körbejár Játéktár- Képességfejlesztés ének-zenével Pátia Nyomda, Budapest, 2018
- Tátrai Zsuzsanna, Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi népszokások. Budapest: Mezőgazda kiadó, 1997.
- Tóth László: Pszichológia a tanításban. s. l. Pedellus s. a.
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában, Editio Musica Budapest, 1982
- Vajda Zsuzsanna: A gyermek pszichológiai fejlődése. Budapest: Helikon, 2001.
- Vassné dr. Kovács Emőke: Diszlexia- veszélyeztetettek kiszűrésének lehetőségei az Inizan – teszttel, Fejlesztőpedagógia. Különszám. 1999. 74 - 77. p.
- Víg Istvánné- Fraisz Ferencné- Peregi Györgyi: Játék a mozgás, Novum Kiadó
- Kisgyermek, nagyp problémák: A diszlexia előfordulási gyakorlata és okai. 4-9 éves gyermeket nevelő pedagógiai kézikönyve.
- A nyelv és a beszédfejlődés problémái. A diszlexiás gyermek olvasástanítását és terápiáját segítő szoftverek. Szabóné Várkonyi Andrea - Kozmutca Flóra EGYMI. Bp. 17/c.
- Artur Engelbrecht, Hans Weigert: Hogyan akadályozzuk meg a tanulási akadályok kialakulását? Avagy Nem jelenthet akadályt a tanulási akadály! Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, 2003.

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

- Ittészné Nagy Beáta, Boros Mariann: A zeneterápia hatása a sérült gyermekek személyiségére, Módszertani közlemények. 36. 1996. 2. 73-75. p.
- Marosits Istvánné: A diszlexia, veszélyeztetettség jelei az óvodáskorban, Fejlesztőpedagógia. Különszám. 1999. 69 – 71. p.

NÉMET

- Talabér Ferencné-Nyelvi nevelés-nyelvi fejlesztés a nemzetiségi óvodákban Bp.2004
- Német nyelvkönyv óvodapedagógusoknak, tanítóknak, szülőknek Főnix Zenei és Nyelvstúdió 1992
- Monika Jäger-Manz: Ich sag'dir was! Bajapress Nyomda 2016
- Monika Jäger-Manz: Ich reim'dir was! Bajapress Nyomda 2021
- Monika Jäger-Manz: Deutschförderung durch literarische Werke im Kindesalter Bajapress Nyomda 2015
- Rosa Mammel: Deutsch im Kindergarten.Förderung der Zweitsprache Komm wir wollen tanzen Rahmenplan III. Budapest 1997
- Rosa Mammel: Deutsch im Kindergarten.Förderung der Zweitsprache Reime,Gedichte,Geschichten und spiele Rahmenplan II. Budapest 1996
- Rosa Mammel: Deutsch im Kindergarten.Förderung der Zweitsprache Situationseinheiten Rahmenplan I. Budapest 1995
- Eric Carle und seine Märchen
- Don Bosco Bildgeschichten

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

ÉRVÉNYESSÉG

A J. E. K. Pedagógiai Program elfogadás, egyeztetés, felülvizsgálat, jóváhagyás

A pedagógiai programot a nevelőközösség fogadja el, az fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. (jegyzőkönyv, határozat)

A program jóváhagyása előtt be kell szerezni a Német Nemzetiségi Önkormányzat Pesterzsébet véleményét, a program speciális eleme a német nemzetiségi nevelés (határozat)

A program jóváhagyása előtt be kell szerezni az Óvodaszék véleményét (jegyzőkönyv)

A pedagógiai program része az egészségfejlesztési program, melynek elkészítésében az egészségügyi szolgálat közreműködik.

Az elfogadott, jóváhagyott pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni

Mindkét óvoda bejárat melletti faliújságon, óvodai honlapon www.barossovi.hu

A Pedagógiai Programról az igazgató által megbízott személy (Igazgatóhelyettes, Tagintézmény-igazgató) fogadó órájukon tájékoztatja az érdeklődőket.

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára a törvényben megjelölt határidőben, illetve a fenntartó javaslata alapján, valamint a törvényi változások figyelembevételével kerül sor. Felelős: Igazgató

Az óvoda a jogszabályi előírásnak megfelelően tevékenységéhez kapcsolódóan megjelenteti a különös közzétételi listát, interneten, az óvodai honlapon. (www.barossovi.hu)

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

Kötelező eszközök jegyzéke

Pesterzsébeti Baross Német Nemzetiségi Óvoda

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

1.	Törvény által előírt minimális mennyiség	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése esetén
2.	csoportszoba gyermekcsoportonként 1 gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában is a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő	3	1+5	9	-
3	gyermekágy/fektető tároló helyiség óvodánként (székhelyen és tagintézményben) valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas csoportonként 1	3	1+5	9	-
4.	tornaszoba, sportszertárral óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1 A tornaszoba kialakítása kötelező.	1	1	2	-
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1 logopédia	3	1 egyéni fejlesztő
6.	óvodapszichológusi helyiség ha az óvodapszichológus alkalmazása kötelező óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	-	-	-	A nevelési tanácsadóval megegyezés alapján
7.	játszóudvar óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
8.	igazgatói iroda óvoda székhelyén	1	-	1	-
9.	Igazgatói helyettesi iroda ha az óvodában igazgatóhelyettes alkalmazása kötelező (székhelyen és tagintézményben) 1	0	1	1	-
10.	tagintézmény-, intézményegységigazgatóhelyettes Ha az óvodában tagintézmény-, intézményegység igazgatóhelyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1	1	1	2	-

11.	óvodatitkári iroda, ha az óvodában az óvodatitkár alkalmazása kötelező óvoda székhelyén 1 Ha óvodában az Nkt. alapján az óvodatitkár alkalmazása kötelezően előírt, az feladatellátáshoz szükséges hely a tagintézmény-, intézményegység igazgatóhelyettesi irodával közösen is kialakítható, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi	Az igazgatóhelyettesi irodával közösen: 1	-	1	-
12.	nevelőtestületi és könyvtárszoba óvodánkként (székhelyen és tagintézményben) 1	-	-	-	-
13	általános szertár/raktár óvodánkként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
14.	többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség) óvodánkként (székhelyen vagy tagintézményben) 1	Tornaterem alakítható át	Tornaterem alakítható át		Logopédiai szobák és a fejlesztő alakítható át a délutáni órákban
15	orvosi szoba, elkülönítő szoba óvodánkként (székhelyen és tagintézményben) 1	-	1	1	helyben kialakítva a 81-es épületben
16.	gyermeköltöző gyermekcsoportonként 1 Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha az helyiség alapterülete, illetve az gyermekek száma azt lehetővé teszi.	3	6	9	nem alakítottuk ki másik csoporttal közösen, így figyelembe vettük a sajátos nevelési igényt.
17.	gyermekmosdó, WC helyiség gyermekcsoportonként 1 (WC - nemenként 1) Gyermeklétszám figyelembevételével.	3 3x3	6 6x3	9 27	Minden csoportnak saját WC-je van, így figyelembe vettük a sajátos nevelési igényt.
18.	felöltöző óvodánkként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2	1	1	2	Szükség szerint kialakítható
19.	felöltöző mosdó óvodánkként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
20.	felöltöző WC helyiség óvodánkként (székhelyen és	2	2	4	-

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
 Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
 Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
 OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

	tagintézményben) 1				
21.	felöltt zuhanýzó óvodánkként (szék- helyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
22.	mosó, vasaló helyiség óvodánkként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
23.	szárító helyiség óvodánkként (székhe- lyen és tagintézményben) 1	1	-	1	-
24.	felöltt étkező óvodánkként (székhe- lyen és tagintézményben) 1	-	-	-	-
25.	főzőkonyha óvodánkként (székhelyen és tagintézményben) 1 Ott ahol a ter- vezési program szerint, helyben főznek	-	-	-	-
26.	melegítő konyha óvodánkként (székhe- lyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
27.	tálaló-mosogató óvodánkként (székhe- lyen és tagintézményben) 1				
28.	szárazáru raktár óvodánkként (Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.)	-	-	-	-
29.	földes áru raktár óvodánkként Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	-	-	-	-
30.	éléskamra óvodánkként Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.	-	-	-	-
31.	karbantartó műhely óvodánkként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	-	1	-
32.	kerekesszék tároló óvodánkként (szék- helyen és tagintézményben) szinten- ként 2	-	-	-	Szükség sze- rint lesz ki- alakítva
33.	ételhulladék tároló óvodánkként (szék- helyen és tagintézményben) 1	-	1	1	-
34.	.A fogyatékoság jellege szerint a gyógy pedagógiai, konduktív pedagó- giai óvodában, tervezési program töb- bet is előírhat	Szükség szerint lesz kialakítva	Szükség sze- rint lesz ki- alakítva		Szükség sze- rint lesz ki- alakítva

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés
 funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

1.	Csoportszoba	79-es épület - 3 csoport né- met nemzeti- iségi nevelési igényű gyer- mekek neve- lése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	Sajátos nevelési igényű gyerme- kek nevelése ese- tén
2.	óvodai fektető gyermeklétszám szerint 1	22+23+25= 70	(1+5) x25=150	220	Ha az óvoda saját- os nevelési igényű gyermeket nevel; az

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
 Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
 Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
 OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

					pedagógiai programban foglaltak szerint.
3.	gyermekszék (ergonomikus) gyermeklétszám szerint 1 Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével.	$22+23+25=70$	$(1+5) \times 25=150$	220	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; az pedagógiai programban foglaltak szerint.
4.	gyermekasztal gyermeklétszám figyelembevételével	$3 \times 5=15$	$(1+5) \times 5=30$	45	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; az pedagógiai programban foglaltak szerint.
5.	fényvédő függöny ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	3×5	$(1+5) \times 3$	33	-
6.	szőnyeg gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben	3	1+5	9	-
7.	játéktartó szekrény vagy polc gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	6	2+10	18	+ 3
8.	könyvespolc gyermekcsoportonként 1	3	1+5	9	-
9.	élősarok állvány gyermekcsoportonként 1	3	1+5	9	-
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény gyermekcsoportonként 1	3	1+5	9	-
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény gyermekcsoportonként 1	3	1+5	9	-
12.	szelektív szeméttartó gyermekcsoportonként 1	3	1+5	9	+3

13	2. Tornaszoba	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
14.	tornapad 2	2	2	3	-
15.	tornaszőnyeg 1	1	1	2	-
16.	bordásfal 2	1 egybefüggő, 7 m hosszú	1 egybefüggő, 7 m hosszú	2 egybefüggő, 7 m hosszú	-

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
 Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
 Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
 OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

17.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet1	Szivacs labda / kendő / karika: 25 db	Szivacs labda / kendő / karika: 25 db	Minimum 2 készlet: 50 db	-
18.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	Body roll	Body roll	Minimum két készlet	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint.

19.	3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök a pedagógiai programban foglaltak szerint.	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
20.	tükör (az asztal szélességében) 1	1	1	2	+1
21.	Asztal 1	1	1	2	+1
22.	Szék 2 Egy gyermek, egy felnőtt.	2	2	4	+2
23.	Szőnyeg 1	1	1	2	-
24.	játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc 1	1	1	2	+1

25.	4. óvodapszichológusi szoba	Kialakítása a törvény életbe lépésével a nevelési tanácsadóval egyezve			
26.	Asztal 1				
27.	Szék 4				
28.	Szőnyeg 1				
29.	Könyvek, iratok tárolására is alkalmas polc 1				

30.	5. Játsszódudvar	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	Sajátos nevelési igényű gyermekek részére
31.	kerti asztal gyermekcsoportonként 1	3	1+5	9	-
32.	kerti pad gyermekcsoportonként 2	6	2+10	18	-
33.	Babaház gyermekcsoportonként 1	2	2	4	-
34.	udvari homokozó gyermekcsoportonként 1	3	1+5	9	-
35.	Takaróháló homokozónként 1 A homokozó használaton kívüli lefedéséhez.	3	1+5	9	-

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

36.	mozgáskultúrát, mozgásfej- lődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Csúszda / má- szóka, hinta / rugós játék: Csoportonként 1 Össz: 3-3 db	6-6	9-9	
-----	--	--	-----	-----	--

V. rész szerint

37.	6. Igazgatói iroda	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi ne- velési igényű gyermek neve- lése	81-es épület - - 6 csoport magyar	Összesen:	Sajátos neve- lési igényű gyer- mekek részére
38.	íróasztal és szék 1-1	1	-	1	-
39.	tárgyalóasztal, székekkel 1	1	-	1	-
40.	Telefon 1	1	-	1	-
41.	Fax 1	1	-	1	-
42.	Könyvszekrény 1	1	-	1	-
43.	Iratszekrény 1	1	-	1	-
44.	Elektronikus adathordozó szekrény 1	1	-	1	-
45.	számítógép, internet hoz- záféréssel, perifériákkal 1 felszerelés	1	-	1	-
46.	számítógépasztal és szék 1-1	1	-	1	-

47.	7. Igazgatóhelyettesi, tagin- tézmeny-, intézményegység igazgatóhelyettesi, óvodatit- kári iroda (helyettesi és titkári szoba le- het egyben)	79-es épület - 3 csoport né- met nemzeti- iségi nevelési igényű gyer- mek neve- lése	81-es épület - 6 csoport ma- gyar	Összesen:	sajátos neve- lési igényű gyer- mekek ré- szére
48.	(a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)	2	1	3	-
49.	íróasztal és szék 1-1	2	1	3	-
50.	Iratszekrény 1	2	1	3	-
51.	Telefon 1 Közös vonallal is működtethető.	1	1	2	-
52.	számítógépasztal és szék 1-1	3	-	3	-
53.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal 1	3	-	3	-

54.	8. Nevelőtestületi szoba	-	1	1	-
55.	fiókos asztal, ami egyben esz- köz előkészítő munkaasztal is pedagóguslétszám szerint 1	-	1	1	-
56.	Szék pedagóguslétszám szerint 1	6	12	18	-
57.	könyvtári dokumentum 500 az óvoda-pedagógusok felké- szüléséhez.	Csoportonként 1 3	1	4	-
58.	Könyvszekrény 2 Legalább ötszáz könyvtári	-	1	1	-

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
 Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
 Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
 OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

	dokumentum tárolásához alkalmas legyen.				
59.	Fénymásoló 1	1	1	2	-
60.	Tükör 1	1	1	2	-

61.	9. Többcélú helyiség	-	-	-	-
62.	tárgyalóasztal székekkel 1	-	-	-	-

63.	10. Orvosi szoba, elkülönítővel berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	-	1	1	1
-----	---	---	---	---	---

64.	11. Gyermeköltöző	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
65.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas gyermeklétszám figyelembevételével öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló	3x25	6x25	225	1
66.	Öltözőpad gyermeklétszám figyelembevételével	2x3	2x6	18	

67.	12. Gyermekmosdó, WC helyiség	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
68.	Törülközőtartó gyermeklétszám figyelembevételével	1x25, 1x22 1x23 70 fő	6x25	220	-
69.	Falitükör mosdókagylónként 1	3	1+5	9	-
70.	rekeszes fali polc (fogmosótartó) gyermeklétszám figyelembevételével	3	1+5	9	-

III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

1.	egyéni tisztálkodó szerek gyermeklétszám szerint 1 fésű, fogkefe, fogmosópohár	3x25=75	6x25=150	225	-
2.	tisztálkodó felszerelések mosdókagylónként 1 ruha-kefe, körömkefe, szappantartó	3x3=9	6x3=18	27	1
3.	Fésűtartó csoportonként 1	3	1+5	9	-
4.	Törülköző felnőtt és Gyermeklétszám szerint 3-3	3x28x3=249	6x28x3=498	253x3=747	2
5.	Abrosz asztalonként 3	3x5x3=45	6x3x3	54	-

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

6.	Takaró gyermeklétszám szerint 1	3x25=75	6x25=150	225	1
7.	ágyneműhuzat, lepedő gyermeklétszám szerint 3-3	75	150	225	1

IV. A FELNÖTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

1.	szennyes ruha tároló óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
2	mosott ruha tároló óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
3.	Mosógép óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1 ha a mosás helyben történik	1	1	2	-
4.	Centrifuga óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1 ha a mosás helyben történik	1	1	2	-
5.	Vasaló óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
6.	Vasalóállvány óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
7.	Szárítóállvány óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
8.	Takarítóeszközök óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	-
9.	kerti munkaeszközök, szerszámok óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1-1 ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna	1	1	2	-
10.	Hűtőgép óvodánként 1	1	1	2	-
11.	Porszívó óvodánként 1	1	1	2	-

V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

1.	1) játékok, játékeszközök (mennyiség eszköz fajtánként)	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
----	---	---	---------------------------------	-----------	---

2.	különböző játékok (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	Báb: 8x3= 24 Fakocka készlet: 3 Színes ceruza készlet, Olló, ragasztó: 8x3=24 Társasjáték: 3x8=24	Báb: 8x6=48 Fakocka készlet: 6 Színes ceruza készlet, Olló, ragasztó: 8x6=48 Társasjáték: 6x8=48	Báb: 72 Fakocka készlet: 9 Színes ceruza készlet, Olló, ragasztó: 72 Társasjáték: 72	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével csoportszobai és udvari eszközök külön-külön	3x3	6x3	27	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	Ütős hangszer: 3x8=24	Ütős hangszer: 6x8=48	Ütős hangszer: 72	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
5.	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	3x8 mesekönyv	6x8 mesekönyv	72 mesekönyv	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
6.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	3 készlet	6 készlet	9 készlet	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő, eszközök gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	Festék, zsírkréta készlet: 3x8=24 Ecset: 3X25=75	Festék, zsírkréta készlet: 6X8=48 Ecset: 6X25=150	Festék és zsírkréta készlet: 72 Ecset: 225	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
8.	a természeti- emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok gyermekcsoportonként	Természet sarok: 3	Természetsarok: 6	Természetsarok: 9	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
 Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
 Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
 OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

	a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint				
9.	munka jellegű tevékenységek eszközei gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	Kisseprű, gereblye, ásó: Össz: 3X8=24	Kisseprű, gereblye, ásó: Össz: 6X8=48	Kisseprű, gereblye, ásó: Össz: 72	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval

10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
11.	Televízió óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	2	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
12.	magnetofon/CD lejátszó/hangfalak három csoportonként 1 (székhelyen és tagintézményben)	1	2	3	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
13.	diavetítő vagy projektor óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	1	1 projektor, 1 diavetítő	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
14.	Vetítővászon óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1	1	-	1	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
15.	hangszer (pedagógusoknak) óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1 az óvoda pedagógiai programja szerint	Saját hangszer	Saját hangszer	Saját hangszer	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
16.	hangszer (gyermekeknek) gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	Orff hangszerkészlet 1	Orff hangszerkészlet 1	Orff hangszerkészlet 2	Pedagógiai program szerint, együttműködve a nevelési tanácsadóval
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő	A nevelési tanácsadóval egyeztetve	A nevelési tanácsadóval egyeztetve	A nevelési tanácsadóval egyeztetve	Pedagógiai program szerint, együttműködve a

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

	mennyiségben sajátos nevelési igényű gyermekek nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint				nevelési tanácsadóval
18.	projektor vagy írásvetítő 1	1	-	1	
19.	Tablet	4	4	8	

VI. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

1	1. Beszéd fogyatékosok	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
2.	tükör 120 X 180 cm csoportonként 1	1	1	2	2
3	logopédiai alapkészlet csoportonként 1	Hívókép készlet: 3	Hívókép készlet: 6	Hívókép készlet 9	A nevelési tanácsadóval egyeztetve
4.	2. Hallási fogyatékosok				Ha az óvoda ilyen sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint.
5.	Dallamíró csoportonként 1				
6.	hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1				
7.	vezeték vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adóvevő készülék gyermeklétszám szerint 1				
8.	a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó óvodánkéntként (székhelyen és tagintézményben) 1 abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri				

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
 Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
 Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
 OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

	el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében				
9.	nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz óvodaként (székhelyen és tagintézményben) 1 abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében				
10.	szurdologopédiai eszközök csoportonként 1				
11.	3. Látási fogyatékosok				
12.	Olvasó televízió gyermeklétszám figyelembevételével gyengén látók, alig látók számára				
13.	hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda				

VII. NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI, minimális feltétel:

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

1	Német nyelvi nevelés eszközei	79-es épület - 3 csoport német nemzetiségi nevelési igényű gyermekek nevelése	81-es épület - 6 csoport magyar (eszközök a német csoport működése esetén)	Összesen:	sajátos nevelési igényű gyermekek részére
2.	tükör 120 X 180 cm csoportonként 1	3	1	4	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint -

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

3	Nyelvoktató alapkészlet csoportonként 1	3	1	4	-
4.	Nyelvi CD-k	3x8=24	8	32	-
5.	CD lejátszó csoportonként 1	3	1	4	-
6.	Óriásbáb, Hans Hase báb készlet a kommunikációhoz csoportonként egy	3	1	4	-
7.	Dramatizáláshoz szükséges készlet csoportonként egy	3	1	4	-
8.	a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	3	1	4	-
9.	nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz óvodánként	3	1	4	-
10.	Nyelvi módszertani könyvek csoportonként 5	15	5	20	
11.	Német nyelvű mesekönyvek gyerekenként egy db.	75	25	100	
12.	Nemzetiségi ruházat gyerekenként 1	75	25	100	
13.	Nemzetiségi táncához szükséges eszközkészlet csoportonként 1-1	3 készlet: kalap, kosár, faló	1 készlet	4 készlet	

VIII. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

1.	étel-mintavétel (üvegtartály) készlet óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1 amennyiben étel kiosztása folyik	1 készlet	1 készlet	2 készlet	-
2.	Elsősegélyláda óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1 a közegészségügyi előírások szerint	1	1	2	-
3.	gyógyszerszekrény (zárási) óvodánként (székhelyen és tagintézményben) 1 a közegészségügyi előírások szerint	1	1	2	-
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, védőruha, munkaruha	Saját munkaruha	Saját munkaruha	Saját munkaruha	-
5.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt,	Saját munkaruha	Saját munkaruha	Saját munkaruha	-

PESTERZSÉBETI BAROSS NÉMET NEMZETISÉGI ÓVODA
Székhely: 1201 Budapest, Baross utca 79. Tel/fax: 283-3625, T: 289-0390
Tagóvoda: 1201 Budapest, Baross utca 81. Tel: 283-0288
OM 034711 Email: baross@barossovi.hu, Honlap: www.barossovi.hu

	munkaruha, védőruha külön jogszabályban meghatározottak szerint				
6.	tűzoltó készülék az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	-

